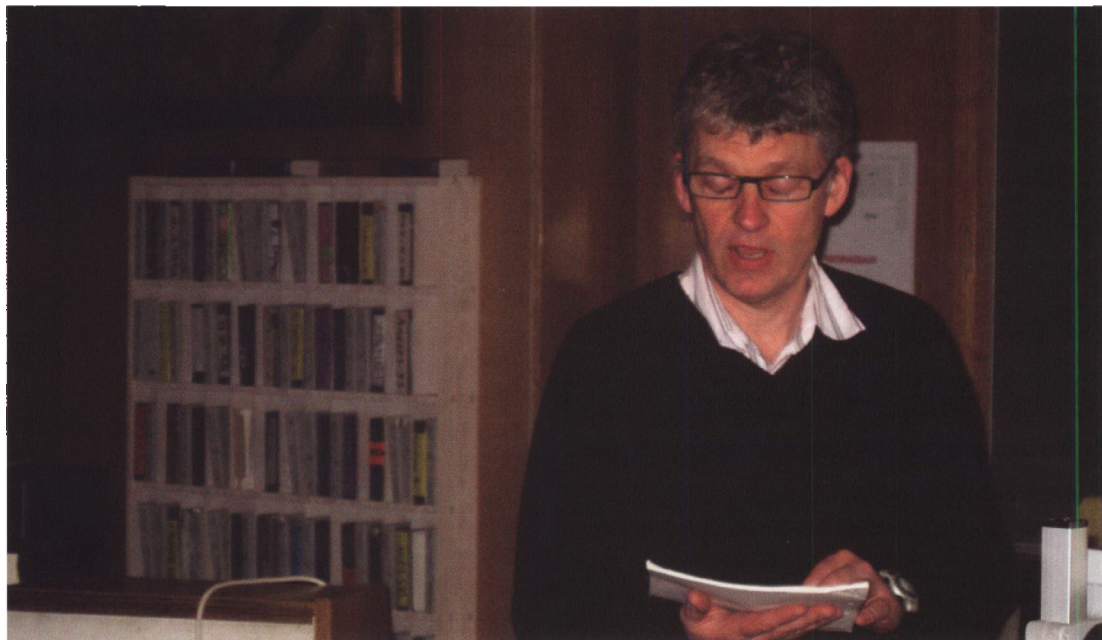

Årsmøde og generalforsamling 2009

Skoleleder Steffen Pedersen fortæller om Ladelund Efterskole 1. april 2009

Foto: Vagn Pedersen

Historisk Samfund afholdt sit årsmøde og generalforsamling på Ladelund Efterskole onsdag den 1. april 2009.

Mødet indledtes med generalforsamling og som ordstyrer valgtes Vejen Kommunes borgmester Egon Fræhr.

Valg af bestyrelsesmedlemmer Mette Guldberg, Mogens Hansen og Søren Mulvad. Alle blev genvalgt.

Som ny suppleant valgtes Svend Bek-Pedersen,

Ølgod, der afløste Harry Hansen som ikke ønskede genvalg.

Kontingentet fastsattes til 125 kr.

Uddeling af H.K. Kristensen Prisen. Prismodtager var Søren Manøe Hansen, Ølgod.

Efter generalforsamlingen var der kaffebord og skoleleder Steffen Pedersen fortalte spændende og engageret om Ladelund efterskole, den tidligere Ladelund mejeri- og landbrugsskole.

Bestyrelsens beretning

2008 har været et godt år for Historisk Samfund. Vi har haft en lang række gode arrangementer med en rigtig god tilslutning. Det glæder os i bestyrelsen meget. Vi mærker betydningen af at være en lokal sammenslutning. Vi er nogle som er her fra, det er vores sted, her har vi rod og her kan mange af os følge vore aner gennem mere end hundrede år. For en lang række af vore medlemmer gør det sig imidlertid gældende at de ikke lige er født her i amtet, men er tilflyttere. For dem har Historisk Samfund været det sted, hvor de har kunnet finde, at vi alle er en del af et hele. Det giver kontinuitet og balance.

Det første arrangement vi havde i 2008 var en kør selv sommertur til Christiansfeld den 8. juni. Vejret var med os, 27 grader. Vi var på guidet byvandring, vi så Brødremenighedens kirkesal, vi så Søsterhuset, kirkegården kaldet Gudsageren, og Honningkagebageriet.

Efterfølgende var vi en tur ude på det lille fredede areal, Christinero, hvor kammerherreinde Christina Fredericia von Holstein ligger begravet. Området ejes af Brødremenigheden.

En rigtig god og velbesøgt tur.

Lørdag den 23. august blev årbog 2008 præ-senteret på Psykiatricenter Vest, det tidligere Spangsbjerg Hospital i Esbjerg.

Esbjerg Kommunes kulturudvalgsformand Knud Jager Andersen anmeldte bogen for os i gode positive vendinger.

Efter kaffen fortalte Aja Høy-Nielsen, Esbjerg om hospitalets historie. Aja har været mange-årig leder af Spangsbjerg, da det var tuberkulose-hospital, og vi fik en god fortælling om en tid med problemer, der heldigvis er slut.

Vores årbog blev godt modtaget. Som sædvanlig er den en blanding af amatør- og professionelles artikler. Det synes vi er godt. Vi har stor respekt for alle skribenter, og synes at de to grupper supplerer hinanden godt. Fra Ribe Amt har altid været, og skal altid være, det sted hvor alle kan komme til orde.

Siden 1903 har Fra Ribe Amt bragt en bred vifte af alt, hvad der har rørt sig i vores område. Beretninger om snart sagt alt det, som i dag er historie. Vi har været til glæde og oplysning for mange. Vi er bleven brugt i mange faglige sammenhænge i årenes løb. Slægtsforskere og lokalhistorikere har hentet viden om slægt og egne i vore årbøger. Vi er stolte af dem.

Søndag den 14. september holdt vi Historisk Søndag i Hvidding.

Her blev vi vist rundt på det psykiatriske Hospitals museum. En meget spændende, men også rystende rundvisning.

Efter rundvisningen fortalte Jens Bruun-Petersen, Ribe, om stedets jernbanehistorie, og for dem, der ikke vidste det i forvejen, afsløredes at hospitalet egentlig er en slags Grænsejernbanestation. Danmarks længste banegårdsbygning, opført før 1920 på grænsen mellem Danmark og Tyskland.

Dagen sluttede med et besøg ved Hvidding Gamle Kirke hvor museumsinspektør Morten Søvsø, Ribe, fortalte om kirken og vikingestormandsgården, der har ligget tæt ved.

Det var en af de helt store ture. Vi fik så mange tilmeldinger at vi måtte sige stop. Hospitalets museum kan ikke rumme mere end højst 20 personer pr. rundvisning så vi blev delt i hold.

*Aja Høy-Nielsen viser rundt og fortæller på Spangsbjerg Hospital den 23.08.2008
Foto: Mette Guldberg*

Turen gentages derfor i år den 13. september 2009, og tilmeldinger er begyndt.

Den 4. november var vi så heldige at få Esben Graugaard fra Holstebro museum, til at komme til amtet og fortælle om Vestjyske kreaturhandlere og den vide verden fra 1788-1914.

Et meget spændende og vedkommende foredrag, holdt af en fantastisk fortæller. Esben Graugaard overgås ikke sådan lige. Han lever i

den grad med i sine fortællinger at han også drager tilhørerne med, så man sidder med en fornemmelse af at være på stedet.

Foredraget blev holdt i samarbejde med Folkeuniversitetet og Seniorklubben ToldSkat, Esbjerg, i ToldSkats hus og der blev låst forsvarligt både før og efter vi var kommet ind. Det fik os til at føle os meget betydningsfulde.

Vi har taget hul på 2009 idet vi den 25. febru-

ar afholdt årets første arrangement i Jon og Dittes Hus i Hjerting. Her fortalte professor ved Institut for Historie, Kultur og samfundsbeskrivelse på Syddansk Universitet, Martin Reinheimer os om General i Osmannerriget Hark Oluf fra Amrum, om det at være taget af pirater, blive solgt som slave i Algier og vende hjem til Amrum som general. Et meget spændende foredrag fra 1700-årene, hvor Amrum var en dansk ø.

Vore arrangementer har været bakket op af medlemmerne. Tak for det. Uden det var vi uden betydning. Medlemsskaren er det vigtigste for Historisk Samfund. I de senere år har tallet været vigende og vi opfordrer til at man forsøger at påvirke venner og naboer til, at melde sig under vore faner, så vi også fremover kan være samlende for historisk interesserede, som vi har været det i 107 år.

Sluttelig er der en lang takkerække. Først og fremmest skylder vi Ladelund Efterskole en meget stor tak for de otte år vi har haft rum her på skolen til vort boglager. På grund af at man selv skulle bruge pladsen, måtte vi i foråret 2008

flytte bøgerne. Hertil fik vi uvurderlig hjælp fra en flok unge mennesker, der med raske ben løb op og ned ad trapperne med bogkasser. Forstander Steffen Pedersen hjalp til og kørte et stort læs til vores nye bastion. Vi takker skole, elever og forstander for hjælpen.

Vi skylder også en tak til Lida og Oskar Nielsens fond, Esbjerg, der trofast har støttet os med et pengebeløb igen i 2008. Tak til kommunerne, hvoraf Vejen og Fanø har bevilliget os det samme beløb, gennem en årrække. Esbjerg og Varde har ligeledes støttet os, men med et revideret beløb mens Billund kommune har slettet os af deres bidragsliste. En varm tak til alle for beløb og opbakning, som er af stor betydning for os.

Tak for godt samarbejde med Folkeuniversitetet, Vi skylder tak til Ribe Amts Lokalarkiver, Historisk Samling fra Besættelsestiden, og sidst, men ikke mindst, vil jeg gerne rette en tak til den øvrige bestyrelse for det gode og glade samarbejde.

Historisk Samfunds regnskab for 2008

Indtægter		Udgifter	
Kontingent	95356,40	Årbog, trykning	60210,75
Tilskud		Årbog, distribution	11296,00
Esbjerg Kommune	3300,00	Porto i øvrigt	8339,42
Vejen Kommune	2000,00	Møder/udflugter	3199,50
Fanø kommune	500,00	Repræsentation, gaver	1190,00
Varde Kommune	2000,00	Bestyrelsen	10190,65
L. og O. Nielsens Fond	2000,00	Leje af kontor m.m.	21200,00
»Ribe Amt«	21705,00	Kontorartikler m.m.	12060,66
Bogsalg	10956,40	Telefon, internet	4000,00
Copydan	5204,06	Foreningens udgifter i alt	131686,98
Renter, udbytte m.m.	6894,95	Årets overskud	18229,83
Foreningsindtægter i alt	149916,81		

Nye medlemmer 2008

Aggerbo, Leif, Outrup
Christensen, Uffe og Doris, Holsted
Frandsen, Johannes Nørregaard, Odense
Gejl Jensen, Anni og Børge, Glejbjerg
Hansen, Egon, Glejbjerg
Have, Henning, Vejen
Iversen, Nanna, Brørup
Jensen, Hans Christian, Janderup
Jensen, Karen, Esbjerg
Jensen, Niels Kr., Grindsted
Jeppesen, Else og Niels, Bække
Jepsen, Sophus Ejler, Askov
Kristensen, Birgit Juul, Esbjerg

Kristensen, Karen, Esbjerg
Kristensen, Tove, Esbjerg
Lundgaard, Søren, Ribe
Madsen, Hartvig, Esbjerg
Nielsen, Gertrud, Esbjerg
Risbøl, Ole, Asker, Norge
Sandvig, Karin og Kjeld, Esbjerg
Schmidt, Helga, Holsted
Stagaard, Hanne, Varde
Starup, Jytte, Bramming
Sørensen, Elna og Søren, Grindsted
Timmerby, Lissi, Esbjerg
Villadsen, Hans Ole Seirup, Varde

H.K. Kristensen Prisen

Af Olga Pedersen

H. K. Kristensen vil være et navn der er kendt af alle lokalhistorisk interesserede ikke alene i Ribe Amt, men i det ganske land.

Da H.K. i 1978 besluttede at forlade posten som redaktionsmedlem, den sidste post i Historisk Samfunds bestyrelse, hvor han havde været formand, redaktør og redaktionsmedarbejder siden 1931, altså i 47 år, besluttede bestyrelsen at hædre ham ved at lade en lokalhistorisk pris bære hans navn.

Prisen uddeles til en person eller en institution, der har gjort en fortjenstfuld indsats for det lokalhistoriske arbejde i Ribe Amt

Ingen har som H. K. gennem et utal af artikler og bøger, og ved afholdte foredrag, gjort opmærksom på fortiden. Har vist os værdien af at kende de mennesker og tider der er gået forud. Ingen har som han vist os, at uden historie er et folk frit i luften svævende. H. K. kendte alle tider og færdedes hjemmevant i dem. Ingen har som han gjort tiden før vores levende.

Og dog.

Den person Historisk Samfunds bestyrelse i år har besluttet at tildele H. K. Prisen er gjort af det samme stof. Er lige så kendt og lige så afholdt. H. K. ville have glædet sig i dag over at overvære tildelingen af prisen til dig:

Søren Manø

Det er en stor glæde for os i Historisk Samfunds bestyrelse at tildele dig H. K. Prisen. Du har om nogen fortjent den.

Du har ydet en stor indsats som lokalhistori-

ker, som museumsmand, som foreningsmand, som forfatter og foredragsholder.

Enhver, der har oplevet at høre dig fortælle om historiske personer og tider, har levet med i dine personers problemer, har fået at vide hvad de lo af, og hvad græd de over, ingen kan som du fortælle os det, så det bliver vedkommende, levende og nærværende. Du er en stor inspirator.

Som forfatter af bøger og artikler har du formået at kaste lys over sammenhænge, ikke blot af lokalhistorisk karakter, men også over emner der rækker langt ud over Ribe Amts grænser. Da Historisk Samfund fyldte 100 år skrev du lige en bog og gav samfundet som en gave til alle dets medlemmer. Var det mord? En besk titel, men en levende og spændende beskrivelse af en retsag på Grindstedegnen. Vi kan også nævne dine tilbundsgående undersøgelser omkring dyrefolde, som der i kraft af dine undersøgelser er skabt stor interesse omkring. Det er bevaring af en del af vores historie, der ellers ville være i fare for at gå tabt.

Du har ikke sparet nogen anstrengelse for at finde frem til dine kilder, tænk bare på at rejse »over there« for at kunne skrive bogen De drog ud og kæmpede for friheden.

For Historisk Samfund har du været en betydningsfuld person. Du sad i bestyrelsen fra 1964 til 1994. 30 år, Søren, du er kun overgået af H. K.

I de år du var bestyrelsesmedlem undergik lokalhistorisk arbejde store forandringer. Lokalarkiver og lokalhistoriske foreninger blev oprettet næsten overalt. Men bl. a. i kraft af din ind-

*Søren Manøe Hansen og Olga Pedersen ved prisoverrækkelsen
Foto: Vagn Pedersen*

sats bar Historisk Samfund igennem, og det er vort håb, at vi også fremover vil have personer som dig til at hjælpe med trække læsset.

Det var let at afgøre i bestyrelsen at du skulle være dette års prismodtager. Vi er dig så megen tak skyldig.

Bibliografi 2008

Historisk samfund for Ribe Amt bringer hvert år en liste over bøger og tidsskrifter vedrørende det gamle Ribe Amts historie.

Oversigten er udarbejdet efter oplysninger fra biblioteker, museer, arkiver og enkelte private, der velvilligt har stillet deres udgivelser til rådighed for redaktionen. Her vil man fortsat være meget taknemlig for oplysninger, der kan føre til at listen kan blive så komplet som muligt.

Når der i listen henvises til Egnsbogen 2008 er det Grindsted-Billund egnen, der henvises til. Lokalårbogen omhandler den gamle Bramming Kommune og Fra Ribe Amt 2008 er Historisk Samfunds årbog.

Årbøger og årsskrifter

Egnsbogen 2008. Grindsted 2008.

Fra Ribe Amt. Historisk Samfund for Ribe Amt 2008. Esbjerg 2008.

Kongeåen – lokalhistorisk årbog for Jedsted og Vilslev. Bramming 2008.

Lokalårbogen. Lokalhistorisk Forening for Bramming 2008.

Ribe Katedralskole. Ribe 2008.

Sjæklen. Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet Saltvandskvariet, Esbjerg 2008.

Vestjyske Fortællere. Varde 2008.

Afholdsbevægelse

Pedersen, Olga: »Afholdslogen »Støt os Vel« i Bramming« i Fra Ribe Amt 2008 s. 75-94.

Andelsmejerier

Busk-Jensen, Ejvind. Fredensberg Andelsmejeri 1883-1964. Thorstrup Sognearkiv 2008.

Klitmøller, Linda. Som en skorsten. Mejeribrugets uddannelser i Danmark 1837-1972. Landbohistorisk Selskab – Museet på Sønderkov 2008.

Anden Verdenskrig

Lauritsen, John T.: »Monsun og Taifun – tysk strejkebekæmpelse i Danmark, belyst ved Undtagelsestilstanden i Esbjerg 16-19. november 1944« i Magasin Fra Det Kgl. Bibliotek årg. 20 s. 11-25. København 2007.

Arkitektur og bygningshistorie

Dragsbo, Peter. Hvem opfandt parcelhuskvarteret? Forstaden har en historie. Museum Sønderjylland 2008.

Harnov, Henrik, René Christensen og Gitte Haastrup. Industrisamfundets Havne 1840-1970. Bygninger, miljøer og bevaringsværdier på danske havne. Kulturarvstyrelsen 2008.

Arkæologi

Feveile, Claus. Det ældste Ribe. Jysk arkæologisk Selskab 2006.

Haahr Kristiansen, Dorthe: »Peder Lautrup's Bjerg« i Skalk nr. 2, 2008 s. 11-15.

Egnsbeskrivelser

Andersen, Finn. Rask gik det – med Kooperationen som makker. Esbjerg 2008.

Frandsen, Johs. Nørregaard: »Grimstrup – on my mind« i Fra Ribe Amt 2008 s. 95-112.

Jensen, John V.: »Købstadslatin eller nationalromantik? - Indbyggerbetegnelser« i Fra Ribe Amt 2008. s.32-46.

Manøe, Søren: »H.C.Andersen og Ølgod Præstegård« i Fra Ribe Amt 2008 s. 27-31.

Poulsen, Kamedula Doris og Tage Nielsen: »Ilsted« i Lokalårbogen 2008 s. 73-84.

Thura, Chr. de: »Storegade-broen 100 år.« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 2. 2008. Varde 2008.

Watts, Jeremy: »I landet, på landet – fortsat fra 2007« i Egnsbogen 2008 s. 3-13.

Erindringer

Andersen, Finn. Rask gik det – med Kooperationen som makker. Esbjerg 2008

Broch, Jørgen. En Håndværkerfamilie i Esbjerg. Familien Broch fra Middelfart over Bogense og Kolding til Esbjerg. Esbjerg 2008.

Bruun Nielsen, Lars: »Med Hunderup i bagagen...« i Lokalårbogen 2008 s. 43-45.

Eskildsen, Karsten: »Valdemar Nielsen – den republikaner degn fra Bryndum« i Fra Ribe Amt 2008 s. 47-74.

Fonsmark, Henning B. Drømmen om København. Portræt af en årgang der kom på benene. Erindringer fra Barne- og ungdomså. Gyldendal 2008.

Haahr, Poul: »Oda« (Om sundhedspleje i Bramming) i Lokalårbogen 2008 s. 21-25.

Haahr, Poul: »Plesner – præst i Darum« i Lokalårbogen 2008 s. 64-70.

Hestehaven, Erik. Mit Ansager liv. Ansager Lokalarkiv 2008.

Holm, Johannes: »Maren Nielsen fortæller« (fra Rebelsig i Vejrup Sogn) i Lokalårbogen 2008 s. 71-72.

Holmberg, Elly. Vild med dans. Fortalt af 96 årig danselærer. Esbjerg 2008.

Jensen, Ingrid: »Marie og Viktor Larsen, »Lundsminde«, Vejrup. I Lokalårbogen 2008 s. 26-29.

Lauridsen, Rita. Fra Ulfborg til Ribe- under besættelsen. Erindringer tilegnet mine børn Ribe 2008.

Manø, Søren: »H.C. Andersen og Ølgod Præstegård« i Fra Ribe Amt 2008 s. 27-31.

Nørskov Nielsen, Ole: »Isenkræmmer Arnold Mayntzhusen« i Lokalhistoriske meddelelser nr 2. 2008. Varde 2008.

Poulsen, Kamedula Doris og Tage Nielsen: »Smeden i Hunderup« i Lokalårbogen 2008 s. 85-91.

Strand, Ellen Brun. Hansen, Hedelund. Historien om en gård og landmænd med ideer. Esbjerg 2008.

Thejsen, Torkild: »Du er så tømmerens den ældste?« i Lokalårbogen 2008 s. 7-20.

Fabrikker og virksomheder

Haar, Viggø: »Andelsklædefabrikken i Grindsted« i Egnsbogen 2008 s. 34-40.

Fiskeri og søfart

Byskov, Søren, Mette Guldborg, Morten Hahn-Pedersen, Thyge Jensen og Svend Tougaard: »40 års forskning ved Fiskeri- og Søfartsmuseet« i Sjøklen 2007.

Byskov, Søren: »En skibstømmer takker af. Om bevaring af museets fartøjsamling« i Sjøklen 2007 s. 59-68.

Hahn-Pedersen, Morten: »Et museum i stadig bevægelse. Fiskeri- og Søfartsmuseet 1968-2008« i Sjøklen 2007 s. 9-34.

Taudal Poulsen, René: »Var der flere fisk i Nordsøen for 135 år siden?« i Sjøklen 2007 s. 69-77.

Frysehuse

Jensen, Ingrid og Vagn Olesen: »Supplerende oplysninger til »Fælles Frysebokse« årbog 2007.

Fotografi

Medvind Sørensen, Bent. Horisonten. Dansk fotografi. Indre farvande, Søfart, skibe 2000-2009. Fiskeri og Søfartsmuseet 2008.

Jubilæumsskrifter

Busk-Jensen, Ejvind. Fredensberg Andelsmejeri 1883-1964. Mælk, mejerier og mennesker.

Mælk, mejerier og Mennesker. Thorstrup Sognearkiv 2008.

Byskov, Søren, Mette Guldborg, Morten Hahn-Pedersen, Thyge Jensen og Svend Tougaard: »40 års forskning ved Fiskeri- og Søfartsmuseet« i Sjøklen 2007

Grøn Erik. Red. Tro, Håb og Kærlighed.(omhandler Grindsted, Billund, Grene Sande, Kvie Sø og Ribe). Billedkunstneren.

Hahn-Pedersen, Morten: »Et museum i stadig bevægelse. Fiskeri- og søfartsmuseet 1968-2008« i Sjøklen 2007 s. 9-34.

Høy-Nielsen, Aja, Ingeborg Mølbak og Helene Plet. Et hus i 100 år. Spangsborg 1908-2008. Region Syddanmark 2008.

Høy-Nielsen, Aja: »Hilsen fra Spangsborg Sanatorium« i Fra Ribe Amt 2008 s. 3-8.

Nørskov, Nielsen Ole. Jubilæumsskrift FDF Varde 1908-2008. Varde 2008. Statsfængslet ved Sdr. Omme 75 års jubilæum. 1933-2008. Statsfængslet Sdr. Omme 2008.

Tistrup Mejeri gennem 125 år. 1893-2008. Tistrup mejeri 2008.

Thomsen, Bjørn Friis. Rottemades. Kan købes på www.forlagetsterisk.dk.

Thura, Chr. de: »Storegade-broen 100 år.« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 2. 2008. Varde 2008.

Thøgersen, Anne Marie: »Tistrup Mejeri. Tradition og fornyelse gennem 125 år.« i Mælkeritidende årg. 121 nr. 23. s. 576-577.

Krøniker

Frandsen, Agner. Kentauren i Malt. Herning 2008.

Kirker og klostre

Jensen, Mogens: »Udsmykning af Grindsted kirkes prædikestol« i Egnsbogen 2008 s. 30-33.

Karstoft, Ruben: »Om Esther Rasmussen og hendes fortælling om de forsvundne kvadre fra Grindsted gamle kirke« i Egnsbogen 2008 s. 1923.

Krarup, Jens Kristian. Den danske klosterrute. Unitas 2007.

Kongehistorie

Rosenkvist, Arne: »Kong Volmers Vej til Ribe« i Vejle Amts Årbog 2008 s. 20-23.

Kunst, kunstmuseer

Bugge, Ingeborg og Dagmar Warming. Glem dog ej din vugge. Mor og barn i dansk kunst i 250 år. Ribe Kunstmuseum 2008.

Christensen, Elisabeth Dons. EsbjergEvangeliet – set fra Ribe. Ribe Stift 2008.

Hallbäck, Gert: »Esbjerg Evangeliet« i Ribe Stiftsbog 2007 s. 8-17.

Otto Frello i utidigt selskab. Varde Museum 2008.

Thisted, Marlene. Ribe Samlingen. Ribe Kunstmuseum 2008.

Tyrrestrup, Hans og Bent Sørensen. Slalom sort på hvidt. Attikka 2007.

Tyrrestrup, Hans. Tanker og Torso. Løgumkloster 2008.

Landbohistorie

Nørskov Nielsen, Ole: »I røg og damp« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 1. Varde 2008.

Nørskov Nielsen, Ole: »Gamle landbrugsmaskiner« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 2 Varde 2008.

Strand, Ellen Brun. Hansen, Hedelund. Historien om en gård og landmænd med ideer. Esbjerg 2008.

Luftrafik

Wiborg, Brian: »Kampen for Billund Lufthavn« i Vejle Amts Årbog 2008. s.120-129.

Markeder

Nørskov Nielsen, Ole: »Markedsdage i Varde 1900« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 1. Varde 2008.

Museer og Lokalarkiver

Berg, Stine. Hvad Fanø gemmer. Fanø Museum 2008.

Blåvandshuk Lokalarkiv 1966-2008.

Byskov, Søren, Mette Guldborg, Morten Hahn-Pedersen, Thyge Jensen og Svend Tougaard: »40 års forskning ved Fiskeri- og Søfartsmuseet« i Sjaklen 2007.

Byskov, Søren: »En skibstørrer takker af. Om bevaring af museets fartøjssamling« i Sjaklen 2007 s. 59-68.

Egnsbogen 2008. Grindsted-Billund. Give 2008.

Fanø Lokalhistoriske Forening 2008.

Hahn-Pedersen, Morten: »Et museum i stadig bevægelse. Fiskeri- og søfartsmuseet 1968-2008« i Sjaklen 2007 s. 9-34.

Holsted-Brørup-Vejenegnsens museumsforening. Museumsmavisen 1980ff.

Varde Lokalhistoriske Forening. Lokalhistoriske Meddelelser. Varde 2008.

Offshore

Hahn-Pedersen og Morten Karnø Søndergaard: »Nye tal på dansk offshore« i Sjaklen 2007 s. 125-141.

Personalhistorie

Bramming, Torben. Fire store ripensere. 250 års identitet i en vanddråbe, set gennem Hans Tausen, Peder Hegelund, Anders Sørensen Vedel og Hans Adolf Brorsons liv og værk. Ribe 2008.

Byskov, Søren: »En skibstørrer takker af. Om bevaring af museets fartøjssamling« i Sjaklen 2007 s. 59-68.

Christensen, Bent: »Grindsted blev hans skæbne« i Egnsbogen 2008 s. 27-29.

Eskildsen, Karsten: »Valdemar Nielsen – den republikaner degn fra Bryndum« i Fra Ribe Amt 2008 s. 47-74.

Karstoft, Ruben: »Om Esther Rasmussen og hendes fortælling om de forsvundne kvadre fra Grindsted gamle kirke« i Egnsbogen 2008 s. 19-23.

Manø, Søren: »H.C. Andersen og Ølgod Præstegård« i Fra Ribe Amt 2008 s. 27-31.

Politik

Larsen, Tommi: »Folkelisten 1981-2007« i Lokalrøgen 2008 s. 30-33.

Skolehistorie

Skovhus, Rudolf. Træk fra Sdr. Omme Kommunes skolevæsen gennem tiderne. Sdr. Omme Egnsarkiv 2004.

Tingbøger og retshistorie. Mulvad, Søren: »Den seneste offentlige henrettelse i Ribe« i Fra Ribe Amt 2008 s. 9-26

Nørskov Nielsen, Ole: »En flink tjenestepige og en venlig politimester« i Lokalhistoriske Meddelelser. Varde 2008.

Ravn, Gert. Malt Herreds tingbog 1657. Aal 2007.

Billund Kommune

Watts, Jeremy: »I landet, på landet – fortsat fra 2007« i Egnsbogen 2008 s. 3-13.

Wiborg, Brian: »Kampen for Billund Lufthavn« i Vejle Amts Årbog 2008. s.120-129.

Grindsted

Christensen, Bent: »Grindsted blevhansskæbne« i Egnsbogen 2008 s. 27-29.

Haar, Viggo: »Andelsklædefabrikken i Grindsted« i Egnsbogen 2008 s. 34-40.

Jensen, Mogens: »Udsmykning af Grindsted kirkes prædikestol« i Egnsbogen 2008 s. 30-33.

Karstoft, Ruben: »Om Esther Rasmussen og hendes fortælling om de forsvundne kvadre fra Grindsted gamle kirke« i Egnsbogen 2008 s. 1923.

Sdr. Omme

Statsfængslet ved Sdr. Omme 75 års jubilæum. 1933-2008. Statsfængslet Sdr. Omme 2008.

Esbjerg Kommune**Bramming**

Dragsbo, Peter. Hvem opfandt parcelhuskvarteret? Forstaden har en historie. Museum Sønderjylland 2008.

Haahr, Poul: »Oda« (Om sundhedspleje i Bramming) i Lokalårbogen 2008 s. 21-25.

Hegn, Stig: »Brammings gadenavn« i Lokalårbogen 2008 s. 104-114.

Hoffmann, Birthe – med bistand af Stig Hegn: »Kroer i Bramming« i Lokalårbogen 2008 s. 51-57.

Jørgensen, Peter: »Lokalrådet for Bramming« i Lokalårbogen 2008 s. 94-95.

Larsen, Tommi: »Folkelisten 1981-2007« i Lokalårbogen 2008 s. 30-33.

Pedersen, Olga: »Afholdslogen »Støt os Vel« i Bramming« i Fra Ribe Amt 2008 s. 75-94.

Truelsen, Else Holberg: »Lokalrådenes start i Bramming Kommune 2006« i Lokalårbogen 2008 s. 92-93.

Bryndum

Esildsen, Karsten: »Valdemar Nielsen – den republikaner degn fra Bryndum« i Fra Ribe Amt 2008 s. 47-74.

Darum

Haahr, Poul: »Plesner – præst i Darum« i Lokalårbogen 2008 s. 64-70.

Højlund, Jes: »Om Darum Landsbyråd« i Lokalårbogen 2008 s. 96.

Jensen, Ingrid og Vagn Olesen: »Supplerende oplysninger til »Fælles Frysebokse« årbog 2007.

Endrup

Hansen, Irene: »Ringridning i halvtredserne og tresserne« i Lokalårbogen 2008 s. 60-63.

Jensen, Hartvig Vind: »Endrup Lokalråd« i Lokalårbogen 2008 s. 97-98.

Esbjerg

Andersen, Finn. Rask gik det – med Kooperationen som makker. Esbjerg 2008.

Broch, Jørgen. En Håndværkerfamilie i Esbjerg. Familien Broch fra Middelfart over Bogensen Og Kolding til Esbjerg. Esbjerg 2008.

Byskov, Søren, Mette Guldborg, Morten Hahn-Pedersen, Thyge Jensen og Svend Tougaard: »40 års forskning ved Fiskeri- og Søfartsmuseet« i Sjaklen 2007. s. 35-58.

Byskov, Søren: »En skibstømrer takker af. Om bevaring af museets fartøjsamling« i Sjaklen 2007 s. 59-68.

Christensen, Elisabeth Dons. EsbjergEvangeliet – set fra Ribe. Ribe Stift 2008.

Dragsbo, Peter. Hvem opfandt parcelhuskvarteret? Forstaden har en historie. Museum Sønderjylland 2008.

Fønsmark, Henning B. Drømmen om København. Portræt af en årgang der kom på benene. Erindringer far Barne- og ungdomsår. Gyldendal 2008.

Hahn-Pedersen, Morten: »Et museum i stadig bevægelse. Fiskeri- og søfartsmuseet 1968-2008« i Sjaklen 2007 s. 9-34.

Hahn-Pedersen og Morten Karnøe Søndergaard: »Nye tal på dansk offshore« i Sjaklen 2007 s. 125-141.

Hallbäck, Gert: »Esbjerg Evangeliet« i Ribe Stiftsbog 2007 s. 8-17.

Harnov, Henrik, René Christensen og Gitte Haastrup. Industrisamfundets Havne 1840-1970. Bygninger, miljøer og bevaringsværdier på danske havne. Kulturarvstyrelsen 2008.

Holmberg, Elly. Vild med dans. Fortalt af 96 årig danselærer. Esbjerg 2008.

Høy-Nielsen, Aja, Ingeborg Mølbak og Helene Plet. Et hus i 100 år. Spangsborg 1908-2008. Region Syddanmark 2008.

Høy-Nielsen, Aja: »Hilsen fra Spangsborg Sanatorium« i Fra Ribe Amt 2008 s. 3-8.

Lauritsen, John T.: »Monsun og Taifun – tysk strejkebekæmpelse i Danmark, belyst ved Undtagelsestilstanden i Esbjerg 16-19. november 1944« i Magasin

Fra Det Kgl. Bibliotek årg. 20 s. 11-25. København 2007.

Medvind Sørensen, Bent. Horisonten. Dansk fotografi. Indre farvande, Søfart, skibe 2000-2009. Fiskeri og Søfartsmuseet 2008.

Strand, Ellen Brun. Hansen, Hedelund. Historien om en gård og landmænd med ideer. Esbjerg 2008.

Thomsen, Bjørn Friis. Rottemades. Kan købes på www.forlagetsterisk.dk.

Thomsen, Thorstein. Sne på hendes ansigt. Om Esbjerg især i 60'erne. Rosinante. København 2008

Grimstrup

Frandsen, Johs. Nørregaard: »Grimstrup – on my mind« i Fra Ribe Amt 2008 s. 95-112.

Gørding

Jensen, Ingrid og Vagn Olesen: »Supplerende oplysninger til »Fælles Frysebokse« årbog 2007.

Nørby, Anders: »Strejflys over et arbejdsliv i Grønland« i Lokalårbogen 2008 s. 34-42.

Pedersen, John: »Gørding Lokalråd« i Lokalårbogen 2008 s. 99-100.

Thejsten, Torkild: »Du er så tømrerens den ældste?« i Lokalårbogen 2008 s. 7-20.

Hunderup

Bertelsen, Michael: »Lokalrådet i Hunderup/Sejstrup« i Lokalårbogen 2008 s. 101.

Bruun Nielsen, Lars: »Med Hunderup i bagagen...« i Lokalårbogen 2008 s. 43-45.

Poulsen, Kamedula Doris og Tage Nielsen: »Smeden i Hunderup« i Lokalårbogen 2008 s. 85-91.

Ilsted

Poulsen, Kamedula Doris og Tage Nielsen: »Ilsted« i Lokalårbogen 2008 s. 73-84.

Ribe

Bramming, Torben. Fire store ripensere. 250 års identitet i en vanddråbe, set gennem Hans Tausen, Peder Hegelund, Anders Sørensen Vedel og Hans Adolf Brorsons livog værk. Ribe 2008.

Bugge, Ingeborg og Dagmar Warming. Glem dog ej din vugge. Mor og barn i dansk kunst i 250 år. Ribe Kunstmuseum 2008.

Dragsbo, Peter. Hvem opfandt parcelhuskvarteret? Forstaden har en historie. Museum Sønderjylland 2008.

Feiiele, Claus. Det ældste Ribe. Jysk arkæologisk Selskab 2006.

Grøn Erik. Red. Tro, Håb og Kærlighed. (omhandler Grindsted, Billund, Grene Sande, Kvie Sø og Ribe). Billedkunstneren.

Haahr Kristiansen, Dorthe: »Peder Lautrup's Bjerg« I Skalk nr. 2, 2008 s. 11-15.

Krarup, Jens Kristian. Den danske klosterrute. Unitas 2007.

Lauridsen, Rita. Fra Ulfborg til Ribe- under besættelsen. Erindringer tilegnet mine børn. Ribe 2008.

Mulvad, Søren: »Den seneste offentlige henrettelse i Ribe« i Fra Ribe Amt 2008 s. 9-26.

Otto Frello i utidigt selskab. Varde Museum 2008.

Ribe Katedralskoles årbog 2008.

Rosenkvist, Arne: »Kong Volmers Vej til Ribe« i Vejle Amts Årbog 2008 s. 20-23.

Thisted, Marlene. Ribe Samlingen. Ribe Kunstmuseum 2008.

Jedsted

Kongeåen – lokalhistorisk årbog for Jedsted og Vilslev. Bramming 2008.

Vejrup

Holm, Johannes: »Gartneriet i Vejrup« i Lokalårbogen 2008 s. 49-50.

Holm, Johannes: »Maren Nielsen fortæller« (fra Rebelsig i Vejrup Sogn) i Lokalårbogen 2008 s. 71-72.

Jensen, Ingrid: »Marie og Viktor Larsen, »Lundsminde«, Vejrup. I Lokalårbogen 2008 s. 26-29.

Truelsen, Else Holberg: »Vejrup lokalråd« i Lokalårbogen 2008 s. 102-103.

Vilslev

Kongeåen – lokalhistorisk årbog for Jedsted og Vilslev. Bramming 2008.

Vong

Junk, Niels Erik: »Tæt på mord i Vong« i Lokalårbogen 2008 s. 58-59.

Fanø Kommune

Fanø Lokalhistoriske Forening – et medlemsskrift 2008.

Varde Kommune

Alslev

Villadsen, Hans Ole: »Den sidste sognerådsformand i Alslev-Hostrup Kommune« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 146-153.

Ansager

Engelbrecht, Helle: »Så spil da Knejt« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 23-33.

Blåvandshuk

Blåvandshuk lokalarkiv 1966-2008.

Ho

Nielsen, Herløv: »Kirstines egen opskrift på færemarkedet i Ho« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 155-157.

Lyne

Petersen, Benneth Østergaard: »Juleaften 1938« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 158-162.

Nr. Nebel

Himmelstrup, Anders Kristian: »Levnedsberetning for en pensionist« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 102-112.

Skovlund

Nielsen, Erik Buhl: »Landmand og lokalpolitiker« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 62-72.

Thorstrup

Busk-Jensen, Ejvind. Fredensberg Andelsmejeri 1883-1964. Thorstrup sognearkiv 2008.

Tistrup

Tistrup Mejeri gennem 125 år. 1893-2008. Tistrup mejeri 2008.

Thøgersen, Anne Marie: »Tistrup Mejeri. Tradition og fornyelse gennem 125 år.« i Mælkeritidende årg. 121 nr. 23. s. 576-577.

Varde

Duedahl, Orla: »Et originalt menneske i Varde« i Vestjyske fortællere 2008 s. 9-14. Lokalhistoriske meddelelser. Varde 2008.

Døssong, Pau: »Min far: Musiker, slagter og spasmager« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 119-123.

Feilberg, Birthe Nordentoft: »Knud Nordentoft, engang læge i Varde« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 50-61.

Fræhr, Christian: »Det er længe siden« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 113-117.

Jensen, Birte Blom: »Mit liv i Varde« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 124-132.

Jensen, John V.: »Købstadslatin eller nationalromantik? - Indbyggerbetegnelse« i Fra Ribe Amt 2008. s.32-46.

Larsen, Evald: »Veje med personnavne i Varde og om personer« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 93-101.

Nielsen, Lise-Lotte: »Jernstangen i Varde« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 15-21

Nørskov Nielsen, Ole: »Markedsdage i Varde 1900« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 1. Varde 2008.

Nørskov Nielsen, Ole: »En flink tjenestepige og en venlig politimester« i Lokalhistoriske meddelelser. Varde 2008

Nørskov Nielsen, Ole: »I røg og damp« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 1. Varde 2008.

Nørskov Nielsen, Ole: »Isenkrammer Arnold Mayntzhusen« i Lokalhistoriske meddelelser nr 2. 2008. Varde 2008.

Nørskov Nielsen, Ole: »Gamle landbrugsmaskiner« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 2 Varde 2008.

Nielsen, Ole Nørskov: »Varde oplevet fra skorstenshøjde« i Vestjyske fortællere 2008 s. 73-79.

Schori, Dorte: »Glade barndoms minder fra efterkrigstidens Palludansvej« i Vestjyske fortællere 2008 s. 35-49.

Sønderskov, Leif: »En fortælling fra det virkelige liv på Grønland« i Vestjyske Fortællere 2008 s. 133-145.

Thura, Chr.de: »Storegade-broen 100 år.« i Lokalhistoriske meddelelser nr. 2. 2008. Varde 2008.

Ølgod

Hansen, Anna Lenk: »I flygtningelejr« i Vestjyske fortællere 2008 s. 79-92.

Manø, Søren: »H.C. Andersen og Ølgod Præstegård« i Fra Ribe Amt 2008 s. 27-31.

Vejen Kommune

Klitmøller, Linda. Som en skorsten. Mejeribrugets uddannelse i Danmark 1837-1972.

Landbohistorisk Selskab – Museet på Sønderkov 2008.

Frandsen, Agner. Kentauren i Malt. Herning 2008

Ravn, Gert. Malt Herreds tingbog 1657. Aal 2007.

Register 2009

Registeret henviser til navne, steder/byer, men ikke til enkelte gader. Der er tilstræbt at gøre registret så fuldkommen som muligt. * betyder at der henvises til en illustration.

Emneregister 2009

Antonius og andre lege.	47
Bibliografi	87
Dronning Bengerd	10
Familien Mogensens Ford fra 1929	60
Forsøg på smugleri over Kongeåen langfredag nat 1771	19
Godbidder og sidegevinster	67
Malt- og køllehuse i Janderup sogn	76
Min ven Verner Bruhn 1928-2007	73
Nød lærer nøgen kvinde at spinde	41
Sneum Å og vadested ved Nybro	5
Tørvegravning i Bække Mose under Anden Verdenskrig 1940-1945	55
Under orgelbruset	34
Årsmøde og generalforsamling 2009	79

Forfatterregister 2009

Laugesen, Inge Nybro: Sneum Å og vadested ved Nybro	5
Mulvad, Søren: Dronning Bengerd 10	
Juhl, Magne: Forsøg på smugleri over Kongeåen langfredag nat 1771	19
Tyrrestrup, Hans: Under orgelbruset	34
Jensen, Ernst:Nød lærer nøgen kvinde at spinde	41
Nørregaard Frandsen, Johs: Antonius og andre lege.	47
Oxlund, Chr: Tørvegravning i Bække Mose under Anden Verdenskrig 1940-1945	55

Laugesen, Inge Nybro: Familien Mogensens Ford fra 1929	60
Høy-Nielsen, Aja: Godbidder og sidegevinster	67
Prange, Knud: Min ven Verner Bruhn 1928-2007	73
Mikkelsen, Viggo: Malt- og køllehuse i Janderup sogn	76

Personregister 2009

A	
Abel, konge af Danmark (1250-1252)	17
Albrechtsdatter, Karen, tjenestepige fra Jyllerup	29ff
Alfons den Sjette, kastillians konge 1072-1109	10
Andersen, Enevold, kreaturhandler i Hillerup	20, 22ff, 29
B	
Balduin den Femte af Henegau	14
Bang, Oluf Lund, kammeradvokat i København	20
Bengerd, Dronning af Danmark 1214-1221.	10ff
Breinholt, konsul i Esbjerg	70
Bruun, Christian, historiker (1832-1906)	10, 15ff
Bruun-Petersen, Jens, Ribe foredragsholder	80
C	
Chiewitz, Johan Henrik professor i anatomi (1850-1901)	17
Christensen, Niels Peder, gårdejer i Janderup	76
Christian den III, konge af Danmark	7

Clausen, Peder Johansen, bonde i Plogstrup	32
Clemens den Anden, Pave i 1705.	14
Cold Emil, overlæge i Esbjerg 1900-1935	67, 72

D	
Dagmar, dronning af Danmark 1205-1212	10, 15ff, 88, 91
Dulche, prinsesse af Aragonien.	12

E	
Elbæk, Mads, ridefoged på Sønderskov, Føvling	27ff
Erik den Fjerde Plovpenning, konge af Danmark (1241-1250)	17

F	
Fabricius, Adam, historiker (1822-1902)	10, 12
Fjord Jensen, Johan, professor på Århus Universitet	37
Fræhr, Egon, borgmester i Vejen Kommune	79

G	
Gahrn, Claus, digter og komponist	35, 37
Graugaard Esben, museumsleder i Holstedbro	19, 32, 81
Guldberg Mette, museumsinspektør, bestyrelsesmedlem	4, 79, 81, 88ff

H	
Hammer, Jens Christian, Janderup	77
Hansen, Mogens, museumsleder, bestyrelsesmedlem	4, 79
Hansen, Peter, kunstmaler	50, 53
Henrik af Burgund, hertug 1095-1112	10, 12

- Henrik af Letland, krønikeskriver 1221. 4, 10, 12, 16f, 37, 53, 87, 90
- Henriksen, Niels, tjenestekar i Jernved 27, ff
- Henrik, tysk greve af Schwerin 4, 10, 12, 16f, 37, 53, 87, 90
- Hess, Christian, grænsekontrollør 21, 32
- Holberg, Britta, godsejer og politiker 74
- I**
- Ingeborg, (ca.1175-1237) Valdemar Sejrs søster. 14, 88, 90f
- J**
- Jager Andersen, Knud, Kulturudvalgsformand, Esbjerg 80
- Jensen, Anders, bonde i Gredsted 28
- Jensen, Ernst, forfatter 41, 46
- Jensen, Thomas, kvægdriver 29
- Jessen, Carsten, forfatter 53
- Johanne af Flandern, grevinde. 14
- Juhl, Magne, forfatter 19, 32, 33
- K**
- Kalhauge, Hans, advokat i Ribe 20f, 27f, 30f
- Knudsdatter, Maren, bondekone i Jernved 26
- Knudsen, Mogens, kreaturhandler i Jernved 20, 22ff
- Kragelund, Tobiesen, folke-mindeforsker 7, 72
- Krasilnikoff, Arthur, forfatter 49
- Kristensen H.K., lokalhistoriker 85
- L**
- Larsen, madam, vågekone på Esbjerg sygehus 69f, 8ff
- Larsen, Sine, vågekone på Esbjerg sygehus 69
- Laugesen, Inge Nybro, forfatter 5, 9, 60, 66
- Lund, Niels, kgl. Majestæts rådmænd og byfoged i Ribe 20
- M**
- Madsen, Christen, tjenestekar i Hillerup 29ff
- Madsen, Jesper, (1957-1999) kunstner, forfatter* 23, 33f, 36, 38, 40
- Madsen, Morten, tjenestekar i Gredsted 28ff
- Margrethe af Elsass 14
- Mikkelsen, Pernille, Janderup 77
- Mikkelsen, Viggo, forfatter 76, 78
- Mogensen, Hans, gårdejer. 7, 60, 62, 64
- Mogensen, Hans, gårdejer, sognefoged i Sneum 7, 60, 62, 64
- Mogensen, Thyra, Nybrogården i Sneum 60, 66
- Momme Axel, rektor på Esbjerg Musikonservatorium 35
- N**
- Nielsdatter, Bodil, bondekone i Hillerup 29
- Nielsen, Alfred Valdemar, patient i Esbjerg 71
- Nielsen, Chresten, præst i Jernved 1769 29, 33
- Nielsen, Mads, Johannes og Peder, brødre fra Hillerup 22ff, 32
- Nielsen, Mads, kreaturhandler 22ff, 32
- Nielsen, Niels Majlund, kirketjener i Århus Domkirke 51
- Nielsen, Peder Thygesen, bestyrelsesmedlem 4
- Nielsen, Thomas, præst i Darum og Bramming 29, 33
- Nissen Peder, handelsmand i Hillerup 19f, 22, 29
- Nissen, Sonnich, studehandler 19ff, 32
- Nygaard, Preben, TV SYD* 37
- O**
- Otto, kejser af Tyskland (1198-1215) 14f, 89, 91
- Oxlund, Christian, forfatter 59
- P**
- Pedersen Olga, lokalhistoriker, bestyrelsesmedlem 4, 86
- Pedersen, Steffen, skoleleder, Ladelund Efterskole* 79, 82
- Pedersen, Vagn, fotograf 48, 79, 86
- Pedersen, Villiam, Janderup 76
- Petersen, Claus, fæstebonde i Hillerup 21f
- Phillip august, konge af Frankrig. 14
- Prange, Knud, forfatter 73, 75
- Præstholm, Henrik, bestyrelsesmedlem 4
- R**
- Rasmussen, Gudrun Nikoline, sygeplejeelev i Esbjerg 69
- S**
- Sancho den Første, konge af Portugal 1185-1211. 10ff
- Starup, Jens Erik, suppleant til bestyrelse 4
- Simonsen, Knud, observatør, Ribe 22f
- T**
- Teresa, optaget i kloster i Lorvan 12, 14
- Tyrrestrup, Hans, forfatter, kunstner 34, 37f, 40
- U**
- Ussing, Peder, kgl. Majestæts præsident i Ribe 20
- V**
- Valdemar den Tredie (1209-1231) 17
- Valdemar Sejr, Konge af Danmark 1202-1241. 10, 14ff

Stedregister

- A**
- Allerup 6, 29
- Aragonien 12
- B**
- Bandsbjerg 76,f
- Bramming 6, 29, 33, 41, 45ff, 60, 62ff, 66, 84, 87ff
- Brande 60f, 63
- Bredebro 21
- Bredsted ved Husum 22
- Bryndum 6f, 87, 89f
- Bække 4, 55f, 58f, 84
- C**
- Chile 49
- Christiansfeld 80
- Coimbra 12
- D**
- Danmark 4, 10, 14f, 17, 33, 40f, 44, 49f, 55, 60, 71, 74, 80, 87, 90, 92

Darum	6, 29, 33, 90	K		S	
E		Kalvslund	23, 31	Slesvig	19
Esbjerg	40, 46, 62, 64ff, 80ff, 87ff	Karstoft	61, 88f	Sneum	5f, 9, 29, 41, 43, 46, 60f, 63, 66
Europa	10f, 15, 51	Kærup	76	Spandet Kro	21
F		L		Struckum ved Husum	22
Flandern	14f	Ladelund	79, 82	Sverige	49
G		Linnetskov	20, 22f	T	
Gredsted	19, 21, 28, 29, 30	Lissabon	11	Thorstrup	37, 40, 87f, 92
Grimstrup	48, 87, 90	Lorvan	12, 14	Tjekkoslovakiet	49
H		N		Tjæreborg	9, 41, 62, 63
Haderslevhus Amt	31	Nordtyskland	16	Tradsborg	6
Hillerup	19ff, 27, 29, 32f	Nr. Hebo	77f	V	
Hjerting	27, 29, 70, 72, 82	Nybro	5f, 9, 60, 66, 76	Varde	5, 29, 34, 40, 70, 82ff, 87ff, 91f
Hjortlund	19ff, 24ff	O		Vejen	79, 82ff, 89, 92
Holsted	4, 6, 48, 84, 89	Odense	17, 29, 47, 54, 63, 84	Vester Horne Herred	77
Holsten	19	Ollerup	63	Viborg	17, 20, 32, 77
Hunderup	43ff, 87f, 91	P		Y	
Husum	22ff	Paris	14	Ypern	14
Hvidding	80	Plougstrup	22, 32	W	
Hyllerslev	77f	Portugal	10ff, 17	Wester-Mohr ved Niebül	22
J		R			
Janderup Sogn	76ff	Ribe	1, 3ff, 10f, 15ff, 20, 22, 24ff, 30ff, 61, 70, 72ff, 78, 80, 82ff, 87ff1, 99		
Jernved	19ff	Ringsted	15ff		
Jernvedlund	19ff, 23ff, 27, 32				
Jyllerup	29				

Fra Lokalarkivernes arbejdsmark i 2008

Ribe Amts Lokalarkiver (RAL)

Bestyrelsens beretning

»Det er forår. Alting klippes ned«, lyder førstelinjen i én af Benny Andersens gode forårssange. »Der beskæres i buskadser og budgetter«... fortsættes der i anden linje. Det – altså beskæringen i budgetterne – fornemmes ikke at være vilkårene for lokalarkiverne rundt om i de nye kommuner i det tidligere Ribe Amt. Der har måske heller ikke været så meget at skære i, vil nogen sige. Det kan også være rigtigt, men på den anden side fornemmes det, at det tættere samarbejde mellem arkiverne, som efterhånden er blevet opbygget i alle kommuner, har styrket lokalarkivernes sag. RAL har forsøgt at skubbe til denne udvikling, så godt foreningen kunne på forkant, men tempoet for gennemførelsen har været forskelligt fra kommune til kommune. Så vidt RALs bestyrelse fornemmer, er alt dog ved at være faldet på plads rundt omkring nu mere end to år efter strukturreformen.

Udfordringerne for lokalarkiverne i de nye kommuner er bl.a. synligheden. Det gælder om at være aktive i lokalsamfundet, så borgere og politikere bliver opmærksomme på arkivernes værdi for borgerne i de nye stor-kommuner. Arkivernes betydning som bindeled mellem fortid og nutid er et vigtigt element i sammenbindingen af de nye kommuners sammenbragte borgere, for lokalarkiverne er den lokale hukommelse og virker som kulturel forankring i den større og måske ikke så gennemskuelige store enhed, som de nye kommuner er.

Samarbejdets betydning får også konsekvenser for arkivernes måde at arbejde på. Måske er der ikke helt så megen plads til individuelle friheder som tidligere. I de nye kommuner vil man nok tilgodese det lokale, men samtidig også sikre sig et udbytte for den større enhed. Derfor vil kravene til registrering og anvendelse af samme registreringssystem og – principper være et krav, for at man til en rimelig pris kan få de ofte meget lokale oplysninger til at indgå i en fælles, kommunal – eller national – sammenhæng. Det kan være som i den historieportal, Vadehavskommunerne er ved at udarbejde i projekt Historisk Atlas Syddanmark, eller ArkibasDK

som er et mere langsigtet mål inden for vores egen verden.

Netop registrering har stået centralt i RALs virksomhed i 2008. RALs kursusvirksomhed har fokuseret på Arkibas- og registreringskurser, og arkivkonsulent Richard Bøllund har været rigtig meget på landevejene for at hjælpe lokalarkiverne med konkrete, lokale problemer. Det har han kunnet gøre vederlagsfrit, fordi vi endnu nyder godt af konsulentordningen fra det tidligere Ribe Amt, som blev overført til Staten. Jeg skal ikke uddybe denne del af virksomheden, men glæde mig over arkivernes store interesse over at komme på kursus og lære mere.

SLAs tilbud om kommunelicens på Arkibas sidste år var et væsentligt skub i retning af udrulningen af det fælles registreringssystem. Kommunelicensen gjorde det økonomisk muligt for de fleste arkiver at få adgang til dette meget nyttige registreringssystem, så mange års diskussioner om skyhøje priser m.m. endelig kunne lægges på hylden.

Men hvad så angår selve Arkibas, ja, så må det indrømmes, at vejen i 2008 ikke helt har været uden småsten. Alle har ventet på en ny og mere fejlfri udgave af Arkibas4, ja i nogen sammenhænge har vi ligefrem rådet arkiver til at vente med at gå over til det nye program, før den seneste release var kommet. På SLAs generalforsamling spurgte jeg SLAs formand, hvornår denne release kunne forventes, og da han ikke var særlig klar i mælet, bad jeg ham om en måned/år angivelse. Han lovede oktober 2008, men der skete intet, og som I ved, trak det yderligere ud, og nye komplikationer kom til, så det er faktisk først her fra begyndelsen af marts 2009, Arkibas4 kan siges at være i drift igen. Det er ikke særligt tilfredsstillende, men spørgsmålet er, hvor meget vi kan gøre ved det ud over at påtale generne for arkiverne for SLA. Lad os håbe, situationen nu har normaliseret sig, og driften finder sit leje igen, så lokalarkiverne kan komme i gang med registreringsarbejdet. Så meget materiale ligger og venter rundt omkring i arkiverne, at vi skal i gang. Nu!

At udrulning af Arkibas4 og kursusvirksomhed har fyldt meget i RALs aktiviteter i 2008 betyder imidlertid ikke, at bestyrelsen mangler langsigtede mål. Et af disse mål er at finde en model for sikringen af konsulentordningen, når den nuværende aftale udløber. Denne opgave bliver måske ikke helt så nem, for den vil indebære en form for betaling. En anden opgave, som lurer, er generationsskiftet i lokalarkiverne. En række arkivpionerer er ved at lade sig pensionere, og konsekvensen af det skulle nødtigt blive arkivlukninger. Derfor er det vigtigt, at I rundt omkring i arkiverne ikke blot søger for »kronprins« eller »kronprinsesser«, men også løbende får dem uddannet. Det sidste kan RAL gøre noget ved – vi har derfor aftalt med SLA at afholde nogle af deres arkivkurser i RALs område. De første kurser udbydes til efteråret, og arkivfolk – og ikke mindst arkivledere – som endnu ikke har været på disse kurser, opfordres på det kraftigste til at deltage. Ikke blot vil de få meget konkret at vide – de vil også møde arkivkolleger til en faglig snak, og det er nok så nyttigt og inspirerende.

Om RALs øvrige aktiviteter i 2008 vil jeg henvise til konsulentens beretning, der følger lige herefter. Lad mig til sidst på RALs bestyrelses vegne takke medlemmerne for aktiv deltagelse i vores aktiviteter – mærkelig nok igen flest til generalforsamlingen, hvor der bydes på gule ærter m.m. Også en tak til bestyrelsen for godt samarbejde samt til Historisk Samfund for Ribe Amt for det fortsatte samarbejde om udgivelse af arkivernes årsberetninger. Endelig skal Richard Bøllund have en stor tak for sin indsats for lokalarkiverne.

Amtskonsulentens beretning

2008 har budt på mange spændende og udfordrende opgaver. Det var året, hvor Arkibas4 for alvor slog igennem i lokalarkiverne. Trods visse børnesygdomme valgte mange arkiver at tage springet til det nyere og mere moderne Arkibas. Med indførslen af kommunelicensen på Arkibas lå det lige til højrebent at hoppe på den nye version. Men det har ikke været helt problemløst, hvilket jeg i høj grad har mærket til. I begyndelsen af året var jeg på rimelig bar bund, når spørgsmålene om Arkibas4 regnede ind over mig. Men i løbet af året kom jeg på i alt fire Arkibas4-kurser i Vejle, som har givet mig indblik og kendskab til programmet. Det har dog i begyndelsen ikke været helt nemt at gennemskue, hvad der skyldes programfejl, og hvad der skyldes brugerfejl.

Med min begyndende erfaring i Arkibas4 tog jeg i efteråret hul på de første lokale Arkibas4 kurser. Det blev til i alt syv begynderkurser, som blev afholdt som endagskurser. Alle på nær et enkelt var fyldt op, så kurserne må betegnes som en succes. En enkelt gang var

der problemer med Arkibasserveren, ellers forløb kurserne fint. Esbjerg Ungdomskole har været så venlige at stille et velegnet edb-undervisningslokale til rådighed for RAL. Det skal vi være taknemmelige over, for det er bestemt ikke nogen let opgave at finde egnede undervisningslokaler. Vi har fået lovning på også fremover at kunne låne lokalet ved Esbjerg Ungdomskole, hvilket jeg glæder mig meget over. Og så er det vel heller ikke en skam for arkivmedarbejderne at komme hjem og sige, at nu har de været på ungdomsskole!

Foruden Arkibaskurserne i efteråret havde jeg noget undervisning i foråret. I februar måned var jeg i Hellehallen for at afholde kurset »Arkivet og brugerne«. Det var en god og udbytterig dag, hvor de problemstillinger arkivmedarbejderne blev stillet over for, livligt blev diskuteret. I maj måned var jeg »udlejet« til arkiverne i Ringkøbing-Skjern Kommune til afholdelse af et par registreringskurser. Det var en anderledes opgave at komme ud til nogle nye arkiver, som stort set aldrig tidligere havde modtaget nogen form for uddannelse, og som hver især benyttede deres eget hjemmelavede registreringssystem. Sat i relief dertil må jeg konstatere, at den konsulentordning vi har haft her i området i mange år virkelig har båret frugt.

I 2008 har jeg også beskæftiget mig med det regionale ABM-samarbejde som i henhold til en kulturaftale gældende Varde, Esbjerg, Fanø og Tønder kommuner arbejder på at etablere en kulturhistorisk Internetportal for Vadehavsregionen. I dette forum repræsenterer jeg lokalarkivene i de tre kommuner, hvor jeg fungerer som konsulent. Jeg er desuden blevet udpeget til at sidde i en projektgruppe som arbejder målrettet på at få synliggjort den viden og informationer såvel arkiver som museer og biblioteker ligger inde med. Man har valgt at inddede et samarbejde med Odense Bys Museer og derved blive koblet på Historisk Atlas, som har sit udspring på Fyn, men som efterhånden breder sig til hele Region Syddanmark. Historisk Atlas byder på en interessant og meget brugervenlig formidlingsplatform, både for de brugere der vil besøge siden, men også for de personer som skal levere data til projektet. Det er målet, at få så mange arkiver som overhovedet muligt i området til at levere data til projektet. I første omgang har man valgt at arbejde med kirkehistorie og gårdhistorie, idet det er materiale, mange arkiver har indsamlet oplysninger om i forvejen. Jeg håber, mange kan se ideen i at være bidragsyder til Historisk Atlas. For det første er det en simpel måde at formidle til et stort publikum, og for det andet giver det en god eksponering til arkiverne at deltage i Historisk Atlas, som jeg og mange andre forventer, vil få en stor gennemslagskraft de kommende år. De institutioner og arkiver der leverer materiale vil få logo

og navn på Historisk Atlas, ligesom det vil være muligt at lave et link til arkivets eventuelle egen hjemmeside.

Formidling og registrering er nogle af arkivernes centrale arbejdsområder, men for at arkiverne kan fungere tilfredsstillende skal der være organisering og struktur på tingene. Noget af min tid i 2008 er også gået på at få de nye arkivsamvirker i kommunerne til at fungere optimalt. Jeg har bl.a. bistået Arkivudvalget for Esbjerg Kommune med forskellige oplysninger, ligesom jeg har forsøgt at agere fødsels hjælper for et lignende samarbejde i Varde Kommune. Det har ikke været lige let alle

steder, hverken at opnå enighed arkiverne i mellem, eller at komme i dialog med kommunen. Mit budskab er dog helt klart: Se at blive enige, for derved er arkiverne langt stærkere stillet over for kommunen.

Sidst men ikke mindst vil jeg takke alle de arkiver, som har rettet henvendelse, og har taget i mod tilbuddet om gratis konsulenthjælp. Det er en fornøjelse at komme rundt på arkiverne og fornemme den store arbejdsiver, alle i frivillige lægger for dagen. Jeg takker også bestyrelsen for mange hyggelige møder gennem året og for den frihed og tillid der udvises til mit arbejde.

Beretninger fra de lokalhistoriske arkiver

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn

Billund Centret, Hans Jensensvej 6, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 24 72

Åbningstid: Tirsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Linda Nielsen, Mølløvænget 15, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 27 50 (20 95 27 51)

E-mail: bln@bbsyd.dk

Så er der atter gået et år, og det har været et travlt år på arkivet. Vi registrerer fortsat vores materialer i Arkibas4. Der er en del, der kun står på håndskrevne kartotekskort, blandt andet nogle store afleveringer om Billund Mejeri, Billund Lufthavn og noget om Lego. Det tager en hel del tid, men vi må se, hvad vi kan nå.

Bogen »Der var engang« har vi en del tilbage af. Derfor har vi givet de to skoler i byen hver et classesæt. Konfirmanderne fra sidste år og i år får også hver en bog. Bogen »Grene Sogn 1790-1969«, skrevet af sognerådsformand Hans Jensen, har vi været heldige, at finde nogle eksemplarer af. Den er meget efterspurgt og kan købes på arkivet.

Billund-natten, der holdes skiftevis i Grindsted og Billund, blev besøgt af mange Billund-borgere. Ved hjælp af vores slægtsforskningsprogram, har vi noteret oplysninger fra aviser og kirkebøgerne om borgerne i Billund. Det var der megen interesse for. Vi havde som sædvanlig også nogle billeder, vi søgte at få identificeret samt et kort over Billunds udvikling. Alt blev nøje studeret, og vi fik ros, for det vi havde lavet.

Billund Centret skal udvides, og vi har i den anledning sendt en ansøgning om at få lidt mere plads, men har ikke hørt noget endnu.

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv

Grindsted Bibliotek, Tinghusgade 16, 7200 Grindsted

Tlf.: 75 32 09 00.

Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 15.00-18.00 (juli måned undtaget) samt efter aftale. Læsestuen er åben i bibliotekets åbningstid

Leder: Jens Erik Starup, Horsbølvej 13, 7200 Grindsted

Tlf.: 75 32 23 53

E-mail: Jens.Starup@post2.tele.dk

Hjemmeside: www.lokalarkiverbillund.dk

I 2008 har arkivet blandt andet arbejdet med et meget spændende projekt med skanning og identifikation af en samling glaspladenegativer optaget i årene 1910-1939. Det drejer sig om optagelser af apoteker Sophus Levin Hansen, der var apoteker i Grindsted fra 1920 til 1930. Efter Grindstedtiden, var han apoteker på Krone Apotek i Esbjerg. Projektet kom i gang efter en henvendelse fra Jesper Laursen, Moesgård Museum. Han havde hørt, at arkivet lå inde med pladerne og mente, at der var en del optagelser fra Moesgård imellem. Oplysningerne havde han fra Levin Hansens datter Birthe Levin Hansen. Han fortalte, at Birthe Levin Hansen, der er årgang 1915, ind imellem arbejdede med projekter for Moesgård.

Den mulighed der lå i at kunne få oplysninger om bil lederne af en person, der kendte personkredsen

På vej til Rask Hovedgård i Ella Melbys bil. Stedet er Kirkegade i Grindsted med apoteket i baggrunden. På bagsædet længst til højre i billedet ses apotekereren.

Foto: Sophus Levin Hansen den 1. August 1923.

omkring apotekerfamilien, var arkivet ikke i tvivl om, straks burde udnyttes. Vi gik derfor i gang med at skanne pladerne. I første omgang fandt vi 691 optagelser. Senere dukkede der dog yderligere en kasse op, så samlingen i alt blev på 840 optagelser.

Det blev en spændende opgave, sammen med Birthe Levin Hansen og Moesgård Museum, at identificere optagelserne. Det siger sig selv, at ikke alle optagelser kunne genkendes, men der er dog nu fundet oplysninger om mere end 700 billeder. En del af de resterende optagelser stammer fra ferierejser i Mellemeuropa og Norge, samt fra nogle bilture indenlands. Hvis der ses bort fra disse ferieminder, mangler vi egentlig kun oplysninger om 34 optagelser.

Sophus Levin Hansen er især kendt for sine kulturhistoriske optagelser af gamle arbejdsmetoder og håndværk, hvoraf en del er offentliggjort i tidsskriftet Frem. Der fandtes også en del af den type optagelser, men det meste er naturligvis optagelser af familie og venner.

En anden spændende ting er indkomsterne. I forbindelse med de sammenlægninger der nu efter kommunalreformen foregår i mange foreninger, ses effekten af det arbejde, der for mange år siden blev lavet med foreningskampagnen. Flere donorer har nævnt, at stemplet i de gamle protokoller medførte, at de afleverede sagerne til

arkivet. Deres første tanke gik egentlig på at kassere tingene. Det er da ret tankevækkende, skulle man mene.

Arkivet har været udfarende ved fire arrangementer, hvor der blev vist billeder eller film på plejehjem, ved møde i Ældresagen og ved møder i Slægts- og Lokalhistorisk Forening. Besøgstallet i arkivet har været på niveau med sidste år. 57 besøgende har skrevet sig i protokollen mod 69 sidste år. Der har i år været 96 henvendelser via e-mail mod 108 i 2007. Besøgstallet på hjemmesiden var 20.000 i 2008 mod 10.000 i 2007.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig
 Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 og 3. onsdag hver måned kl. 18.00-20.00
 Leder: Hans Jensen, Højene 1, 7250 Hejnsvig
 Tlf.: 75 33 58 57

Arkivets postadresse: Højene 1, 7250 Hejnsvig
 E-mail: hejnsvig.sognearkiv@post.tele.dk
 Hjemmeside: www.hejnsvigbynet.dk

Arbejdet i arkivet har efterhånden en fast rytme med de samme opgaver hver onsdag formiddag, hvor nogle stykker fra bestyrelsen mødes til hyggesnak og ajourføring af indgåede arkivalier, der for længst skulle have været indført i Arkibas. Vi arbejder i øjeblikket på at få Arkibas4. Efter kommunesammenlægningen er vi nu syv lokalarkiver i Billund Kommune. For os har det betydet en stigning i det årlige tilskud fra ca. 2.500 kr. til 12.000 kr., og vi håber nu, at vi snart kan komme i gang med at registrere via Internettet. Vi har arbejdet med Arkibas siden 1998, og er snart parate til at gå over på den nye version.

Arkivet har i 2008 modtaget ca. 45 billeder og diverse dokumenter og protokoller fra bl.a. husholdningsforeningen, husmandsforeningen og folkedanserforeningen i Hejnsvig. Arkivernes Dag blev afholdt lørdag den 13. november med stort besøg. Emnet for dagen var »Hejnsvig by før og nu«. Vi viste gamle billeder af de otte gårde fra ca. 1794, der har måttet afgive jord til de 400-500 parceller, der nu udgør Hejnsvig by. Et kort med byens bygninger før og nu, viste parcelhusenes placering på de oprindelige matrikler. Ved vores generalforsamling havde vi besøg af lederen af Grindsted Museum, der fortalte om Hejnsvig Sogns historie.

Sdr. Omme Egnarkiv

Sdr. Omme Bibliotek, Skole Allé 3-5, 7260 Sdr. Omme
 Tlf.: 75 34 14 46

Åbningstid: Efter aftale

Leder: Hans Møbjerg, Stakrogevej 75, 7260 Sdr. Omme
 Tlf.: 75 34 72 18 (21 61 99 11)

E-mail: skaervang@mail.dk

Arkivet er stadig præget af de uafklarede lokaleforhold. Kommunen prøver at finde andre lokaler, hvor arkivet kan have til huse, men det er endnu ikke lykkedes. I sommeren fik vi tilbudt et lokale, der dog langt fra var optimalt. Så har kommunen bedt arkivet om selv at finde et nyt lokale, men de gange det er sket, har vi fået at vide, at huslejen er for høj. Kommunen har meddelt, at der som udgangspunkt ikke er penge til husleje, så det er utroligt frustrerende ikke at have et lokale, og ikke ligefrem de bedste betingelser for at få nye personer tilknyttet arkivet.

På grund af lokaleproblemerne har arkivet ingen fast åbningstid. Arkivet åbnes ved henvendelse til bestyrelsen, når det passer vedkommende at besøge arkivet. Der har i vinterens løb været en del besøgende: Skolebørn der skulle skrive om byen, personer der søgte slægtninge m.m. Derudover har vi formidlet kontakt mellem forskellige personer. Det er begrænset, hvad der er kommet ind af arkivalier i årets løb, men enkelte afleveringer er der dog kommet. Ved »Jydefesten« havde arkivet taget opstilling på markedspladsen og taget nogle mapper med gamle billeder med, som folk kunne studere.

Vores ønske for 2009 er, at der sker en afklaring på lokalesituationen, og at vi kan komme i gang med Arkibas4

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 18, 6623 Vorbasse

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Jørgen Møller, Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

Tlf.: 75 33 35 54

Arkivets postadresse: Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

E-mail: arkiv@vorbasse.dk

Hjemmeside: www.vorbasse.dk

2008 blev et godt år for arkivet i Vorbasse. Året igennem har der været god interesse i form af besøg, telefoniske henvendelser samt mange e-mail-forespørgsler – og ikke at forglemme: Gode afleveringer.

Mod årets slutning begyndte vi arbejdet med en hjemmeside under den fælles portal www.vorbasse.dk. Vi nærmer os en færdiggørelse, og håber med dette medie at nå et bredere publikum, end tilfældet hidtil har været. Vi har besluttet os til i løbet af 2009 at konvertere til Arkibas4.

Året bød også på bryderier i form af regulære fugt- og indeklima-problemer i vores kælderlokale, og tanken om et nyt tilholdssted begyndte at spire – men det er jo ikke så let en sag! Og dog – pludselig viste der sig sidst på året en løsning, som måske kunne realiseres. Resultatet er blevet, at arkivet pr. 1. april 2009 flytter til ledige lokaler

Nedpakning af arkivalier inden flytning til arkivets nye lokaler. Foto: Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv.

i Østergade 18. I skrivende stund er vi ved at forberede flytningen, som vil fordoble det areal vi har haft hidtil og tilmed i nogle rigtig gode lokaler, som vi glæder os meget til at tage i brug. Samtidig ændrer vi åbningstiden for besøg, mens onsdag aften bliver »arbejdsaften«.

Der er også sket det glædelige, at arkivet har fået tre nye medarbejdere, som samlet er med til at sænke gennemsnitsalderen i arbejdsgruppen. Vi skal jo tænke langsigtet og sikre, at friske kræfter kan tage over på et tidspunkt.

På hjemmesiden www.vorbasse.dk kan man under fanebladet lokalt/lokalhistorisk arkiv se vore tanker om opgaver og tilbud både til foreninger og privatpersoner. Det kommende år må afsløre effekten.

Esbjerg Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Skolegade 10, 1. sal, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 39 20

Åbningstid: 2. og 4. onsdag i måneden kl. 16.00-18.00 samt efter aftale

Leder: Niels Erik Christiansen. Tlf.: 75 17 40 36

E-mail: bram-byhist@mail.dk

Hjemmeside: www.brammingby.dk

Den 5. maj holdt vi reception, hvor vi præsenterede vores nye, dejlige lokaler. En rigtig god dag med mange besøgende og PowerPoint-foredrag ved Stig Hegn samt løbende film med nogle af Oluf Baks billeder.

Flytningen tog hårdt på arkivets bestyrelse, så den 8. april drog vi på en velfortjent studietur til Landsarkivet i Viborg med efterfølgende rundvisning i Viborg Domkirke og afstikkere til nedlagte DSB-stationer på vejen hjem.

I maj havde vi gadevandring, og i år var det i Storegade. Da Storegade er byens hovedfærdselsåre – og meget lang – koncentrerede vi os om de ulige numre. Gadevandringen var velbesøgt og med mange nye ansigter, men på grund af den megen trafikstøj var det vanskeligt at trænge igennem. Derfor har arkivet i foråret 2009 planlagt to PowerPoint-foredrag om de ulige numre i Storegade.

3Fs Efterlønsklub har været til rundvisning og miniforedrag, og på arkivets to månedlige åbningsdage har vi haft et pænt besøg af interesserede borgere med alskens forespørgsler og oplysninger. Stor interesse er der for vores avisarkiv.

Den 21. august afholdt arkivet den traditionsrige kirkegårdsvandring, men denne gang med lidt færre deltagere end tidligere år. For det ikke bare øsede ned, nej regnen stod ned i tykke stråler. Heldigvis kunne vi stå i læ ved kapellet, og vi var da fristede til at gå hjem på arkivet og drikke kaffen, men brammingensere er gjort af et sejt stof, så vi gennemførte. Kaffen smagte rigtig godt bagefter, og snakken gik livligt. Alle vore arrangementer afsluttes med kaffe og en god snak over kopperne.

I løbet af efteråret har fire »arkivarer« været på kursus i Arkibas – men da vi endnu ikke er i gang (vi har, trods adskillige rykkere, endnu ikke modtaget materialet, koderne m.v.) finder vi det lidt onsd. Så vi forventer at få tilbuddet et nyt kursus uden beregning! 2008-udgivelsen er i år hæftet om Storegade, de ulige numre, som solgte helt godt på årets julemesse, hvor Lokalhistorisk Forening har en stand med bl.a. arkivernes udgivelser. Vores bøger/hæfter sælges også fra Bramming Egnsmuseum. Til sidst lidt statistik for 2008 (med tal for 2007 i parentes): Indleveringer/gaver 37 (37), forespørgsler 20 (14), udleverede kopier 16 (5), besøg 71 (79), deltagelse i møder af lokalhistorisk art 5 (4) og antal solgte hæfter: 125

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Store Darum, 6740 Bramming
Åbningstid: 1. oktober – 31. marts: Onsdag kl. 15.00-17.00. Resten af året 1. onsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen
Leder: Erling Schmidt, Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 90 11
Arkivets postadresse: Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming
E-mail: sognearkivet@darum.dk
Hjemmeside: www.darumsognearkiv.dk

Arkivet har i 2008 modtaget otte afleveringer, der hovedsageligt har bestået af fotos, bl.a. et luftfoto af

Darum Mølle. Der har været 21 besøgende i arkivets åbningsstid og derudover et ikke opgjort antal henvendelser pr. e-mail og telefon.

I sidste kvartal af 2008 fik arkivet installeret bredbånd og derved mulighed for at benytte Arkibas4. To af arkivmedarbejderne har været på kursus og er så småt begyndt at få overført registreringerne fra papir til Arkibas4.

I 1925 udgav førstelærer og degn Peder Jacobi Nielsen på eget forlag bogen Darum Sogn, hvori han beretter om stort og småt i sognet. Som en opfølgning af eller et supplement til denne bog er arkivets bestyrelse, medhjælpere og frivillige fra sognet gået i gang med at indsamle materiale til udgivelse af en bog, der skal fortælle træk af Darum Sogns historie fra 1925 til nu. Det er vores mål, at den skal være klar til udgivelse sidst i 2010, hvis ellers alle brikkerne falder på plads.

Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv

Vibækvej 2, Endrup, 6740 Bramming
Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 16.00-17.00
Lukket i juli
Leder: Otto Christoffersen, Ommevej 2, 6740 Bramming. Tlf.: 75 19 12 59
Arkivets postadresse: Niels Erik Junk, Gummemarkvej 8, Vong, 6740 Bramming

Det har været et forholdsvis stille år i arkivet. Arkivet har modtaget en større og to mindre afleveringer, hvoraf den største var et personarkiv. Den aflevering er blevet sorteret og registreret, hvorimod vi ikke er kommet så langt med de to øvrige afleveringer, da en af arkivets medarbejdere måtte sygemeldes i en periode.

Arkivet går stadig med ønsket om at komme i nogle bedre lokaler. Der arbejdes fortsat på en løsning med den gamle Endrup Mølle, men alt er endnu uafklaret.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg
Tlf.: 76 16 39 00. Fax: 76 16 39 10
Åbningstid: Mandag-fredag kl. 10.00-16.00, torsdag tillige kl. 16.00-18.00
Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen
E-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk
Hjemmeside: www.eba.esbjergkommune.dk

Hvor 2007 måske var et år, hvor alt skulle finde sin nye plads, blev 2008 året, hvor hjulene for alvor begyndte at køre i det gamle, høje gear. Der har været travlhed på alle fronter, og fine resultater er nået. Der blev endog sat nye ting i gang. Det gælder bl.a. byvandring på dansk, engelsk og tysk arrangeret sammen med Esbjerg

Turistkontor og udgivelsen af det digitale nyhedsbrev Arkiv Nyt, der udkom første gang i august 2008.

Privatarkivsektionen har lavet to udstillinger. Den ene handlede om Spangsbjerg Sanatorium, som kunne fejre 100 års jubilæum i august. Udstillingen blev til i samarbejde med fhv. sygeplejerske Aja Høy-Nielsen og handlede om livet som tuberkulosepatient. Billederne var fra arkivets egen samling, ligesom Aja Høy-Nielsen havde suppleret med privatfotos lånt af tidligere patienter. Til »nytåskuren« lavede sektionen udstillingen Fra alle jer til os 2008, som er en årligt tilbagevendende udstilling på arkivet. Her benyttedes udelukkende de indkomster, som arkivet har modtaget i årets løb.

Privatarkivsektionen har også andre funktioner. Den skal bl.a. holde styr på afleveringer og sørge for, de løbende bliver registreret. I 2008 modtog Esbjerg Byhistoriske Arkiv 147 forskellige indkomster. Såvel disse som ældre indleveringer er der blevet arbejdet med at registrere, og i alt nåede afdelingen at afslutte registreringen af 71 arkivfonde. Her kan bl.a. nævnes Radio Victor, Esbjerg Musikhus, Esbjerg Fiskernes Indkøbsforening, Initiativgruppen bag Mennesket ved havet og DFDS. Billedsamlingen voksede med 7.188 nyregistreringer. En stor del af disse var Tony Sørensens husbillede, der blev bragt i Esbjerg Ugeavis fra ca. 1980-1992 samt billeder fra gammel samling, der blev affotograferet og registreret i Arkibas. Derudover godkendtes en del tidligere registrerede billeder, heraf en del gamle Knud Rasmussen billeder, der har været bragt i dagbladet Vestkysten. Udsklipssamlingen har også været i registreringsfokus, og den er vokset med 1.026 numre, hvoraf en stor del er overført fra gammel samling. Sektionen forsøger løbende at registrere fra gammel samling, så arkivets materiale efterhånden alene skal søges via Arkibas. Samlingen af småtryk (M-samlingen) voksede med 263 eksemplarer.

En helt speciel arbejdsopgave i 2008 var klargøring af data i Arkibas3 til overførsel til Arkibas4. Det har været et stort og tidskrævende arbejde, men uomgængeligt, hvis vi vil have data overført til den nye windowsbaserede version 4. Apropos registrering: Vores digitale billedregistreringssystem NTphoto har ikke fungeret godt i 2008, og fejlene blev efterhånden så mange, at vi holdt helt op med at bruge systemet til andet end søgninger, indtil en opgradering kan påbegyndes lige efter årsskiftet. I 2008 fik vi skannet 1.572 billeder fra arkivet samlings, og der blev skannet 153 Peter Nissen negativer. Der vises pt. 7.169 digitale billeder på hjemmesiden.

Siden april måned 2006 har der ved Esbjerg Byhistoriske Arkiv været tilknyttet frivillige, som har opgaver med indtastning af oplysninger, som skal offentliggøres via vores hjemmeside. Ved årsskiftet 2008-2009 var der

tilknyttet 12 frivillige, som arbejder hver uge i et individuelt omfang, varierende fra fire til otte timer. De fleste har været med siden begyndelsen. Indtastningen har foregået hele året, og kort før årsskiftet 2008/2009 er der indtastet følgende:

- Borgerdatabasen fra Esbjergs skattemandtalister: I listen fra 1909 er indtastet ca. 7.000 personer, listen fra 1914 med 18.000 personer er færdiggjort, og indtastningen af listen fra 1919 er netop påbegyndt.
- Trykte skattebøger, Esbjerg: 1902, 1903, 1905, 1913, 1917, 1932, 1946 og en stor del af 1956. I alt godt 70.000 personer.
- Trykte skattebøger, Jerne: 1929, 1933 og 1937. I alt 12.800 personer.
- Sager fra Esbjerg Byråds forhandlingsprotokoller for perioden 1.6.1918 – 31.3.1929, i alt ca. 5.000 sager.
- Sager fra Vester Nebel/Bryndum Sogneråds forhandlingsprotokoller for årene 1842-1943, 5.989 sager.
- Fotograf Peter Nissens negativer. Knap 8.000 optagelser fra tidsrummet 1954-1961 er registreret, heraf er ca. 300 skannet.
- Guldager Sogneråds forhandlingsprotokoller. Fra 1905-1936 er der indtastet 2.300 sager.
- Sydvestjyske Fiskekuttere. Oplysninger om kuttere fra Esbjerg, Fanø, Ribe og Varde fra Aarboeg for den danske Fiskerflåde er indtastet for perioden 1894-1924, i alt 5.240 kuttere, hvoraf mange selvsagt er gengange-re, da kutterne indtastes for hvert år.
- Søulykker. Fra Dansk Søulykkestatistik er oplysninger om alle søulykker med relation til Esbjerg eller Fanø indtastet for perioden 1894-1926, i alt knap 1.000 hændelser.

De indtastede oplysninger skal dog ikke blot findes på arkivet, men også publiceres på Internettet. Foreløbig er Borgerdatabasen for 1909 er ajourført og sammen med en del af 1914 lagt på nettet. De øvrige indtastede oplysninger er endnu ikke offentliggjort, men det forberedende arbejde er nu så fremskredet, at vi forventer en offentliggørelse i løbet af 2009.

Selv om formidling på Internettet spiller en stadig større rolle, er der stadig mange direkte forespørgsler til arkivet. En helt speciel type forespørgsler er kommet til – det er henvendelser fra Sikringsstyrelsen, som godt nok kun nåede at udgøre 22 stk. i de tre måneder af 2008, vi nåede at have ansvar for at besvare dem, men som fylder meget tidsmæssigt, idet de handler om at bekræfte borgeres konkrete bopælsadresser i Esbjerg. Det kan være tidskrævende, som mange af de andre forespørgsler også er. Det bliver derfor stadig hyppigere nødvendigt at selv, at man er velkommen til at lave undersøgelsen selv på læsesalen – ellers må vi kræve

betaling for den anvendte tid. I alt 165 forespørgsler er registreret i 2008, men de omfatter ikke de mange telefoniske forespørgsler, som klares umiddelbart.

Elektronikkens fremmarch betyder et mindre fremmøde på læsesalen end normalt, dog med enkelte undtagelser. Når billetsalget til foredragsrækker og kurser begynder, står folk i kø som til et januarudsalg. Da der er »mange gamle ben« blandt folk i køen, har vi valgt at åbne Samlingssalen som »varmestue« fra kl. 8-10 med mulighed for at sidde ned og få en kop kaffe. Det har fungeret godt og er også blevet vel modtaget. Interessen for Hanna Iversens kurser er intakt. I foråret besøgte kursusrækken På opdagelse i din kommune Esbjerg Agroferm, Esbjerg Handelsskole, Esbjerg Erhvervsudvikling, Ugeavisen Esbjerg, Idrættens Hus/Esbjerg Idrætsarkiv, Esbjerg Byfond og Roborg/Sneum Sluse og Kammerlusen. I efteråret var besøgsmålene Nybrogård, Riber Kjærgård, Danske Bank og Posthuset på Torvet i Esbjerg, Valsemøllen, Semco Maritime A/S, Rudolf Steiner Skolen og Snoezelhuset, Steelcon Stålskorstene og Hotel Britannia. Serien »Børn af Esbjerg« har også sit store, faste publikum. I foråret 2008 var fortællerne Hans Tyrrestrup, Paul Rosendahl, Poul Madsen, Inge Nybro Laugesen, Roland Munch og Erik Flagstad Rasmussen. I efteråret var Jørgen Broch, Carl Johan Grabe, Olga Pedersen, Niels Vigil, Hans Toft og Hans Peter Jørgensen på plakaten. I foråret 2009 blev repertoiret udvidet med en ny serie med overskriften: Esbjerg blev min by. Fortællerne var Lise Retbøll, Henning Kruse, Grethe Erichsen Johnsen og Jens Henrik Jensen.

Det levende ord er stadig populært, og det mærkes også ved fyraftensforedrag og søndagsmatinee samt ikke at forglemme billedaftenerne, som stadig trækker fulde huse. Og Esbjerg Byhistoriske Arkiv er efterspurgt som foredragsholder. Arkivar Lars Hyldahl Brockhoff og arkivchef Jørgen Dieckmann Rasmussen har medvirket i 39 arrangementer i 2008, og der har været over 2.000 tilhørere hertil.

De kulturhistoriske hverdagsture i foråret gik til Sprogø, Sild og Langeland, men desværre var der ikke ressourcer til afviklingen af ture i efteråret. Til gengæld var der for første gang udbud offentlige byvandring i Esbjerg i samarbejde med Turistkontoret. Det viste sig at være meget populært, især de dansksprogede som mange esbjergensere benyttede til at høre mere om deres bys historie. Forsøget, som der rettelig var tale om, faldt så heldig ud, at det gentages til næste år.

Formidling på tryk blev det også til. I efteråret udgav Esbjerg Byhistoriske Arkiv Ellen Brun Strands bog, »Hansen, Hedelund« – Historien om en gård og landmænd med ideer. Bogen, der handlede om gården

Arkivar Lars Hyldahl Brockhoff med tilhørere på en af arkivets byvandring.

Foto: Torben Meyer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, 2008.

Hedelund, blev meget vel modtaget, da mange mennesker har haft deres arbejde på gården eller kendt familien. Lige ind under jul udkom Jørgen Brochs bog »En håndværkerfamilie i Esbjerg. Familien Broch – Fra Middelfart over Bogense og Kolding til Esbjerg«. Den handler om en håndværkerfamilie, der fandt vej til Esbjerg fra Fyn og etablerede sig her på det tidspunkt i 1890'erne, hvor byen voksede mest. To spændende udgivelser, som understreger, at Esbjerg Byhistoriske Arkiv stadig er aktiv på udgiverfronten. Vi gik dog også nye veje, for efter forslag fra Peter Bak, der er tidligere historie- og samfundsfagslærer ved Esbjerg Statsskole, begyndte vi udgivelsen af et digitalt nyhedsskrift den 15. august 2008. Arkiv Nyt er dets navn, og det første nummer forelå også i en papirudgave, som dog ikke blev efterspurgt. Derfor satses alene på den digitale version af nyhedsskriftet, der udkommer fire gange om året. Peter Bak og K. A. Gorritzen redigerede de to numre af Arkiv Nyt, der udkom i 2008. Endelig skal det nævnes, at Esbjerg Kalender 2009 udkom i slutningen af november.

§7-sektionen er det andet store hovedområde i virksomheden i Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Den består af to afdelinger: Mellemarkivet, der arbejder med og har ansvar for de gamle myndigheder (dvs. Esbjerg, Ribe og Bramming Kommuner før 2007) og eArkivet, der har ansvaret for Esbjerg Kommunes digitale arkivering.

Mellemarkivet havde ligesom i 2007 en stor opgave med at ekspedere sager fra de tre gamle kommuners papirarkiver til kommunens sagsbehandlere. I løbet af året havde mellemarkivet således ca. 3.200 ekspeditioner. Ekspeditionen af sager fandt dels sted i de arkiver, der blev inddraget i mellemarkivet i 2007, og dels i arki-

ver, der blev inddraget i løbet af 2008. Navnlig i andet halvår havde mellemarkivet travlt med at inddrage arkiver. Ud over den fortsatte inddragelse af administrative sager fra flere forvaltninger blev der i sensommeren igangsat et projekt med inddragelse af store personsagsarkiver fra forvaltningerne Social & Arbejdsmarked og Børn & Familie. Ud over planlægningen og koordineringen af de mange afleveringer havde mellemarkivets medarbejdere en stor opgave i at sortere adskillige separate arkiver sammen til enkelte, større arkiver. Endvidere havde mellemarkivet til opgave i forbindelse med inddragelsen af personsagerne at indskanne udvalgte dokumenter til de afleverende afdelinger. Flere af de arkiver, som mellemarkivet overtog ansvaret for pr. 1. januar 2007, viste sig ikke at være i den stand, man kunne ønske sig. Som følge heraf foretog mellemarkivgruppen i foråret 2008 en gennemgang af arkiverne med henblik på at udarbejde en oversigt over uordnede arkivalier. På baggrund af denne oversigt blev der i sommeren igangsat et oprydningssarbejde, hvor de enkelte forvaltninger i kommunen fik mulighed for at ordne de uordnede arkivalier under deres ansvarsområde. Mellemarkivet havde i denne forbindelse til opgave at koordinere oprydningssarbejdet samt vejlede om bevaring og kassation, journalisering samt andre arkivspørgsmål. Tidsfristen for dette oprydningssarbejde blev sat til 1. oktober 2008. En stor del af de uordnede arkivalier blev ordnet inden tidsfristens udløb. Alle de resterende uordnede arkivalier vil blive ordnet af Esbjerg Byhistoriske Arkiv i 2009 – en opgave som mellemarkivgruppen igen vil blive koordinator på.

Ved udgangen af 2008 måtte mellemarkivet tage afsked med to kollegaer, idet de to midlertidige arkivasistentstillinger på henholdsvis Ribe og Bramming rådhus blev planlagt ophørte ved årets udgang. For at klargøre mellemarkivet til fortsat at have en effektiv ekspedition – uden faste medarbejdere på førnævnte rådhus – blev der i løbet af året arbejdet på at gøre arkivet under Esbjerg Rådhus til nærarkiv med sager med høj ekspeditionsfrekvens. I denne forbindelse blev der bl.a. flyttet mere end 50 hyldemeter socialsager fra Bramming Rådhus til Esbjerg. I arkivet under Esbjerg Rådhus blev der i løbet af året endvidere foretaget et større kassationsarbejde, hvilket bidrog til at skabe den nødvendige plads til modtagelse og inddragelse af yderligere arkiver.

På eArkivområdet var der også i 2008 rigeligt at se til. Arbejdet med arkiveringen af de mange elektroniske kommunale systemer tog for alvor fart, og man havde ved udgangen af 2008 inddraget 24 administrative systemer til arkiv fra både de gamle kommuner Esbjerg, Bramming og Ribe samt den ny Esbjerg Kommune.

Blandt disse administrative systemer findes mange KMD-systemer, som kommunen dagligt anvender i både administration og sagsbehandling. Disse blev påbegyndt afleveret i såkaldte klynger. Ved klyngeafleveringer sparer arkivet og dermed Esbjerg Kommune ikke bare tid, men også ressourcer. Klyngeafleveringerne blev en mulighed på baggrund af et klyngeopsplittingsværktøj, der muliggør opsplittningen af den samlede datamasse via kommunenummer til flere enkelte afleveringer (også kaldet arkiveringsversioner). Konsulentudvalgene for Kolding Stadsarkiv, Historisk Arkiv for Haderslev Kommune og Billund Kommune har fortsat fundet sted i 2008, bl.a. i forbindelse med arbejdet omkring disse arkiveringsversioner.

Der blev ligeledes i 2008 i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv lagt sidste hånd på tilgængeliggørelsesprogrammet SIGA (Søgning, Import og Generering af Arkiveringsversioner). Programmet har ved flere lejligheder været anvendt ved udsøgning af dokumenter og sager fra arkiverede itsystemer for forvaltningerne i Esbjerg Kommune. Arbejdet omkring udviklingen af SIGA vil fortsætte i de kommende år, idet en videreudvikling af programmet ligger i planerne. Programmet blev præsenteret i 2008 og blev bl.a. omtalt i medierne. Det førte til salg til flere interesserede.

På hjemmesidefronten er der i 2008 sket en rivende udvikling. Den nye hjemmeside eba.esbjergkommune.dk blev sat i luften i slutningen af 2007 og er i løbet af 2008 blevet en mere og mere bæredygtig side, der anvendes som formidlingsværktøj for arkivet og informationsværktøj for mange esbjergensere og andre interesserede. Af større nyheder på hjemmesiden kan nævnes 360 graders billeder af arkivets udstilling, aktivitetskalenderen, offentliggørelsen af billeder fra allerede afholdte aktiviteter på Esbjerg Byhistoriske Arkiv og selvfølgelig arkivets nyhedsbrev, som også udsendes til de der er tilmeldt nyhedsgruppen. Sidst, men ikke mindst skal også arbejdet med udviklingen af arkivets onlineshop nævnes. Den forventes at åbne i løbet af 2009, men arbejdet omkring og udviklingen af denne har løbende fundet sted i 2008. eba.esbjergkommune.dk havde i alt 12.502 besøgende fra både ind- og udland i 2008. Hjemmesiden vil fremover gennemgå udvikling og løbende opdateringer.

E-arkivsektionen fortsatte arbejdet med udbredelsen af ESDH i Esbjerg Kommune, hvor flere arbejdsgrupper blev oprettet for at fremme og videreføre implementeringen af kommunens centrale ESDH-system eDoc. E-arkivaren Nicolai Dupont Heidemann var formand for to af disse nye grupper, hvor også en undersøgelse over status på anvendelsen af eDoc blandt kommunens medarbejdere blev igangsat.

Slutningen af 2008 bød også på en afsked med en dygtig og vellidt kollega. E-arkivaren gennem de sidste ni år, Nicolai Dupont Heidemann, valgte at forlade Esbjerg Byhistoriske Arkiv til fordel for et lederjob i Kolding Kommune. Med ham forsvandt beklageligvis også en masse specialviden på området. Søgningen efter en ny eArkivar blev dog straks igangsat sideløbende med, at arbejdet med eArkivering fortsatte og kompetencen på området stødt og roligt bliver bygget op igen.

Esbjerg Idrætsarkiv

Gl. Vardevej 62, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 45 60 57

Åbningstid: Onsdag kl. 9.00-12.00 samt efter aftale

Leder: Erik Smedegård, Hobrovej 11, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 12 98 56

E-mail: esbjergidraetsarkiv@esenet.dk

Vi indledte det nye år med at byde velkommen til arbejdet i idrætsarkivet til endnu en ny medarbejder: Dorte Carlsen, gymnast og mangeårig sekretær i Hermod. Hun begyndte i sit nye og anderledes job den 30. januar. Hun arbejder primært med inddateringer i Arkibas, men naturligvis også med arkivets mange andre, forskellige arbejdsopgaver.

Arkivet har i årets løb haft en lang række besøgende, det være sig grupper som enkeltpersoner. Hanna Fogtmann Iversen har haft en kursuserie under navnet På opdagelse i din By – her havde vi besøg af to gange 20 kursister. Ligeledes har vi haft besøg af en stor gruppe skolesekretærer. Vi har også hjulpet enkelte personer med oplysninger om »gamle« idrætsfolk. Det har drejet sig om billeder og artikler til aviserne, eller oplysninger om hvornår en person har deltaget i et bestemt stævne. I de fleste tilfælde har vi kunnet hjælpe tilfredsstillende, og har vi ikke selv kunnet, trækker vi på andre eksperter.

Arkivet har modtaget en mængde materiale såsom scrapbøger, billeder, idrættidsskrifter, medaljer, OL-dragter og andre specielle ting med betydning for et idrætsarkiv. Genstandene registreres ikke i Arkibas, men i en hjemmelavet Access-database. Vi har dog fundet det hensigtsmæssigt at indkomstjournalisere alle genstande i Arkibas, hvor der henvises til selve registrering i Access.

Som noget nyt har vi påbegyndt et stort projekt – Esbjerg Idrætsleksikon – et leksikon, som kommer til at indeholde navne, resultater og beskrivelser af betydende idrætsudøvere og idrætsledere i Esbjerg. Arbejdet kræver, at vi skaffer oplysninger uden for vore egne arkivalier, hvorfor vi regner med en tidshorison på nogle år. Det er vores håb at få lavet en rigtig fin bog til brug i nutiden og ikke mindst til glæde for vore efterkommere.

Vores største projekt i årets løb har været en stor udstilling i forbindelse med OL i Beijing. Sparbank stillede lokaler til rådighed for udstillingen, som åbnede samme dag som OL i Beijing og varede hele OL-perioden. Vi samarbejdede med en grafisk designer, og direktør Per Andersen fra Sparbank havde fået lavet helt nye plancher med billeder og omtale af esbjergensiske idrætsfolk, der har deltaget i OL gennem tiderne. Udstillingen omfattede også tidligere OL indgangshabitter, træningsdragter og anden sportsbeklædning samt flere guldmedaljer. Sparbank havde over sin indgangsdør en løbetekst gennem hele OL-perioden, der orienterede om udstillingen. Efterfølgende har vi fået oplyst, at rigtig mange havde været inde i banken for at se udstillingen.

To af arkivets medarbejdere har deltaget i et TV-program på Familiekanaalen, hvor de fortalte om arkivets arbejde og virke. Programmet løb over skærmen i en uge.

Arkivet har indsendt de reviderede vedtægter. Vedtægterne er blevet ændret i forbindelse med kommunalreformen, så de nu har samme udformning som alle andre arkivers i den nye Esbjerg Kommune.

To af arkivets medarbejdere, Ahlmann Nielsen og Frede Klausen, har deltaget i veteran-EM i atletik i Ljubljana. Ahlmann Nielsen kom hjem med fire guldmedaljer og en sølvmedalje i kastediscipliner. Frede Klausen blev noteret for en 12. plads i længdespring. Godt gået.

Ud over det almindelige arkivarbejde har vi deltaget i følgende aktiviteter: Møde for lokalarkiverne i Esbjerg Kommune om vedtægter og regnskabsprincipper samt i årsmødet for kommunens arkivsamvirke, EIR-revisionsmøde og repræsentantskabsmøde samt Esbjerg Kommunes Idrætsfest. Endelig har Dorte Carlsen været på Arkibas4-kursus afholdt i RAL-regi.

De dejlige lokaler, vi har til huse i, har fået en kraftig facaderenovering med ny beklædning og nye vinduer. Tilbage står en mindre renovering af vindueslysninger i kontorerne.

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Farup Forsamlingshus, Farup Kirkevej 33, 6760 Ribe

Tlf.: 75 41 03 73

Åbningstid: Torsdage i ulige uger fra kl. 16.00-18.00

Leder: Mette Lind, Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

Tlf.: 45 80 82 56

Arkivets postadresse: Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

E-mail: mette42lind@yahoo.dk

Ved arkivudvalgets årsmøde i Esbjerg i 2008 deltog Erik Knudsen, Ivan Jørgensen og Mette Lind. Ved RALs generalforsamling 2008 i Janderup deltog Ester og Ivan

Jørgensen samt Mette Lind. Arkivets formand Erik Knudsen fratrådte pga. flytning. Vi skylder Erik en stor tak for det store arbejde, han har udført. Mette Lind blev ny formand, foreløbig mest af navn, men det ændrer sig forhåbentlig snart!

I løbet af året har vi haft enkelte henvendelser om bl.a. Farup Møllens beliggenhed og hvornår, den blev revet ned. Arkivet har to billeder af møllen, og Villy Lønne kunne henvise til to personer, han mente havde kendskab til møllen og møllerens historie. Fra den nu nedlagte foredragsforening modtog vi 3.720 kr. Beløbet blev modtaget med stor taknemmelighed!

Farups Sommerfest blev afholdt i weekenden 22., 23. og 24. august. Lokalkivet sørgede for aftenkaffe og kager fredag aften og morgenkaffe med brød lørdag morgen. Lokalkivet deltog i stafetløbet til benefice for forsamlingshuset. Lokalkivet tjente i alt 3.227 kr. på sin medvirken. Lørdag aften var der fælles spising og senere underholdning, som var yderst underholdende!

Ivan Jørgensen og Mette Lind deltog i RALs Arkibas4-grundkursus den 18. november 2008. Alma Clausen ophørte som medlem af lokalkivet ved kirkeårets slutning. Til gengæld fik vi Susanne Møll som nyt medlem i forbindelse med hendes fratreden som formand for menighedsrådet. Også tak til Alma for din store indsats i lokalkivet. Palle Bondrup havde længe ønsket at træde ud af lokalkivet, og vi fik Ragna Weidinger ind i stedet for. Inden Palle trådte tilbage, lavede han en fin rampe til Villy, så Villy nemmere kan komme ind og ud. Ragna Weidinger er arkivets computernørd, så hun, Ivan Jørgensen og Mette Lind var på udkik efter en ny computer, som vi fik installeret i det nye år.

Af besøgende kan nævnes, at vi har haft besøg af en medarbejder fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Han skriver om tidligere og nuværende missionshuse i kommunen. Ivan Jørgensen havde fundet materiale frem til ham og viste ham også det tidligere missionshus. Af andre besøgende kan nævnes en tidligere skoleelev fra Farup Skole (1927-1934). Vi havde måske nogle billeder fra perioden, men det var svært for vedkommende at finde bekendte, fordi billederne ikke er så store. En lup er efterfølgende blevet fremskaffet!

Grimstrup Sognearkiv

Grimstrup Skole, Skovbrynet 2, 6818 Årre
 Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 15.00-17.00
 Leder: Kirsten Lunding, Nørrevang 22, Grimstrup 6818 Årre. Tlf.: 75 19 12 63
 Arkivets postadresse: Niels Ove Thøgersen, Dalmosevej 8, Grimstrup, 6818 Årre

Også i året 2008 har arkivet haft forespørgsler og udleveret oplysninger, ligesom der også har været afleveringer af materiale, navnligt sidst på året.

I januar måned afholdtes møde for alle arkiver under Esbjerg Kommune for at samordne og ensrette budgetter og regnskab, ligesom der også blev redegjort for indførelsen af Arkibas4.

Generalforsamling den 11. februar havde god deltagelse. Tidligere forstander Vagn Gimm, Bramming holdt et interessant foredrag om Bramming Hovedgårds historie. Ved generalforsamlingen blev der også godkendt nogle små justeringer til vores vedtægter.

Af forskellige aktiviteter har vi deltaget i kurset Arkivet og brugerne den 27. februar i Hellehallen, på RALs årsmøde den 12. marts i Eventyrgården, Janderup og på en udflugt den 10. juli sammen med Pensionistforeningen. Turen gik til den tidligere herregård Hundsbæk ved Læborg, hvor vi fik rundvisning af de nuværende ejere. De ca. 45 deltagere fik en god aften.

Det har trukket noget ud med indførelse af registreringsprogrammet Akibas4, men den 4. november deltog vi med fire personer på et grundkursus. Vi har nu modtaget vores licens, og håber at komme i gang i det nye år.

Sammen med Grimstrup Menighedsråd blev der den 2. december afholdt et møde i Præstegåden. Ingrid Sand Simonsen holdt et foredrag om livet i Hjortkær de sidste 50 år. En interessant eftermiddag for de ca. 40 fremmødte. Vi har fra Historisk Samfund for Ribe Amt modtaget årsskrift, som bl.a. indeholder en beretning og fortælling om livet i Grimstrup, skrevet af prof. Johannes Nørregård Frandsen.

Arkivet er kommet med på Grimstrup Online, – her findes oplysninger om Grimstrup Sognearkiv, ligesom man også på Grimstrup-kalenderen kan se arkivets åbningstider og andre aktiviteter.

Guldager Sognearkiv

Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 18.30-21.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Christian Jakobsen, Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V. Tlf.: 75 11 60 24

Den første halvdel af 2008 blev en stille periode for arkivet, idet vi ventede på et kursus i brugen af Arkibas4. Ventetiden benyttede vi til en gennemgang og sortering af vore arkivalier. Vi sorterede overflødige kopier fra og sikrede os, at opbevaringen er korrekt. Vi nåede et godt stykke vej og fik samtidig en god indsigt i vore arkivalier. Den 23. september kom det længe ventede kursus, og efter en spændende kursusdag kunne vi påbegynde indtastningen. Dette arbejde er nu godt i gang, og forude venter mange timers arbejde.

Blandt de afleveringer, der er kommet ind i årets løb, kan nævnes en spændende diasserie, som vi modtog fra Svend Svendsen, Tistrup. Hans far, C. M. Svendsen, der var tidligere førstelærer i Guldager, havde sandsynligvis engang i 1940'erne fotograferet en del huse og gårde i Guldager.

I efteråret blev vi kontaktet af nogle lærere fra Guldager Skole. 4. klasse var blevet udtaget til at deltage i et landsdækkende projekt for ti udvalgte skoler fra forskellige egne af landet. Projektet hedder »Fyr den af, forfar«. Eleverne skal i samarbejde med en lokalhistoriker udarbejde et projekt om en spændende begivenhed eller person fra lokalområdet. Arbejdet skal munde ud i en sang, som skal optages og udgives sammen med de ni øvrige i skoleåret 2008/2009. Det har været sjovt at være med i projektet, og vi glæder os til at få det færdige produkt præsenteret.

I lighed med tidligere år har vi haft indlæg i lokalbladet Nordvest-Nyt. I 2008 blev det til artiklen »Erindringer fra mit første år som lærer ved Guldager Skole« af Lis Møller samt en beretning og en opfordring til at aflægge søgnearkivet et besøg. Besøgstallet er vigende, men antallet af henvendelser er stigende. Disse henvendelser besvarer vi, så godt vi kan.

Gørding Sognearkiv

Pløjehjemmet Østergården, Nørremarken 23,
6690 Gørding

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19.00-21.00
samt efter aftale med lederen. Lukket i juli måned
Leder: Jeffrey Andersen, Østparken 30, 6690 Gørding
Tlf.: 75 17 23 66

Arkivets postadresse: Nora Olesen, Birkevænget 9,
6690 Gørding. E-mail: goerdingarkiv@mail.dk

Arkivet har i 2008 modtaget 12 afleveringer. Tre af disse var ret omfattende. Fra Lis Wimmelmann har vi bl.a. modtaget dokumenter vedr. oprettelse af en FDF-afdeling i 1929 og tiden indtil overgangen til KFUM-spejderne i 1954. Afleveringen indeholdt også arkivalier om Gørding Missionshus og Indre Mission Samfund i Gørding, som stadig er aktiv.

Ejler Nielsen, vor mangeårige medarbejder i arkivet, døde i september, 91 år gammel. Fra Ejlers familie fik vi meget skriftligt materiale, forlæg til bøgerne om ejendommene i sognet samt husene i byen. I forvejen havde han selv afleveret en stor samling dias vedr. ejendomme, begivenheder m.m.

Til vort årlige januarmøde havde vi besøg af civilingeniør Jørn Hald Nissen, Tommerup, søn af Ellen og Hans Nissen, Gørding. Jørn er direktør i udviklingsafdelingen i TDC Fyn. Vi fik en fin orientering om bl.a. TV-signa-

lers overgang fra analoge til digitale signaler, som nu er virkelighed hos os. Han medbragte også forskellige prøver på lyslederkabler m.m.

I det daglige har arkivet et stigende antal henvendelser pr. e-mail og telefon. Også i år har arkivets medarbejdere deltaget i kurser af forskellig slags som f.eks. i Arkibas4. Vi arbejder nu på at få systemet installeret på vore nyindkøbte PC'er. Arkivet har tilmeldt sig Historisk Atlas og ser med spænding frem til arbejdet med det.

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-45

Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg

Tlf.: 65 50 42 50

Åbningstid: Mandag kl. 10.00-14.00, tirsdag

kl. 10.00-18.00 og onsdag kl. 10.00-14.00

Leder: Henrik Lundtofte

E-mail: hsb@hsb.dk

Hjemmeside: www.hsb.dk

Mest markant i erindringerne for 2008 står lanceringen af »Den illegale udstilling« om undergrundspresen i det besatte Danmark. Med udstillingen har Historisk Samling fra Besættelsestiden (HSB) åbnet arkivet for både et nyt publikum og for en ny anvendelse af samlingens enestående materiale. Derudover har året været præget af bred interesse for HSB fra mange verdenshjørner, ligesom antallet af afleveringer af dokumenter og beretninger foruden enkelte genstande har været usædvanlig stort.

Specielt i månederne op til åbningen af »Den illegale udstilling« var hele HSBs stab af medarbejdere og frivillige involveret i udstillingsarbejdet. Det gjaldt de praktiske opgaver som indretningen af udstillingslokalet og omflytning af bl.a. biblioteket, det gjaldt oversættelser af udstillingstekster fra dansk til engelsk og tysk, og det gjaldt selve etableringen af udstillingen. Desuden har aktiviteterne på HSB været præget af den brede interesse for samlingen, der også i 2008 gjorde sig gældende ved mange forespørgsler, hvortil kommer registreringsarbejde, foredragsvirksomhed såvel på HSB som ud af huset, et stort antal anmeldelser i aviser og tidsskrifter samt arbejdet med bog- og forskningsprojekter.

Cand. mag. Palle Andersen færdiggjorde sit bogprojekt om den danske undergrundspreses formidling om Holocaust. Manuskriptet, der bygger på undersøgelser af HSBs illegale samlinger, er antaget til udgivelse på Syddansk Universitetsforlag. Desuden publicerede Palle Andersen en artikel på Internettetidsskriftet Historie-online. Endvidere deltog han i arbejdet med »Den illegale udstilling« med oversættelser af udstillingstekster til engelsk.

Cand. mag. Mona Jensen har også i 2008 ydet en stor indsats med om- og nyregistrering af Samlingens materiale. Hun markerede sig desuden i debatten om filmen

»Flammen og Citronen« og har udarbejdet et forskningsprojekt om de danske konsulater i Det tredje Rige, hvortil hun har søgt fondsstøtte. Mona Jensen bidrog desuden til HSBs udstilling med tekster, korrekturlæsning og oversættelser til tysk. Derudover har hun skrevet opslag til HSBs Internetleksikon samt en række anmeldelser til Historieonline og har desuden holdt foredrag om danske frivillige i den britiske hær 1945-48. Endelig er Mona Jensen involveret i redaktionen af antologien »War and Society in Scandinavia 1914-1950« sammen med Professor Flemming Just og Henrik Lundtofte. Bogen, der rummer bidrag fra yngre historikere fra Norge, Sverige, Finland og Danmark, kan med støtte fra en række skandinaviske fonde udsendes i 2009.

Arkivleder Henrik Lundtofte var navnlig i foråret og sommeren optaget af tilrettelæggelse og tekstskrivning i forbindelse med HSBs udstillingsåbning den 29. august. Derudover publicerede han inden for sit forskningsprojekt om opinionen en artikel om den nazistiske agitator Aksel Høyer og skrev desuden et bidrag til bogen »De nazistiske koncentrationslejre«. Begge artikler trækker på HSBs egne arkivalier. Foruden det redaktionelle arbejde med »War and Society in Scandinavia 1914-1950« og indsamling og registrering af arkivalier har Henrik Lundtofte i årets løb holdt 17 foredrag og oplæg med temmelig stor bredde – fra introduktioner på HSB for studerende og forskere til undervisning om Anden Verdenskrig og besættelsestiden for fire 6. klasser i Skanderborg og fra højskoleforedrag til tale den 9. november på Torvet i Esbjerg i anledning af markeringen af Krystallnatten 1938. Endelig blev Henrik Lundtofte i 2008 tilknyttet dagbladet Politiken som anmelder af bogudgivelser om Anden Verdenskrig og besættelsestiden.

Studentermehjælper Knud M. Andreasen har arbejdet med Internetleksikon og registreringsopgaver og har medvirket i udstillingsarbejdet, hvor han bl.a. har sørget for, at der kan ses illegale filmoptagelser fra det besatte Danmark. Desuden afleverede han mod årets slutning en specialeafhandling om Varde Staalværk 1940-45.

HSBs frivillige ydede en engageret indsats i forbindelse med »Den illegale udstilling«, hvor de bl.a. fremstillede en illegal bladinstallation. Derudover har de nu seks frivillige, nemlig Hilda Pedersen, Anni Sønderborg, Lise Østergaard Petersen, Benneth Østergaard Petersen, Verner Blom og Leif H. Thomsen været beskæftiget med indekseringen af de 12 trykte bind af det illegale Information 1943-45. Det store arbejde nåede i årets sidste måneder ind i de første redigeringsfaser.

HSBs profil på Internettet er stærk. Antallet af besøg på Samlingens hjemmeside rundede 21.000, mens www.besaettelsebefrielse.dk ligeledes slog rekorden med over

44.000 gæster – både den elektroniske arkivregistrant og Internetleksikonet bruges således, og statistikkerne indicerer, at det anvendes af de primære målgrupper, nemlig elever fra grundskole og ungdomsuddannelser.

Året bød på udsendelsen af to nyhedsbreve i hver 660 eksemplarer. Efter læserreaktioner at dømme bliver nyhedsbrevet studeret grundigt af mange abonnenter, og det fastholdes som trykt og postomdelt blad. Nyhedsbrevet har i 2008 været omtalt i bl.a. Frihedskampens Veteraners blad. Storfilmene »Flammen og Citronen« skabte på ny røre om besættelsesårene. Arkivlederen anmeldte efter en særforevisning filmen for JyskeVestkysten på premieren den 28. marts, og i dagbladet Information kommenterede Mona Jensen filmen. I forbindelse med premieren portrætterede HSB de to modstandsfolk på Internetleksikonet, hvor der tillige blev lagt en digitalisering af det illegale blad Danske Tidenes nekrolog over »Flammen« og »Citronen«.

Det længe nærede ønske om at skabe en spændende og permanent udstilling af HSBs undergrundsmateriale blev indfriet i 2008. Forudsætningen var i første omgang en flytning af bibliotek og læsesal. Omflytningen kunne gennemføres med hjælp fra SDU-Esbjerg, og resultatet er et glimrende og fleksibelt udstillingslokale, der hurtigt kan forvandles til undervisningslokale. Fra velvillige kolleger i museumsverdenen er der indlånt genstande, der supplerer HSBs egne dokumenter, flyveblade, illegale blade og bøger og genstande. På den baggrund fortæller »Den illegale udstilling« historien om en enorm undergrundsindsats, der gav udslag i udsendelsen af 20-30 mio. illegale blade.

Udstillingsåbningen foregik den 29. august og markerede derfor også 65-året for samarbejdsregeringens demission, som netop undergrundspresen havde stor andel i. Udstillingen blev åbnet af Esbjerg Kommunes Kulturudvalgsformand Knud Jager Andersen. Desuden talte bestyrelsesformand Preben Schmidt og arkivleder Henrik Lundtofte ved arrangementet, der blev overværet af et halvt hundrede gæster. Siden har en del, især turister, været omkring udstillingen.

Derudover har udstillingen »Hvem taler i dag om udryddelsen af armenierne« været vist på folkebibliotekerne i Vejen og Holsted i hhv. april-maj og november. Udstillingen blev skabt i 2007 af folkedrabsforskeren Matthias Bjørnlund i samarbejde med Henrik Lundtofte. Endelig har HSB ydet mindre bidrag til udstillingen »JØDEHAD i danske medier« på Danmarks mediemuseum i Odense – udstillingen åbnede den 10. oktober og kan ses til foråret 2010.

HSBs foredrag arrangeres i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet. I forårssæsonen var temaet »Dan-skere i krig«, hvor især prisvinder Mikkel Kirkebæks

foredrag om forrædersymbolet C.F. von Schalburg trak mange tilhørere. I efteråret bød HSB bl.a. på foredrag med en af besættelsestidsforskningens sværvægtere, nemlig Hans Kirchhoff, der fortalte om sit syn på Augustopøret i 65-året for de afgørende begivenheder i sommeren 1943. Derudover gav Peter Birkelund et spændende indblik i sin udforskning af modstandsorganisationen Holger Danske. Pga. ganske stor tilhører-tilstrømning og dårlig akustik blev foredragene i løbet af efteråret flyttet fra HSBs lokaler til større og bedre forhold på SDU.

HSB har i årets løb modtaget knap 50 afleveringer af alt fra legitimationskort over utrykte erindringer af nyligt afdøde Arne Gaardmand til flere større bogafleveringer. Mest omfattende er materialet fra tidligere modstandsmand og orlogskaptajn Jørgen Strange Lorenzen, Rødovre. Det er bl.a. illegalt materiale, sabotageudstyr, erindringskitter og mange hundrede digitaliserede og helt unikke fotos, bl.a. illegale fotos fra Holmen august 1943 af flådens sænkning, billeder fra interneringerne i Vordingborg maj 1945 og sågar farvefotos fra grænsen ved Krusaa maj 1945. HSB åbner i 2009 en udstilling med Strange Lorenzens usædvanlige fotos.

Bestyrelsen takker Esbjerg Kommune og Samlingens lokale samarbejdspartnere: Bent Iversen og Kirsten Olesen, Sydvestjysk Folkeuniversitet, Niels Ole Frederiksen og Esbjerg Højskole, Jørgen Dieckmann Rasmussen og Esbjerg Byhistoriske Arkiv samt Sydvestjyske Museer. Ligeledes ønsker bestyrelsen at rette en tak til det lokale samarbejde med Syddansk Universitet og professor Martin Rheinheimer/CMRS, professor Flemming Just, adjunkt Mogens Nissen og Syddansk Universitetsbibliotek. Ikke mindst skal der lyde en stor tak til SDU-Esbjerg, der har været meget velvilligt indstillet i forhold til HSB's interne omflytning og bl.a. har sørget for optimering af udstillingslokalet. Bestyrelsen glæder sig over Samlingens fortsatte samarbejde med forskningschef John T. Lauridsen, Det Kongelige Bibliotek, museumsleder Henrik Skov Kristensen, Frøslvejren og med adjunkt Niels Wium Olesen, Aarhus Universitet. Desuden takker bestyrelsen KPMG og statsautoriseret revisor Kim Junk samt Lotte Rask for revisionen af regnskaberne. Endelig vil bestyrelsen varmt takke Samlingens venner og givere og ikke mindst HSB's frivillige og tilknyttede for deres engagement og interesse.

Hjerting Lokalkarkiv

Jon & Dittes Hus, Gl. Guldagervej 12, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 2. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00
 Leder: Grete Gregersen, Klipperen 10, 6710 Esbjerg V
 Tlf.: 29 65 94 90
 E-mail: hjertinglokalarkiv@esenet.dk
 Hjemmeside: www.hjerting.dk

2008 har været et rigtig godt år for arkivet. Vi har haft mange indleveringer og fået flere boggaver. Mange interesserede har været på besøg i arkivet, og mange har haft nogle gode oplysninger med til indleveringerne, skriftlige såvel som mundtlige.

Vi begyndte med en efterlysning i HjertingPosten angående Hotel Strandgården, som lå på Hjerting Strandvej indtil 1971, hvor den blev revet ned. Vi fik ikke meget ud af det, men lidt kom der dog ind af billeder samt en kladdebog fra 1951-1958.

Søndag den 18. maj havde vi udstilling på Myrthuegård i forbindelse med Marbækdagen, og temaet var Nationalpark Vadehavet. Vi havde lavet tre plancher, en som omhandlede øen Langli i Ho Bugt, som var beboet af fem familier indtil 1913, hvor den blev solgt til en københavnsk grosserer Heide for 40.000 kr. En anden planche var lavet om færgefarten over Varde Å ved Tarp-hage, og her viste vi billeder af, hvordan man fragtede mennesker, dyr, hølæs og biler over med færgen betjent med et simpelt snoretræk. Sejladsen foregik indtil 1939 og blev i 1942 afløst af broen. Den tredje planche handlede om fiskeriet i og omkring Ho Bugt, og her omtales også ormegravning, hvor prisen pr. mål (ca. 100 orm) i 1940 var 50 øre, men prisen steg op til ca. 1 kr. pr. mål. Det var mest konerne og de gamle mænd, som gravede orm, og de kunne have en dagløn på 30 til 50 kr.

Mandag den 2. juni havde vi fornemt besøg i Hjerting af Dronning Margrethe og Prins Henrik, som besøgte Hjerting Kirke, hvor vores provst Kræn Christensen viste kirken frem og fortalte om den flotte altertavle, udført af kunstneren Robert Jacobsen, som her i Hjer-

Mandag den 2. juni 2008 var der fornemt besøg i Hjerting af Dronning Margrethe og Prins Henrik, som besøgte Hjerting Kirke, hvor provst Kræn Christensen kunne vise kirken frem og fortælle om den flotte altertavle udført af kunstneren Robert Jacobsen. Foto: Hjerting Lokalkarkiv.

ting arbejdede sammen med smedemester Børge Thomsen i dennes værksted på Vinkelvej. De to var i familie med hinanden.

I september måned var vi på Ældrecenter Bytoften for at fortælle om øen Langli, færgefarten ved Tarphage og fiskeri og ormegraving. Vore tre plancher har været udlånt til ældrecentre Bytoften og Strandgården sammen med et antal stemningsbilleder fra Hjerting, som er fra 1980'erne.

De udstillinger, der har været ude af huset, har været utrolig godt besøgt. Der var 85 til foredraget på Bytoften. 3.000 besøgte Myrthuegård på Marbækdagen, og vi skønner, at ca. 500 besøgte vores udstilling.

Vi har også været på kursus i Arkibas4 – et rigtig godt kursus og stor ros til Richard Bøllund. Vi er herefter i fuld gang med at registrere. Arkivet har i løbet af året fået rigtig mange indleveringer, og der har været mange forespørgsler, såvel lokalt som udefra. Desuden skal det nævnes, at vi er gået i gang med at rydde op og sortere i en meget stor indlevering fra Guldager Sognearkiv, men mere om det, når vi bliver færdige.

Traditionen tro blev der afholdt »Jul i Hjerting« den sidste søndag i november, og her havde vi en udstilling af nogle af de fotografier, der var indleveret i løbet af året. Der var ca. 250 besøgende i arkivet den dag.

Hjortlund Sognearkiv

Hjortlund Gl. Skole, Fårevej 16, 6771 Gredstedbro
 Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 14.00-17.00
 samt efter aftale med lederen
 Leder: Lauritz, Lauritzen, Hjortlundvej 19,
 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 10 40
 Arkivets postadresse: Hjortlundvej 19,
 6771 Gredstedbro
 E-mail: lauritz.l@mail.dk

Året, der er gået, har givet en anden arbejdsform på arkivet med indførelsen af Arkibas4. Nu registrerer vi via Internettet på en server, der står et helt andet sted i landet. Det giver flere fordele, bl.a. har vi fået en øget sikkerhed for bevaringen af vores registreringsdata.

I forbindelse med, at arkivet er kommet på Internettet, påtænker vi at oprette en hjemmeside, hvorpå man bl.a. skal kunne se ejendommene i sognet og finde oplysninger om nuværende og tidligere ejere. I løbet af kort tid vil vi komme rundt for at tage billeder af husene i sognet.

Arkivet har åbent den sidste fredag i hver måned fra kl. 14.00 til kl. 17.00. Det er ikke det store fremmøde, vi har set i løbet af året, og det er lidt en skam, man ikke viser større interesse, da lokalhistorien har stor betydning for vores efterkommere. Ikke mindst hvis man byg-

ger om, er det en god idé at tage et billede, inden man river en gård eller lade ned, så man kan se, hvordan det så ud engang. Derfor: Kom med jeres billeder, og vi skanner dem, mens du venter, så du kan få dem med hjem igen. Så vi ser frem til et godt år for arkivet og rigtig mange besøgende.

Hostrup Sognearkiv

Kokspang Fritidscenter, Kokspangvej 54, 6710 Esbjerg V
 Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V
 Tlf.: 75 26 91 65
 Arkivets postadresse: Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V

Vi er endelig kommet på Internet efter lang tid og megen snak. Det bliver spændende, når vi kommer til at bruge Arkibas. Vi har også fået adgang til større lokaler, som er nymalede og istandsat.

Der har været få indkomster, bl.a. en tegning af Hostrup Kirke tegnet af Gustav Holgersen, men der har været mange besøgende i løbet af året. Vi har også deltaget på Myrthuedagen. I efteråret har vi fået fornyet vores computere, og mangler kun at blive koblet op på Arkibas4.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdvej 9, Hunderup, 6740 Bramming
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli og august
 Leder: Niels Hansen, Birke Allé 8, 6740 Bramming
 Tlf.: 75 17 34 06
 Arkivets postadresse: Birke Allé 8 6740 Bramming

Der har i årets løb kun været få afleveringer. Henvendelserne har drejet sig om bl.a. gårdhistorie, billeder til lokalrevyen, materialer og billeder til lokalårbogen samt oplysninger til en undersøgelse vedrørende tørveproduktion, specielt under Anden Verdenskrig. Henvendelser vedrørende opslag i kirkebøger og folketællinger er blevet mærkbart færre, efter disse er blevet tilgængelige på Internettet.

I årets løb har Kristoffer Schmidt arbejdet på en beretning om »De kloge koner« i Sejstrup.

Takket være tilskuddet fra Esbjerg Kommune til lokalarkiverne kunne vi i foråret 2008 installere Internettet til brug for Arkibas4. Som det er de fleste arkivfolk bekendt, har det ikke været uden problemer. Dem håber vi dog nu er løst. Vores IT-mand, Johannes Clausen, har været på Arkibas4-kursus i såvel Vejle som Esbjerg, så nu ligger der blot en stor opgave foran os med hensyn til indtastning.

Hviding Sognearkiv

Egecenteret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe
 Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 15.00-17.00 (juli lukket) samt efter aftale med lederen
 Leder: Anne Lorenzen, Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
 Tlf.: 75 44 51 27
 Arkivets postadresse: Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe
 E-mail: fru.lorenzen@hotmail.com
 Hjemmeside: www.hvidingsognearkiv.dk

Hviding Sognearkiv indledte arkivåret med årsmødet sidst i januar. Vi havde inviteret tidligere provst Helge Quist Frandsen, som havde sit første embede i Hviding Sogn fra 1965-1975. Han fortalte med stor underfundighed og humor om livet i sognet og kunne indledningsvis konstatere, at det var konfirmanderne fra dengang, som var mødt op til arkivets årsmøde.

I november havde vi en billedaften i arkivet og viste ca. 75 billeder, som var indeholdt i en stor aflevering fra Hviding Idrætsforening. Billederne spændte over en periode fra 1960'erne til 1990'erne, og selvom der var mange kendte ansigter, var der også mange, som var svære at sætte navn på. Det var en meget vellykket aften med god tilslutning, og formålet med aftenens arrangement – at sætte navne på så mange ansigter som muligt – lykkedes i vid udstrækning.

Arkivarbejdet har været præget af omlægning til Arkibas4. Vi havde regnet med, at konverteringen ville have været på plads senest efterår 2008, men sådan gik det desværre ikke. Vi har fået etableret Internetforbindelse i huset, vi har fået nyt IT-udstyr og alle registreringer er tilrettet og klar til at overgå til Arkibas4, men desværre skete der så det, at SLA fik problemer med den nye version af programmet og stoppede al konvertering. For Hviding-arkivet kom det til at betyde, at al registrering i sidste halvår af 2008 har ligget underdrejet, og at vi glæder os meget til at komme i gang på den nye platform.

Jernved Sognearkiv

Jernved Skole, Aktivitetshuset, Kirkebakken 33,
 Jernved, 6771 Gredstedbro
 Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 samt efter aftale med lederen
 Leder: Ole Steinmeier, Valmuearken 3,
 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 12 78
 Arkivets postadresse: Valmuearken 3,
 6771 Gredstedbro
 E-mail: ole@steinmeier.dk

Arkivet har igen i år fået en del afleveringer af større og mindre art. Enkelte større sager har vi endnu ikke har

taget hul på, men de ligger og venter på at blive gennemgået, sorteret og registreret.

I forbindelse med lukningen af Jernved Skole blev arkivet i øvrigt bedt om at tage stilling til en eventuel flytning til Jernved Skoles gamle hovedbygning. Vi besøgtede lokalerne og fandt dem egnede til formålet, så selvom vi har et godt lokale i Aktivitetshuset, ville vi ikke stille os afvisende til flytningen. Det blev dog ikke aktuelt, da man fandt anden udnyttelse af den gamle skole. Vi bor altså fortsat i Aktivitetshuset, og da der tilsyneladende ikke er andre planer om at flytte os, er vi begyndt at pynte vores lokale lidt op med gamle billeder, som vi har en del af. Både malerier og fotos.

Igen i år har vi holdt åbent hus i forbindelse med det årlige loppemarked i Aktivitetshuset. Det giver god reklame for arkivet. Mange kigger indenfor og får en snak om dette eller hint, men ellers har året været præget af overgangen til Arkibas4. Først skulle vi på Internettet, hvilket medførte mange spekulationer og indhentninger af tilbud. Det endte så med, at vi sammen med tre andre foreninger, som har til huse i Aktivitetshuset, fik etableret en fælles Internetforbindelse. Det viste sig at være en fordel for os rent økonomisk, og det er jo værd at tage med. Så har vi brugt mange timer på at gøre Arkibas3 klar til konvertering, men eftersom der opstod store problemer med Arkibas4, ligger vi nu i venteposition med en færdig CD til konvertering af data. Så det bliver altså først engang i 2009, vi kommer med på Arkibas4.

Midt i året fik vi en glædelig overraskelse. En afdød person, som ikke havde nogen efterkommere, viste sig at have testamenteret sin formue til deling mellem nogle foreninger i sognet. Jernved Sognearkiv viste sig at være så heldig at være betænkt i testamentet og har derfor modtaget et større beløb. Det er vi meget glade for, og selvom vi ikke lige nu har planer for, hvad vi skal bruge pengene til, skal vi nok finde ud af det. Det er jo altid rart at have lidt i baghånden.

Vi har haft fornøjelsen af at kunne bidrage med et billede til en bog om billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsen. Hun har udført statuen af Dronning Dagmar på Slotsbanken i Ribe, og hertil benyttede hun som model en ung pige fra Jernved. Denne pige ville forfatteren til bogen gerne have et billede af, hvis det kunne lade sig gøre, og det kunne det. Det samme billede blev også efterlyst af en slægtning fra Amerika, så det var let og hurtigt at finde det igen. Bogen hedder Anne Marie Carl-Nielsen og hestene, er skrevet af Birgit Kierkegaard og udgivet af Roskilde Lokalhistoriske Arkiv.

Sidst på året har vi brugt en del ressourcer på at finde materiale om Gredstedbro Borgerforening. Denne forening har til hensigt at fejre sit 100 års jubilæum i januar

*Til en bog om billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsen har Jernved Sognearkiv været i stand til at levere et billede af Anna Bjerrum fra Jernved, som er model til statuen af Dronning Dagmar på Slotsbanken i Ribe.
Foto: Jernved Sognearkiv.*

2009, så der var brug for baggrundsmateriale til de folk, som skulle forberede jubilæet bl.a. med revy og taler. Endvidere blev vi spurgt, om vi kunne lave en billedudstilling i tilknytning til jubilæet. Denne opgave påtog vi os og gik straks i gang med forberedelserne. Således sluttede året med en ret stor og spændende opgave, som strakte sig hen over årsskiftet.

Kalvslund Sognearkiv

Østervej 4, Kalvslund, 6760 Ribe
Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00
samt efter aftale med lederen
Leder Hans Kjær, Koldingvej 62, 6760 Ribe
Tlf.: 75 43 71 01 (51 74 02 94)
Arkivets postadresse: Koldingvej 62, 6760 Ribe

Det har været et år med flere forskellige afleveringer, bl.a. en politisk medlemsbog, billeder, samt gamle aviser fra besættelsen og befrielsen. Endvidere, som et kuriosum, vores forhenværende præst Pastor Mikkelsens samtlige prædikener gennem 42 år.

I årets løb har der været to store begivenheder i sognet. Før det første udgravningen af Kalvslund vikingelandsby som vi har fulgt tæt med fotografering og videooptagelse med museumsinspektør Morten Søvsø fra Den Antikvariske Samling i Ribe. Vikingelandsbyen har bestået af en storgård samt 25-26 øvrige huse og tre brønde. På stedet er der fundet en sølvmønt fra år 1000.

Den anden begivenhed var en kirkegårdsvandring, hvor vi fortalte om flere af de hedengangne slægters historie. Arkivet har desuden holdt flyttedag fra den gamle, nedlagte skole til lokaler i den nye sognegård, hvor vi har fået dejlige arbejdsforhold samt et brandsikkert rum til opbevaring af vore arkivalier.

Ribe Byhistoriske Arkiv

Giørtz Plads, 6760 Ribe
Tlf.: 76 16 76 60. Fax: 76 16 39 10
Åbningstid: Tirsdag kl. 12.00-16.00 og torsdag kl. 13.00-17.00
Leder: Karen Margrethe Melbye
E-mail: ribebyarkiv@esbjergkommune.dk
Hjemmeside: www.rba.esbjergkommune.dk

2008 blev et lige så spændende år som 2007. Udover de almindelig dagligdags gøremål på arkivet afholdte vi billed- og billedforedragsaftener samt besøg på virksomheder m.v. Vi havde to billedaftener, fordelt på forår og efterår, hvor vi viste billeder med uidentificerede personer og lokaliteter. Der var 50 deltagere til hvert arrangement, og vi fik mange oplysninger med os hjem. Billedforedragsaftenen med titlen, Langs åen, som daværende afløser på arkivet Richard Bøllund stod for, trak 40 personer til huse, som alle fik en fin aften med mange flotte billeder fra åen. Billed- og billedforedragsaftenerne afholdes på Det Gamle Rådhus i Ribe, og lokalerne er meget egnede til sådanne fremvisninger.

To onsdag formiddage i henholdsvis forår og efterår har vi haft vore brugere med på virksomhedsbesøg. I marts måned lagde vi ud med at besøge Ribe Jernindustri, hvor vi fik en rundvisning på fabrikken og sluttede af med et besøg på det meget interessante museum, der findes i den bygning, der huser støberiets administration. I april drog vi ud til Ribelunds område og blev guidet rundt på de udendørs arealer, hvorefter vi stiftede bekendtskab med museet, som rummer Ribelunds historie.

I september besøgte vi cateringfirmaet Jogros som leverer madvarer til restauranter, plejehjem, skoler m.m. I oktober blev vi vist rundt i Den antikvariske Samlings magasinbygning på Ørstedesvej. Et imponerende bygningsværk, som rummer både arkæologiske fund, antikke møbler m.m. I disse ture deltog maksimum antal på 20 personer pr. gang.

Godt og vel halvvejs henne i året fik arkivet en ny medarbejder, da Richard Bøllund fik udvidet sit timeantal på Fiskeri- og Søfartsmuseet og derfor ikke mere kunne stille fem ugentlige timer til rådighed for os her i Ribe. I stedet er nu ansat Anders Vilslev Knudsen, som er historikeruddannet. Han er også tilknyttet Byhistorisk Arkiv i Esbjerg.

I 2008 har Ribe Byhistoriske Arkiv haft 220 besøgende og 237 telefoniske henvendelser. 180 af de telefoniske henvendelser var folk, der tilmeldte sig vore arrangementer. Vi har haft 33 forespørgsler pr. brev og 69 henvendelser pr. e-mail. Blandt de afleveringer, vi har modtaget, er der to store flotte luftfotos af Ribe by. Billederne har hængt på Ribe Sygehus. Allersidst på året fik vi et meget detaljeret husholdningsregnskab ind. Det dækker årene 1954-1990.

I sidste del af 2008 begyndte forberedelserne til Ribe Bys 1300-års jubilæum, men det vil vi fortælle mere om i årsberetningen for 2009.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Varmingvej 2, 6760 Ribe
Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.30-11.30, dog med enkelte undtagelser

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe
Tlf.: 75 44 11 77

Arkivets postadresse: Varming Vesterby 9, 6760 Ribe
E-mail: sergeiradonetskij@yahoo.com

Arkivet har haft otte besøg. Et af to amerikanske statsborgere, som søgte forbindelse med eventuel dansk familie. Det lykkedes at etablere denne, hvilket resulterede i en længere og meget positiv omtale i det dansk-sprogede, amerikanske tidsskrift *Bien*. En lokal forsker har anvendt materiale til at skrive artikler om sognets tidligere andelsmejeri og om de to kroer, som tidligere var i sognet. Alle artikler er offentliggjort i det lokale kvartalstidsskrift *Hornet*, som udgives af Historisk Arkiv i Seem Sogn i samarbejde med sognets menighedsråd. Sammesteds har arkivaren offentliggjort nogle erindringer af sognets veteraner fra Første Verdenskrig.

Installation af Arkibas4 har været problematisk og er endnu ikke lykkedes, om end udsigterne nu ser lysere ud end tidligere.

Chr. III-bibelen, som har været omtalt i tidligere årsberetninger, som skulle restaureres, er hjemkommet uden at være blevet behandlet. Takket være en forbindelse til Beograds Nationalmuseum ser det ud til, at restaureringen kan foregå dér til en betydelig lavere pris end oprindelig stipuleret.

Arkivet har nu rådighed over egne lokaler, hvad har øget effekten af arbejdstimer til stor gavn for ordning og registrering.

Skads Sognearkiv

Aktivitetshuset, Sdr. Skadsvej 23, 6705 Esbjerg Ø
Tlf.: 76 10 01 27

Åbningstid: Mandag kl. 14.00-16.30 samt efter aftale med lederen

Leder: Gudmund Poulsen, Andrup Byvej 61

6705 Esbjerg Ø. Tlf.: 75 16 01 27

Arkivets postadresse: Andrup Byvej 61, 6705 Esbjerg Ø
E-mail: skadssognearkiv@mail.dk

Arbejdet i Skads Sognearkiv har i det forløbne år været temmelig omskifteligt. Finn Ryneld er fratrådt som arkivleder og er blevet afløst af Gudmund Poulsen. Vi har heldigvis fået en ny medarbejder med forstand på EDB, og han har deltaget i Arkibas4 administratorkursus i Vejle, så han erstatter Finn på det område.

Overgangen til Arkibas4 har voldt os mange kvaler, idet vi ventede længe på at få konverteret fra Arkibas3. Det er først lykkedes i det nye år. Vi har dog haft en del afleveringer, bl. a. en serie konfirmandbilleder, som vi har forsøgt at sætte navne på. Vi har også haft en del henvendelser fra slægtsforskere i ind- og udland. Det er rart, at arkivet kan være til hjælp.

Spandet Sognearkiv

Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-20.00

Leder: Jesper Olsen, Skolevænge 6 A, Spandet,
6760 Ribe. Tlf.: 74 86 71 36

Arkivets postadresse: Skolevænge 6 A, Spandet,
6760 Ribe. E-mail: jo-mo@mail.tele.dk

I året, der er gået, har vi fået gang i arkivet igen. Vi har deltaget i kurser, fået indlagt bredbånd og telefon, så nu er vi rede til at bruge Arkibas4. Vi har fået et par rigtig store afleveringer, som det vil tage megen tid at få registreret, men vi er gået i gang.

Ellers har der været lidt udadvendte aktiviteter. Vi lavede en udstilling i forbindelse med forsamlingshusets 100-års jubilæum med en hel del billeder fra forsamlingshusets historie, ligesom der var en række gamle foreningsfaner. Desuden lavede vi en udstilling i forbindelse med sløjholdets 25-års jubilæum. Begge udstillinger vakte en del interesse for sognets lokalhistorie og må betragtes som en succes.

Den 5. juni havde vi den årlige sognevandring. I år gik turen til Mølby og Trekroner. Vi prøvede at følge de gamle veje i området, hvilket var ret spændende. Turen sluttede i skolen, hvor kaffen ventede os. I forbindelse med sognevandringen var der også en god mulighed for os til at få efterlyst ting fra området af interesse.

Vejrup Sognearkiv

Vejrup-Endrup Fritidscenter, Skolevængent 5, Vejrup,
6740 Bramming

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-16.00 (juli og august lukket) samt efter aftale med lederen

Leder: Johannes Holm, Vibevej 11, Vejrup,
6740 Bramming. Tlf.: 75 19 03 35
E-mail: holmvibevej@webspeed.dk
Hjemmeside: www.vejruparkiv.dk
Arkivets postadresse: Vibevej 11, Vejrup,
6740 Bramming

Så er det blevet tid at gøre status over det forløbne år. Der er glædeligvis ingen arkivmedarbejdere, der har sagt fra, så vi fortsætter nu seks personer med et velkommen til Leif, som senest ankomne. Det var så det andet år i Esbjerg Kommune, og det har ikke ændret ret meget i arbejdet ud over måske at lægge grunden for bedre samarbejde på længere sigt. ABM-samarbejdet (Arkiver, Biblioteker og Museer) skal gøres mere synligt.

Året bød igen på mange udfordringer, herunder indkøb af nyt IT-udstyr, to PC'er og tre fladskærme. Det betyder, at vi nu arbejder på samme vilkår. Arkibas er en realitet, og indtastningen foregår uafhængigt af hinanden på to PC'er. Desværre har der været problemer med Arkibas4, men leverandøren arbejder efter arkivkonsulent Richard Bøllunds udsagn fokuseret på at få programmet op at køre igen. Den grundlæggende registrering er efter fem års intens arbejde ved at være afsluttet. Det gamle system, vores eget, vil være aktivt i søgningerne nogle år endnu sideløbende med Arkibas, da det ikke kan undværes, men i fremtiden skal det afløses helt af Arkibas.

Vejrup Bogen 2 om gårdene i Vejrup Sogn fra ca. 1750 til 1950 med ejerrækkefølge, matrikelnumre og billeder af hver gård samt andre relevante oplysninger, blev udgivet i september. Salget er gået tilfredsstillende set ud fra, at interessen for netop den type bog næsten kun findes i forbindelse med landbruget. Der er solgt godt 200 stk.

Arkivet er i gang med at dokumentere »Den sidste gård i Vejrup«, dvs. den sidste gård med roer som foder, malkning på traditionel vis osv. Gården ejes af Eva og Johannes Kristensen, og de er begejstrede på ideen. Resultatet bliver en digital billedserie på mere end 300 billeder, som skal benyttes, når lejlighed byder sig. I øvrigt sammen med billedserier fra seniorklubbens udflugter. Om kort tid er det maskinfabrikens tur, da de udvider, og det samme gør maskinentret, som bliver meget stort endda. Dette vil også blive fulgt og dokumenteret. Gennemgangen af de gamle aviser i Bramming er blevet genoptaget. Vi er nået til 1931, og målet er mindst 1938.

For første gang samarbejdede vi med Egnsmuseet i Bramming om at etablere en udstilling om det forgangne cirkus Robert Daniels. Ved samme lejlighed blev der udgivet et nyredigeret skrift om cirkus på ca. 60 A4-sider til en pris af 100,- kr. Udstillingen blev åbnet den 1. no-

vember og løb i hele november måned. Vi håber at sælge mange af den nyreviderede cirkusbog, der har fået eget ISBNnr. Arbejdet med udstillingen blev styret af Mogens Hansen, også det økonomiske. Arkivet havde ikke rigtig nogen penge at gøre med og satsede på, bogen kunne bære omkostningerne.

Åbningstiden hver tirsdag er blevet videreført, idet faktisk ikke én tirsdag er uden aktivitet. Vi har haft fornøjelsen at have besøg af et hold guldkonfirmander og et hold diamantkonfirmander – til stor fornøjelse for begge parter. Som nævnt har aktiviteten været stor, og det ses tydeligt ud af antal besøgende. For første gang har vi foretaget en komplet notering af timeforbruget gennem hele året, også for hver medarbejder. Det viste sig at være 851 timer, hvilket omtrent svarer til en ansat på halv tid.

Hjemmesiden www.vejruparkiv.dk har igen været en succes, idet der som sidste år har været mere end ca. 1.600 personer inde for at kikke på vort udbudte materiale, som i øvrigt igen bliver forøget med komplette kirkebogsoplysninger helt frem til 1915. Hjemmesiden og senere Arkibas vil med tiden betyde et mindre antal personlige henvendelser i arkivet, når man selv kan finde sine aner i diverse materiale.

Økonomisk er det trange tider. Det er kedeligt at skulle vende hver femøre, inden der f.eks. kan købes lidt papir. Alligevel byder vi alle besøgende, der indfinder sig i tirsdagens åbningstid fra kl. 14-16 eller efter aftale, på en kop kaffe.

Vester Nebel Sognearkiv

Sognehuset, Stokbrovej 18, 6715 Esbjerg N
Tlf.: 75 16 99 89

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned kl. 18.30-20.30
samt efter aftale med lederen

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54,
6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 92 46

Arkivets postadresse:

Lifstrup Hovedvej 54, 6715 Esbjerg N

E-mail: hj@vnسا.dk

Hjemmeside: www.vnسا.dk

2008 blev ligesom året før et godt og aktivt år for Vester Nebel Sognearkiv. Igennem året er der ført 27 indkomst-journaler, heraf en stor del små afleveringer – f.eks. flere slægtshistoriske optegnelser. Vi modtog dog også større indleveringer. Her skal især nævnes en aflevering med en brevsamling på flere hundrede breve fra omkring 1900. Brevene var stilet til en ung kvinde fra sognet, som på et tidspunkt udvandrede til USA, men senere vendte hjem igen. I samme ombering modtog vi nogle meget spændende billeder fra sognet omkring 1900.

Igennem året har vi holdt to foredrag. Det første var i foråret i forbindelse med arkivets årsmøde. Her holdt vi foredraget »Ølufgård og dens ejere«. Det andet havde vi i efterårsferien. Her lavede vi en »indendørs kirkegårdsvandring« – vi så på gravstene via sognearkivets hjemmeside. Begge foredrag blev fulgt med stor interesse.

Arkivet har i 2008 haft ca. 50 besøgende og derudover ca. 15 telefoniske og skriftlige henvendelser. Henvendelserne har både drejet sig om slægtsforskning og lokalhistorie samt oplysninger til lokalt arbejde.

Vores hjemmeside www.vnsa.dk er en voksende succes. Den blev i 2008 besøgt af gennemsnitligt 1.000 personer månedligt. I 2008 lagde vi også nyt på siden, idet kirkebøgerne fra Bryndum Sogn 1721–1814 blev renskrævet og lagt på. Derudover lægger vi hver måned en ny historie på siden – i denne tid især gårdhistorie.

Til slut vil vi takke Esbjerg Kommune og Skast m.fl. Herreders Brandkasses Fond for deres trofaste økonomiske tilskud til arkivet. Desuden takker vi VNI for logi i Sognehuset og naturligvis alle, som har afleveret materiale til arkivet.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Vester Vedsted Byvej 55, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30

Leder: Peter Billund, Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 51 79

Arkivets postadresse: Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

I 2008 har vi modtaget tre mindre afleveringer til arkivet. Desuden har vi haft en række forespørgsler om personer med tilknytning til sognet. Det er kun i halvdel af henvendelserne, at vi har kunnet hjælpe, da de oplysninger, vi har fået om gamle slægtninge født i Vester Vedsted, har været for upræcise til, at vi kunne spore slægtsforholdene.

Rent praktisk har vi haft problemer med opvarmning af lokalet i vintermånederne. 15° C indendørs beforder ikke lysten til at sætte sig ned og gå i gang med papirarbejdet. Problemet bunder i en renovering af centralvarmeanlægget, men forbedring skulle være på vej.

Et andet praktisk problem, vi skal have løst, vedrører selve arkivlokalet, der ligger på 1. sal i Vester Vedsted gamle skole. Det vanskeliggør opsætning af et tungt, brandsikkert skab. Vi har derfor bedt om at få et større og mere tilgængeligt lokale i stueetagen. Desværre har vores ønske ikke vundet gehør blandt de øvrige foreninger, der bruger skolen.

I september måned fik vi vedtaget de nye vedtægter for arkivet og indsendt dem til RAL. Samtidig fik vi en påtegning om, at vores hidtidige regnskab ikke levede op til de nye krav fra kommunen. Dette hænger sammen

med, at vi indtil kommunesammenlægningen med Esbjerg kun modtog 2.500 kr. årligt i driftstilskud fra Ribe Kommune, og her var der intet krav om det store bogholderi.

To medarbejdere fra arkivet deltog i RAL-kurset om indkomstregistrering baseret på en række praktiske eksempler, hvor deltagerne skulle vænne sig til at fokusere på papirernes proveniens. Meget lærerigt. Til arkivets årsmøde havde vi inviteret fire af sognets ældste personer. Alle omkring de 85 år. Trods deres høje alder kneb det dog med at få steds- og tidsfæstet de gamle billeder, der stammede fra begyndelsen af 1900-tallet. Billederne er i stort format og af fremragende kvalitet.

Vilslev Sognearkiv

Kongeådal Skole, Kongeådal 17, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli

Leder: Stig Hegn, Jedsted Klostervej 77 – 6,

6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 14 41 (51 96 64 73)

Arkivets postadresse: Jedsted Klostervej 77 – 6,

6771 Gredstedbro

E-mail: stighegn@mail.dk

Hjemmeside: www.bricksite.com/vilslevjedsted

Vilslev Sognearkiv har i 2008 fået ny leder, idet Chr. Nielsen efter mange år på posten har ønsket sig afløst. Ny arkivleder blev Stig Hegn.

Til årets begivenheder kan nævnes receptionen for Jedsted-Vilslevs mindste lokalårbog, Kongeåden på den tidligere Kongeådal Skole den 3. december. Det var en succes med 30 deltagere. Et fint indlæg om lokalhistorie af tidligere skoleinspektør Roll Præstegård, der fortalte om, at han på forunderlig vis havde rødder i byen. Og Stig Hegn fortalte om, at han boede på Klostervej, hvor Antvorskov Kloster havde ejet et jordstykke, og da han som Antvorskov var fra Slagelse, så var også her slægtskabet. Bagefter en snak om at sikre lokalarkivet Vilslev-Jedsted – og i tilgift et fint salg af årbogen. Årbogen fik en fin omtale i JydskeVestkysten den 4. december 2008.

Fanø Kommune

Sognearkivet i Nordby

Niels Engersvej 5, Nordby, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 62 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 samt onsdag

kl. 19.00-21.00

Leder: Linda Vesterbæk, Bavnebjerg 53, Nordby,

6720 Fanø. Tlf.: 75 16 35 95

E-mail: nordbyarkivet@fanonet.dk

Nordby Sognearkiv har i gennemsnit haft tre besøg om ugen i vores åbningstid – derudover har der været en del ekstra besøg på arkivet udenfor åbningstid. Vi har også haft mange henvendelser via e-mail, telefon og post hver uge. Selv om vi indimellem har haft meget travlt med de mange forespørgsler, er det dejligt, at arkivet bliver brugt. Det kan mærkes, at vi har fået internet og e-mail.

Vi har også fået mange afleveringer i 2008 – deriblandt billeder af navigationselever gennem årene – desværre ikke alle med navne, men med årstal, så vi prøver at gennemgå elevlister fra Fanø Ugeblad, og dermed få sat navne på. Vi har også modtaget et billede af en lille Fanøpige ved navn Dusine. Vores samling af Fanø Ugeblad fra 1898 til 2009 er desværre ikke helt komplet, der mangler nogle få årgange omkring 1900, men sandelig om ikke vi fik 1905 og 1906, så det hjælper alt sammen. Derudover har vi fået indleveret en meget stor privat samling, om en hel søskenderække med familie. Den indeholder rigtig mange fotos fra Fanø, som vi ikke har set før: Anetavler, bøger, erindringer og meget andet. Det er samlet af Jørgen Iversen (en Fanødreng), som gennem mange år har lavet et stort stykke arbejde med at forske i slægten.

Nordby Sognearkiv har i samarbejde med biblioteket haft besøg flere gange af skoleelever fra 4. klasse, som vi fortalte lidt om skolerne før i tiden, bl.a. om karaktergivning, og hvad en lærer fik i løn for ca. 150 år siden. De elever, der har aner på Fanø kunne få noget at vide om deres olde – og tipoldeforældre, og hvor de boede. Skolebesøgene er en succes, som vi nok også fortsætter med. Noget andet vi har succes med, er Hanne og Villy Nielsens samling som benyttes rigtig meget, hver gang der søges efter slægter eller ejendomme.

En af vore faste besøgende, og mangeårigt medlem af Fanø Lokalhistorisk Forening, har været os behjælpelig med at sætte fornavne på fruene i vores samling af fotograf Kromanns billeder til legitimationskortene fra ca. 1941. Dengang hed man, hvis man var en dame, Fru kaptajn Hansen, Fru elektricitetsbestyrer Nielsen eller Fru købmand Svarrer. Vi har nu fået fornavne og familierelationer på plads i de fleste af vores seks fotomapper, og det er jo en stor hjælp.

Nordby Sognearkiv har også været med i Museernes Dag i Nordby. Det er en dag i juni måned, hvor alle beboere og øens turister kan købe en fællesbillet til kulturelle oplevelser på Fanø Museum, Fanø Skibsfart og Dragtsamling, everten Rebekka, Fanø Marineforening og Nordby Sognearkiv. Dagen igennem har alle steder været godt besøgt, og vil nok blive gentaget fremover.

Fanø Sparekasse har sponsoreret nye computere til arkivet, og vi har arbejdet meget med at gøre klar til konverteringen af Arkibas. Det har til gengæld drillet rigtig meget,

så vi er noget bagud, men der arbejdes på sagen, og vi håber fortsat på, at vi i løbet af i 2009 får det til at køre.

Nordby Sognearkiv takker Fanø Sparekasse, Skads Herreds Brandkasse og Fanø Kommune for økonomisk støtte og bistand. Ligeledes en tak til alle vores givere og brugere, og ikke at forglemme vores frivillige medarbejdere, som er med til at gøre det rart at komme på arkivet.

Sønderho-arkivet

Sognegården, Landevejen 41, 1., Sønderho, 6720 Fanø
Åbningstid: Torsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale med lederen. Juni lukket

Leder: Anker Jensen, Fregatvej 3, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 24 41

Arkivets postadresse: Fregatvej 3, 6720 Fanø

E-mail: sonderhoarkivet@nrdc.dk

Arkivets opkobling på internettet er blevet godt modtaget af vore »kunder«. Vi modtager en del henvendelser af forskellig art, så samtidig med at det er blevet nemmere at stille os spørgsmål, har det også givet os mere at bestille.

Arbejdet med registrering af arkivalier i Arkibas og forberedelsen af overgang til Arkibas4 har taget meget af vores tid. Arkibas3 har ikke villet samarbejde med computerens styresystem. Men vi regner med at problemet løses, når vi kan gå i gang med Arkibas4. Arkivkonsulent Richard Bøllund har hjulpet os, når vi er kørt fast.

Vi har fået hjælp af Torben Garmer fra Nordby Sognearkiv med scanning af vores store billedsamling. En indsats som betyder, at vi nu har alle billeder (ca. 5.000 stk.) liggende på computeren. Det er et fantastisk fremskridt, og gør det nemt at arbejde med. Vi er nu i stand til at sende billeder ud af huset, hvis folk har ønske om det.

Arkivet har jævnligt besøg af folk med forskellige forespørgsler. Det kan dreje sig om familieforhold, oplysninger om huse osv. Vi har også hjulpet nogle journalister, som har søgt efter baggrundstof til artikler om Sønderho. Der er også stadigvæk interesse for Sønderho-musikken og – dansen, som optager folk fra hele landet.

I form af artikler formidler arkivet lokalhistorien via Sønderho Borgerforenings blad som udkommer hvert kvartal. Sammen med Nordby Sognearkiv udgiver vi forår og efterår et medlemsblad for Fanø Lokalhistoriske Forening. Det udsendes til vore medlemmer både her i landet og til folk bosat i udlandet.

Vi har haft et godt år, hvor vi har løst mange opgaver i et fint samarbejde. Vi har imidlertid et problem, som vi endnu ikke har fået løst. Vores lokale er for lille. Vi arbejder under meget trange forhold, og vi håber på kommunens velvilje til at finde større lokaler til os.

Varde Kommune*Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv*

Agerbæk Skole, Debelvej 23, 6753 Agerbæk
 Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 13.00-15.00
 samt efter aftale
 Leder: Margit Hansen, Grønnegade 11, 6753 Agerbæk
 Tlf.: 75 19 64 13
 Arkivets postadresse: Leo Mathiasen, Pileallé 3,
 6753 Agerbæk
 E-mail: lim@thiasen.com

Arbejdet i arkivet har i 2008 været sat på stand by, idet vi er kommet ind under kommunelicensen til Arkibas4 i Varde Kommune. Som følge heraf er Helle Lokalarkiv blevet nedlagt, og vores arkiv er atter blevet selvstændigt med egne vedtægter. I den forbindelse har der været ventetid med indmeldelser i SLA og RAL inden vores registreringsdatabase blev frigivet. Endelig var der problemer med Arkibas programmet, da vi skulle til at bruge det, så vi har i stedet fået ryddet lidt op i vores gemmer.

Der har i årets løb været en del afleveringer, og der har været en del henvendelser mest vedr. slægtsforskning, hvor vi har leveret en del materialer. Vi har arrangeret en udflugt sammen med arkivet i Fåborg, hvor vi blev guidet rundt i det gamle Helle Kommune af Ingrid Sand Simonsen og sluttede i Skovlund, hvor Ingrid er født og opvokset. Vi har også deltaget i sportsforeningens sportsuge, med rundvisning i byen og en stand på markedsdagen. På Arkivernes Dag havde vi åbent hus, hvor der var mange besøgende, og der blev også afleveret en del materialer den dag. Vi deltog også ved Sognelundens julemesse med en stand, hvor vi solgte lidt bøger og kom i kontakt med mange mennesker, som igen bevirker at vores medlemstal er steget lidt.

Alslev Sognearkiv

Bredgade 39, 1., Alslev, 6800 Varde
 Åbningstid: Mandag kl. 19.30-21.30 samt efter aftale
 Leder: Hans Ole Villadsen, Bredgade 6a, 6800 Varde
 Tlf.: 75 26 94 80
 Arkivets postadresse: Bredgade 6a, 6800 Varde
 E-mail: Alslev.sognearkiv@gmail.com

2008 var året, hvor det hele gik i hak for lokalarkiverne i Varde Kommune. Arkivsamvirket for alle lokalarkiver i kommunen kom op at stå, og der blev fundet en rimelig fordelingsnøgle for driftstilskuddet fra Varde Kommune. Kommunelicensen blev indført, og i Alslev Sognearkiv fik vi også opkobling til Internettet og kom godt i

gang med Arkibas4. Det er dejligt, når rammerne således kommer i orden, men det forpligter selvfølgelig også.

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Områdecentret, Præstegårdsvej 5, 6823 Ansager
 Tlf.: 75 29 62 29
 Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-16.00 samt efter aftale
 med lederen
 Leder: Ove Nørager-Nielsen, Rødsandvej 2,
 6823 Ansager. Tlf.: 75 29 71 88
 Arkivets postadresse: Rødsandvej 2, 6823 Ansager
 E-mail: ansager-arkiv@mail.dk
 Hjemmeside: www.ansager-arkiv.dk

Arkivet har i 2008 stået for udgivelsen af Erik Hestehaves bog »Mit Ansager liv«, hvori han beskriver sin barndom og ungdom i perioden 1946-1964. Vi begyndte salget af bogen på Arkivernes Dag. Forfatteren var selv til stede på arkivet, hvilket medførte mange gæster, bl.a. flere af hans tidligere klassekammerater.

Vi har fået en del afleveringer i årets løb. Den største var fra Ansager Sportsfiskerforening, som er ophørt med at eksistere, og er lagt under Varde Sportsfiskerforening. Vi har haft travlt med at registrere vore arkivalier på Arkibas. Vores medarbejder gennem mange år, Lars Erik Brix-Thomsen er stoppet på arkivet. I stedet for er Karsten Madsen trådt til.

Arkivet har desuden taget initiativet til, at der på skolen er dannet en gruppe, der sammen med arkivet arbejder på en bog om Ansager Skole, der bliver 100 år den 28. oktober 2009.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Station, Kastanjevej 6, 6852 Billum
 Tlf.: 75 22 14 48
 Åbningstid: Torsdag kl. 9.00-12.00 (juli og helligdage undtaget) samt efter aftale med lederen
 Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum
 Tlf.: 75 25 82 41
 Arkivets postadresse: Kirkebyvej 17, 6852 Billum
 E-mail: arkibil@mail.dk

Det har igen været et travlt år i arkivet med mange opgaver at arbejde med. 2008 har stået i harmoniseringens tegn. Glædeligt er det, at arkivsamvirket i Varde Kommune er blevet oprettet. Den valgte ledelse har gjort en kæmpe indsats, som fortjener al mulig opbakning.

Arkivet har modtaget 25 afleveringer, haft 70 besøgende, og fået mange henvendelser – nogle få pr. brev – men langt de fleste via telefon og e-mail. Alle er forsøgt serviceret efter bedste evne.

Der er som sædvanlig leveret stof til bladet Rundt om Billum. Denne gang om bl.a. gamle Billumslægter, Tarphagevej og – broen, skolerne i Billum samt om heden og dens opdyrkning. Arkivet har desuden medvirket i to arrangementer, begge af lokalt tilsnit. Den ene aften med et privat selskab, den anden en lørdag hvor tidligere elever på Billum Skole i forbindelse med en klassefest ønskede at besøge arkivet.

På Arkivernes Dag i november havde vi kun få besøgende, men det giver så mulighed og tid til at koncentrere sig om den enkelte. Sogneforeningen arrangerede i maj en rundvisning på kirkegården med arkivlederen som guide. Med en 800 år gammel kirke og kirkegård er der meget at fortælle om, og der var pæn tilslutning til arrangementet.

Blad afleveringerne i 2008 kom de sidste arkivalier fra Billum Brugsforening, der efter 122 år lukkede. I forvejen var det ældste afleveret til arkivet ad flere omgange, så materialet dækker hele perioden 1886-2008. Vi har også i år fået gaver fra Skads Herreds Brandkasse og fra private donorer. Det er vi meget taknemlige for, og faktisk også meget afhængig af. Økonomien er og bliver den største knast i det frivillige arkivarbejde, der udføres. Målsætningen her i arkivet er at fastholde og udvikle os i arbejdet, med det område vi repræsenterer.

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 71 18
 Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30 og onsdag
 kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen
 Leder: Henning H. Christiansen, Markvænget 4A,
 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 22 74
 E-mail: lhablaabjerg@forum.dk

Arkivet er i 2008, efter en lidt svær start på året med IT-problemer, kommet godt i gang med Arkibas4 efter at have været på kursus. Nu glæder vi os til, at der bliver styr på opgraderingerne, så vi kan komme på det næste kursus.

Arkivet har fået 22 afleveringer i løbet af året og haft 117 besøg samt 28 henvendelser på telefon eller e-mail. Sammen med de øvrige arkiver i Varde Kommune har vi deltaget i et åbent hus arrangement, hvor vi havde 20 besøgende og ved den lejlighed fik to spændende afleveringer. Vi er kommet godt i gang med at få vores billeder skannet og registreret i Arkibas. Takket være en donation fra en lokal fond kan vi nu begynde at få vores video- og småfilm lagt over på DVD, så de er sikret fremover.

Arkivet har fået ny leder, da Inga Mulbjerg har valgt at flytte fra området. Arne Brink tog midlertidigt over, men fra den 1. marts 2009 er Henning H. Christiansen ny arkivleder.

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48
 Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.00-11.00 er arkivet
 almindeligvis bemandet eller aftale med lederen
 Lukket i juli måned
 Leder: Anni Skov Christensen, Bøgevej 3, 6840 Oksbøl
 Tlf.: 30 12 88 36
 E-mail: blaoks@mail.dk.
 Hjemmeside: www.vardebib.dk/arkiv/blhuk.asp

Det forløbne år har været præget af den usikkerhed, der fulgte med oprettelsen af de nye storkommuner. Hvor vi før var et arkiv under Varde Museum, har vi i 2008 brugt megen tid på at finde ud af en ny organisationsplan. Ikke alt nåede at komme på plads i 2008, men ligesom de 17 andre arkiver i Varde Kommune blev vi en del af det nye arkivsamvirke i kommunen. Økonomisk fortsatte vi i 2008 samarbejdet med Varde Museum uden egen økonomi, men det var sidste år med den ordning.

John Jensen fra Varde Museum har i det forløbne år arbejdet med en digitalisering af kilderne om Flygtningelejren, som bliver lagt ud på en hjemmeside. Det vil synliggøre en del af vore samlinger. Desuden arbejder Mariann Ploug og Palle Uhd Jepsen med hjælp fra Jørgen Tøstesen på at udarbejde en bog om Blåvand i stil med bogen om Vejers, der tidligere er udkommet, og også dette værk har vi stillet kilder til rådighed for.

Arkivet har i 2008 modtaget 46 afleveringer, hvoraf afleveringen om Paul Lund fra Bramming Hovedgaard absolut var den største. Paul Lund arbejdede lige efter

Klar til udrykning i Oksbøllejren. Billedet stammer fra en samling billeder fra Børge Hustedts tid som CBU'er i Oksbøl lige efter krigen.

krigen med russiske flygtninge i Blåvandlejren. Desuden er der begyndt at dukke levnedsskildringer op angående tiden som CBU'er (Civil Beskyttelsens Udrykningskolonner) i Oksbøl i tiden efter 1945. Fra Ordenskapitlet har vi efter forespørgsel modtaget to levnedsskildringer indsendt af Dannebrogsmænd fra Børsmose.

I det forløbne år har en medarbejder arbejdet med at få indtastet navnene på alle de tyske flygtninge, som vi har navn på, i en excel-fil, så vi nu kan søge på dem. Der er 4.247 navne.

Vi har haft mange besøgende, som stort set kan deles i to grupper: Folk, der er interesseret i Anden Verdenskrig og tidligere beboere i Flygtningelejren, samt slægtsforskere. Et stigende antal henvender sig pr. e-mail, men også telefonen har ringet jævnligt.

Fåborg Lokalhistoriske Arkiv

Fåborghus, Møllevej 1, 6818 Årre.

Åbningstider: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Svend Håhr Kristensen, Fåborgvej 16, Fåborg, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 52 08

E mail: faaborg-lokalarkiv@cdnet.dk

I 2008 har arkivet modtaget 25 afleveringer, bl.a. en meget stor én vedr. en nu afdød bygningsingeniør, som er født her på egnen. Det indeholdt tykke bøger med tegninger og skitser af broer, som han har været med til at bygge, både herhjemme og i udlandet. Vi var meget usikre på, om det hørte hjemme på arkivet, så vi rettede henvendelse til konsulent Richard Bøllund desangående. Det blev bestemt, at materialet hører hjemme på Erhvervsarkivet i Århus, hvor det vil ligge for eftertiden. Samlingen er både stor og unik, og det kan oplyses, at ingeniøren var ugift, og at han nu ligger begravet på Fåborg Kirkegård.

Arkivet har fået ny adresse. I foråret 2008 blev Fåborghus færdig. Fåborghus ligger på Fåborg Stadion, og er godt 200 kvadratmeter stort med en lille sal, køkken, møderum, og 50 kvadratmeter som arkivet har til rådighed. Det er gode forhold, vi har fået at arbejde under, og vi nyder det, hver gang vi er på arkivet. Hele huset blev officielt indviet i eftersommeren 2008, der var mange som kikkede ind, for at se og sige tillykke med de nye lokaler.

Vi er godt i gang med at registrere billeder i Arkibas4, men der kommer stadig nye til. Efter billederne skal vi i gang med arkivalierne. Ved byfesten havde vi en udstilling stillet op i vores nye lokale med præstebilleder, avisudklip, m.m. Vi har præstebilleder mange år tilbage, og det er noget, der bliver studeret meget grundig både af unge og ældre.

Sommerudflugten, som vi traditionen tro arrangerer sammen med arkivet i Agerbæk, førte os en tur rundt i vores nye kommune, med Ingrid Sand Simonsen som guide. Vi fik en lille del af vores store kommune at se, men der kan nemt blive til et par ture mere en anden gang i fremtiden. Gerda Dahl som har arbejdet på arkivet i mange år, er trådt ud af bestyrelsen, da hun er flyttet til Holsted. Hun har dog lovet at hjælpe, hvis vi får brug for det, og vi er glade for at kunne trække på Gerdas store erfaring. Ligeledes er vores »klippedame« gennem mange år, Anne Olesen, holdt med at klippe fra aviserne. De har begge ydet en meget stor indsats for Fåborg Lokalhistoriske Arkiv, og det er vi dem en stor tak skyldige for.

Horne Sognearkiv

Horne Skole, Mælkevejen 1, Horne, 6800 Varde

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-17.00. Juli lukket

Leder: Leif Sønderskov, Porsevej 11, Horne, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 05 27

E-mail: leifsdskov@mail.dk

Arkivet har igen haft et roligt år, hvor vi er blevet en del af arkivsamvirket for Varde Kommune, og indgår på de betingelser og vilkår, som Varde Kommune kan tilbyde os. I forhold til året før, har det betydet en lille nedgang i tilskuddet.

Et tilbageblik på årets gang i arkivet fortæller, at vi oplever og nyder arbejdet med at imødekomme henvendelser fra folk som søger oplysninger om slægter eller ejendomme. Vi modtager til stadighed arkivalier fra både private, men også foreninger vil gerne have opbevaret deres gamle protokoller i arkivet.

Vi har i det forløbende år forberedt os på at skulle registrere vore arkivalier i Arkibas4. Tre medarbejdere har været på kursus i brugen af programmet. Når Arkibas4 er blevet opdateret og klar til registrering, vil vi begynde arbejdet, hvilket vi forventer, vil ske i første halvdel af 2009. Det bliver spændende at komme i gang, men også nyttigt da vores oplysninger bliver tilgængelige for mange.

Vi havde åbent hus på Arkivernes Dag lørdag den 8. november. Vi bød på kaffe og rundstykker til de fremmødte, og havde en hyggelig formiddag. Repræsentanter fra Varde Kommune har været på besøg i arkivet, så de kunne få et bedre kendskab til arkivets virke. De blev overrasket og beundrede vores samling, men også det frivillige arbejde på arkivet. Vi gætter også på, at kommunens kulturudvalg får et bedre indblik i arkivernes betydning, og kan forstå at værdsætte arbejdet.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Aktivitetshuset, Nybrovej 32, 6851 Janderup
 Tlf.: 75 25 85 45
 Åbningstid: Mandag kl. 9.00-12.00 (undtagen juli og august) samt efter aftale med lederen
 Leder: Gregers Grau, Højen 4, 6851 Janderup
 Tlf.: 75 25 84 89
 Arkivets postadresse: Højen 4, 6851 Janderup
 E-mail: g.grau@bbsyd.dk
 Hjemmeside: www.janderup.dk/gpage7.html

År 2008 har været et normalt år for arkivet. Vi er meget tilfredse med brugen af arkiveringsprogrammet Arkibas4. Arkivet har i 2008 modtaget 24 afleveringer, heraf er to afleveringer videresendt til arkiverne i Varde og Billum. Til Varde sendtes protokoller og regnskabsbøger for De Samvirkende Danske Husholdningsforeningers Jyske Udvalg for perioden 1950-1980 (ca.) og for Vesterhavskredsen for perioden 1982-1996 (ca.). Til Billum sendtes skrivelser vedr. jordfordeling i Varde Ådal (fra Varde by til Ho) i perioden 1994-2001.

Til den arbejdende udstilling, Folk og Kultur 2008 på Janderup Skole, havde vi lavet en temaudstilling om Janderup Højskole (1863-1918) med mange elevbilleder og med kopier af arkivalier. Vores stand var godt besøgt, og vi fik en del oplysninger på elever, der blev genkendt af gæsterne på udstillingen.

Arkivet har i årets løb været besøgt af 44 personer, der har søgt oplysninger af forskellig art. Bl.a. af en familie fra Kgs. Lyngby der fik vist fire ejendomme, hvor deres forfædre havde boet, samt kirken og arkivet, hvor de så familie billeder, de ikke tidligere havde set. Der blev efterfølgende sendt takkebreve (med check!) til os for vor indsats.

Vi vil igen i år takke Skads m.fl. Herreders Brandkasse for donation, og alle der har vist interesse for arkivet. Husk vi er sognets hukommelse.

Janderup Højskole, 1911. Foto: Janderup Lokalhistoriske Arkiv.

Næsbjerg Sognearkiv

Troesmosevej 4, Næsbjerg, 6800 Varde
 Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 Leder: Aage Tirsgaard, Skoleparken 23, Næsbjerg, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 73 11
 E-mail: naesbjergsognearkiv@hotmail.com

På det organisatoriske område blev Helle Lokalarkiv nedlagt, da et positivt samarbejde mellem seks arkiver var blevet indhentet af udvalgte. I stedet kom vi alle med i Arkivsamvirket for Varde Kommune, der desværre fik en noget turbulent start, da samarbejdet med Varde Kommune meget lidt lykkedes. Det bliver bedre i 2009. Det fremtidige samarbejde med arkivsamvirket ser vi frem til med stor glæde og fortrøstning.

Arkibas4 kom desværre til at give os mange bekymringer, da vi nu skiftede fra en sammenslutning til en ny. Vi forventer, at vi igen er på Arkibas4 i begyndelsen af 2009, hvilket vi glæder os meget til.

Alt er heldigvis ikke en omgang negativ besvær – det egentlige arbejde på arkivet er altid præget af gode og positive oplevelser. Vort sommerarrangement med besøg ved og i Næsbjerg Kirke blev både udbytterigt og velbesøgt. De fleste tror, de kender deres lokale kirke godt og grundigt, men der er nu alligevel mange store og små overraskelser, når man først dykker ned i bøger, historier, arkitekturen, inventaret m.v. Det blev en rigtig god aften.

Skovlund Sognearkiv

Borgergade 7, Skovlund, 6823 Ansager
 Åbningstid: Mandag kl. 14.00-17.00
 Leder: Niels Winter Christensen, Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager. Tlf.: 76 98 00 15
 Arkivets postadresse: Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager
 E-mail: sognearkivet@skovlundnet.dk
 Hjemmeside: www.skovlundsognearkiv.dk

Skovlund Sognearkiv har oplevet 2008 som et dybt frustrerende år. Allerede sidst på året i 2007 verserede der rygter i byen om, at Vesterled, hvor arkivet har boet gratis gennem mange år, under Ølgod Kommunes paraply, stod for at skulle afvikles som kommunal bygning og videresælges til Skovlund Efterskole. Hvor arkivet fremover skulle opholde sig svævede i det ussive i lang tid. Dog var Skovlund Efterskole så venlige, at vi fik frist frem til 1. januar 2009, inden lokalerne skulle være ryddet.

Efter at have kigget på næsten samtlige huse og ledige lejligheder i Skovlund, fandt vi nogle egnede lokaler på Borgergade 7, som tidligere har fungeret som byens forsamlingshus. Lokalerne skulle dog først renoveres med nyt gulv og masser af tapet og maling. Den 1. okto-

ber overtog Varde Kommune lejemålet, og vi kunne flytte alle arkivalierne væk fra Vesterled og over i de nye lokaler. Det kostede sved hos arkivmedarbejderne og mange frivilliges hjælpende hænder at få alle materialer, først pakket i kasser, flyttet, og siden igen pakket ud og sat på hylder i pæn orden. Da flytningen var vel overstået gjorde vi en helt fantastisk opdagelse: Vi vidste nu, hvor alt var placeret, og hvad vi havde. Så en flytning er ikke altid dårlig.

I det nye år havde vi efterhånden fået tingene sat så meget i system, at vi holdt åbent hus i to dage, for at vise byens borgere, at arkivet nu er flyttet ned i gadeplan, og faktisk er rigtig godt tilfreds med de nye lokaler. Byens borgere viste en helt overvældende interesse for at se de nye lokaler. I løbet af to dage havde arkivet knapt 100 gæster.

Nu føler arkivmedarbejderne, at det hele endelig er ved at falde på plads, så der atter kan indfinde sig en slags arbejdsrytme. Der er endda faldet så meget ro på tropperne, at vi har taget fat på at arrangere flere nye ting. Et af de rigtig sjove, og givende tiltag, er afholdelse af billedaftener. Her har vi foreløbig afholdt to arrangementer, og snakken ude i byen fortæller, at det er meget attraktivt at få lov til at deltage i disse aftener. Ved en billedaften inviterer vi 10-12 personer indenfor på arkivet, og i aftenens løb afspilles der en serie gamle fotos på et stort lærred, så alle kan se med, og så går snakken mellem deltagerne. En af arkivets medarbejdere sørger imens for at notere alle konklusioner og gæt ned, så disse oplysninger senere kan blive tilføjet det respektive billede.

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscentret Birgittegården, Falkevej 4, Sig,
6800 Varde. Tlf.: 75 26 47 08

Åbningstid: Sidste tirsdag hver måned kl. 19.30-21.30
eller efter aftale

Leder: Svenning Olesen, Ølgårdsvej 6, Sig, 6800 Varde
Tlf.: 75 26 42 90

Arkivets postadresse: Ølgårdsvej 6, Sig, 6800 Varde
E-mail: tsarkiv@hotmail.com

2008 har for os været både et betydningsfuldt og travlt år. Betydningsfuldt fordi det lykkedes at få etableret et arkivsamvirke, som i samarbejde med politikerne har fået harmoniseret de 18 arkiver i Varde Kommune. Travlt pga. rigtig mange afleveringer – 26 i alt, samt opgaven at få sat en mindesten for sognets nedlagte mejeri, Fredensberg Andelsmejeri, som kunne have haft 125 års jubilæum i 2008. Mejeriet, der var nr. tre eller fire efter Hjedding Andelsmejeri, blev oprettet i 1883, men efter 81 års virke nedlagt i 1964. Stenen blev afslø-

ret den 13. september, og godt 100 gæster mødte op til begivenheden. Efter afsløringen med taler og sang bød vi på smagsprøver i form af gammeldags kærnemælk, brød, smør og ost m.m. I den gamle mejeribygning havde vi lavet en udstilling af de mange arkivalier, fra dengang mejeriet var i drift, og især de gamle bøger blev ivrigt studeret af gæsterne, hvoraf flere fandt deres forfædre som leverandører for måske 100 år siden.

I forbindelse med opsætningen af mindestenen har en af arkivets medarbejdere Ejvind Busk Jensen skrevet en bog om Fredensberg Andelsmejeri. Forfatteren behandler her andelsbevægelsens sejrsmarch i 1800-tallet og oplyser om Thorstrup Sogns topografi, infrastruktur og befolkning i almindelighed samt en detaljeret beskrivelse af mejeriets virke i sognet gennem de 81 år, det var i drift.

På Arkivernes Dag den 8. november holdt vi åbent hus, og havde besøg af en halv snes gæster, hvoraf flere gav udtryk for at ville besøge arkivet på et senere tidspunkt, når der var mere ro til fordybelse. Vores salg af bøger samt kalender og postkort med arkivbilleder går fortsat godt og bidrager i høj grad til en god økonomi.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecenter, Søndergade 38,
6862 Tistrup

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt
efter aftale med lederen

Leder: Svend Svendsen, Elmevej 10, 6862 Tistrup
Tlf.: 75 29 92 80

E-mail: tistruparkiv@nrddc.dk

Da Nordea lukkede afdelingen i Tistrup i juni måned, fik vi tilbudt inventar. Vi fik skriveborde, stole og reoler. Det er vi meget glade og siger mange tak for det. Sammen med flytningen til større lokaler sidste år har vi i dag et meget velfungerende arkiv med gode arbejdsforhold. I det forløbne år er arkivsamvirket kommet op at stå i Varde Kommune. Økonomien er kommet på plads, selv om arkivet får tildelt færre penge end tidligere under Ølgod Museum. Der er så sket det heldige, at arkivet har fået en ekstra tildeling på grund af vores udgifter til Internet, der ellers ville sluge cirka halvdelen af den første foreslåede tildeling. Arkiverne i den gamle Ølgod Kommune har altid haft en repræsentant i Ølgod Museums bestyrelse. Efter sammenlægningen af Ølgod Museum med Varde Museum er der oprettet en Ølgod Museumsforening, hvor arkiverne fortsat vil have en repræsentant siddende i bestyrelsen.

Vi er nu godt i gang med at registrere i Arkibas4. Vi er ved at være igennem de større samlinger fra foreningerne i Hodde og Tistrup Sogne. Vi har ikke haft de

store problemer med registreringerne. De problemer, vi har haft, er hurtigt blevet løst ved hjælp fra SLAs Hotline. Ud over registreringerne fortsætter vi med avisudklip og gennemgang af billederne, som vi dog ikke endnu er begyndt at registrere i Arkibas, men har ordnet dem i kuverter efter emner.

Vi har i 2008 fået 20 afleveringer, både billeder, dokumenter og bøger. Den største aflevering var fra Hodde-Tistrup Hallen på i alt fire kasser, som gav en del arbejde med sortering og registrering. Af bøger kan nævnes Peder Helt Haahrs bog: »Af Tistrup Sogns Saga«, som vi er meget glade for at have fået indlemmet i vores samling. Det er også værd at nævne, at vi fra Tistrup Skole til skanning har lånt elevbilleder og personalebilleder dækkende årene 1983-2004. Sammen med billederne fulgte også en komplet navneliste.

Vi har haft 62 besøg og henvendelser. De fleste besøg får vi uden for vores normale åbningstid. Vi vil gerne sige tak for afleveringerne og besøgene. Ved et åbent hus arrangement og julemarkedet havde vi besøgende, som gav os supplerende oplysninger om især deres familier, hvilket vi er meget glade for. I januar viste vi billeder med foredrag for »Familie, Trivsel og Fritid« i Tistrup. Det blev godt modtaget af tilhørerne.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Rådhuset, Torvet 7 A, 6800 Varde. Tlf.: 75 22 37 74
Åbningstid: Mandag, tirsdag og fredag kl. 9.00-12.00
Leder: Jens Lindby. Tlf.: 97 37 62 87
E-mail: lokalarkiv@vardebib.dk
Hjemmeside: www.varde.lokalarkiver.dk

Året har endnu engang været præget af stor aktivitet og mange gode oplevelser og udfordringer. Arkivet har i årets løb modtaget i alt 76 afleveringer. Nævnes kan: 57 protokoller fra Landbrugsrådgivning Syd. Derudover 13 flyttekasser fra Varde 1. Sct. Georgsgilde om bl.a. Assenbækmølle Spejdercenter, Originaltegning af Gustav Holgersen: Orten Skole 1983, fotos vedr. rutebilsruten Aasted-Kvong-Varde, fotoalbum fra Vardes første børnehaven fra det første år 1949, luftfoto af Jertrådspinderiet fra 1948 samt et foto fra ca. 1900 af en have med storkerede og lysthus tilhørende ejendommen på hjørnet af Vestergade/Smedegade (nu Sydbank). Vi kan fortsat nogenlunde følge med til at registrere indkomne sager. I magasinerne har vi fundet lidt mere plads til arkivalier ved at flytte bl.a. et bord væk fra kælderen og inddrage dele af fotorummet til negativer. I den forbindelse er der anskaffet nye reoler.

Et stort spring frem har været at udvide den officielle åbningstid fra én formiddag til tre om ugen. Vi har nu åbent mandag, tirsdag og fredag fra 9-12 (mandag dog

først fra kl. 10). På disse dage er alle arkivets medarbejdere på arbejde, og vi er derfor i stand til at vejlede kunderne bedst muligt. Vi har anskaffet et sandwichskilt til at gøre reklame for arkivet. Det sættes ud på Torvet i åbningstiden og giver helt sikkert nogle »strøgkunder«. Som sædvanlig var vi med i Kulturnatten og Arkivernes Dag. Begge med mange besøgende. Til Arkivernes Dag annoncerede vi særligt med skanninger til halv pris. 70-100 mennesker var på besøg i løbet af tre timer.

Arkivets frivillige medarbejdere er dygtige, samvittighedsfulde og ansvarsbevidste, og de gør et fantastisk stykke arbejde til glæde for nutid og fremtid. Det er den helt lokale kulturhistorie, der her bliver bevaret, registreret og gjort tilgængelig ganske gratis af en flok energiske mennesker. I alt udfører de otte frivillige ved Varde Lokalhistoriske Arkiv sammenlagt 83 arbejdstimer om ugen! Som tak til personalet giver vi hvert år en sommer- og en julefrokost, hvor vi alle hygger os nogle timer på en af byens restauranter.

Hvert andet år foretages en brugerundersøgelse, hvor vi prøver at danne os et billede af brugerne. Samlet modtages årligt ca. 1.000 henvendelser. Til sammenligning var der ved en lignende undersøgelse i 2002 ca. 600 henvendelser. En stor del kommer fra Varde og nærmeste omegn. En relativ stor del arbejder med slægtsforskning. Et stigende antal forespørgsler kommer med e-mail.

Vi har anskaffet fire nye hæve/sænke skriveborde og nye ergonomiske kontorstole. Det er vigtigt, at personalet har gode arbejdsforhold, og vi håber at kunne udskifte yderligere et par skriveborde i det kommende år. Det tidligere borgmesterkontor er vi ved at indrette til arkivbrug. Ny medarbejder i arkivet er Knud Andreasen, cand.mag. i historie. I jobtræning har vi i ni måneder haft en yderst energisk og effektiv Marie Skaarup, der bl.a. har udført et kæmpemæssigt arbejde med at flytte om på hele arkivet i magasinet.

Et kommunalt tilskud på i alt 37.295 kr. suppleres af egne indtægter på salg af skanninger og kopier på ca. 12.000 kr. Desuden har vi med tak modtaget 14.000 kr. fra Håndværkerforeningen og 8.000 kr. fra støtteforeningen. Som det ses udgør det kommunale tilskud efterhånden en mindre og mindre andel af arkivets omsætning. Det er en udvikling, som man kan begræde, men hvis arkivet fortsat skal udvikle sig og være et af Vestjyllands største og bedste arkiver, er det nødvendigt at være kreativ. Vi kan ikke regne med, at de kommunale midler vil stige særlig meget i disse tider med skattestop, finanskrise, ventelister osv.

Et par medarbejdere har været på udvidet2 kursus i Arkibas, men ellers er det begrænset, hvad der har været af kurser i årets løb. Arkivet satser på at alle nye medarbejdere skal gennemgå SLA's arkivmedarbejderuddann-

nelse, der består af fire moduler á to dage. Indtil videre har fire medarbejdere fuldført dette kursusforløb, der blev introduceret i 2003. Det er hensigten, at Varde Lokalhistoriske Arkiv fortsat skal være med helt i front, og derfor skal medarbejderne fortsat tilbydes kurser og efteruddannelse.

Arkivet har et fortrinligt samarbejde med mange instanser. Især vil jeg nævne arkivsamvirket for Varde Kommune, der nu er officielt udpeget til at fordele den kommunale bevilling til arkivernes drift. Styrelsen her udfører et meget stort arbejde til glæde for alle arkiverne i kommunen. På sidste styrelsesmøde godkendtes arkivets handleplan for det kommende år.

Forbedret hjemmeside, kopiering af de kommunale vielsesprotokoller, samt udgivelse af bøger om hhv. Orten Plantage og Jacobi Skole er nogle af fremtidsplanerne.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, Starup, 7200 Grindsted
 Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 Leder: Tage Christensen, Torvevænget 4, Starup,
 7200 Grindsted. Tlf.: 75 33 70 48
 E-mail: rtc@starupnet.dk

Arkivet har i 2008 modtaget fem afleveringer indeholdende fortrinsvis billeder og bøger fra dødsboer. Af henvendelser har vi bl.a. fået spørgsmål om familieoplysninger så langt tilbage som 1700 tallet.

I Varde Kommune havde arkiverne et åbent hus arrangement. Der var mange besøgende og spørgsmål, og det var en god dag for arkivet. Arkivet har nu 120 medlemmer og mange kommer i arkivet og betaler kontingent.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 5-7, 6870 Ølgod
 Tlf.: 75 24 50 11 (i museets åbningstid)
 Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00
 Leder: Frede Møller Kristensen, Skrænten 29,
 6870 Ølgod. Tlf.: 75 24 43 00
 E-mail: fmk@mail.dk

Efter bedste evne forsøger vi at gøre os mere synlige i lokalsamfundet. I den hensigt deltog vi i maj måned i et torvedagsarrangement med byens forretningsfolk og mange af de lokale foreninger. Arkivet tog opstilling i Pagoden sammen med Ølgod Museumsforening og Slægtshistoriske Forening. Her kunne vi fortælle alle interesserede lidt om, hvad man kan finde på arkivet, og det var da også med tilfredshed, at vi kunne konstatere, at man ved fælles indsats er i stand til at skabe interesse i lokalsamfundet.

Ligeledes havde vi dørene åbnet den 8. november til Arkivernes Dag. På denne dag opfordrede vi publikum til at komme med deres konfirmandbilleder, og det resulterede da også i, at vi modtog en del. Indsatsen havde også en afsmittende virkning i tiden efterfølgende. I det hele taget er det af vigtighed, at vi modtager billeder fra flere forskellige sider, da det giver større mulighed for at få konfirmanderne identificeret. Det viser sig nemlig, at efter adskillige års forløb kan det være svært at huske navnene på dem, som man i sin tid gik til præst og blev konfirmeret sammen med.

Ved en senere lejlighed arrangerede en række foreninger en velbesøgt højskoledag i Kulturhuset. I programmet var der givet mulighed for at aflægge et besøg i arkivet, og for os var det glædeligt, at en del benyttede sig af denne mulighed.

Det må erkendes, at tiden i dag er meget anderledes end den var i går, og det må arkiverne selvfølgelig tage bestik efter og indordne sig under. Det blev også klar for alle, at der måtte en anden tidssvarende organisation til. Kort fortalt mundede det hele ud i, at lokalarkiverne i Varde Kommune enedes om at organisere sig i Arkivsamvirket for Varde Kommune. På lokalarkivernes vegne forhandler arkivsamvirket med kommunen, ligesom man også tager sig af en række fællesopgaver. Det er vor opfattelse, at bestyrelsen for arkivsamvirket har løst sine opgaver tilfredsstillende, og det gælder også de økonomiske forhandlinger med kommunen.

Set hen over året kunne vi ønske os et bedre besøgstal, alt taget i betragtning med trange og besværlige adgangsforhold. Det er glædeligt, at vi efter en del besværligheder nu har fået adgang til Internet på lige fod med Kulturhusets øvrige brugere. Det betyder, at vi nu kan komme i gang med at registrere arkivalierne på det nye Arkibas.

Det er med stor beklagelse, at vor tidligere arkivleder Nich. Riis har bedt om at udtræde af vor frivillige gruppe af arkivmedarbejdere. Hans ønske er fuldt forståeligt, idet Riis nu efter de mange år som arkivleder og -medarbejder ønsker at trække sig tilbage. På arkivet vil vi savne hans lune og legendariske viden. Arkivet er ham en stor tak skyldig for hans indsats gennem mange år. Gruppen af frivillige og trofaste medarbejdere står stadig til rådighed med at modtage arkivalier af enhver slags samt være behjælpelig for de besøgende.

Øse Sognearkiv

Stationsvej 2, Nordenskov, 6800 Varde
 Åbningstid: 1. tirsdag hver måned samt efter aftale
 Leder: Aage Meldgaard, Sønderskovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde. Tlf.: 75 29 82 12

Arkivets postadresse: Sønderkovvej 102, Nordenskov,
6800 Varde
E-mail: aage-meldgaard@mail.dk

2008 har været et forholdsvis stille år. Vi har kun haft få afleveringer indeholdende billeder, regnskaber m.v. Vi har haft mange henvendelser, både personlige og skriftlige vedr. udredning af familieforhold. Vi har også hjulpet med billedmateriale til en familie, som var i gang med at lave en DVD om forældrene og deres hjemby.

Frilandsmuseet har henvendt sig angående flytning af en villa i Nordenskov, som har tilhørt en velhavende købmand og foderstofhandler. Villaen, som blev bygget 1904, og moderniseret i 1931 med moderne badeværelse og køkken, skal, hvis økonomien hertil kan skaffes, flyttes og indpasses i Frilandsmuseets stationsby.

Ved generalforsamlingen fortalte Stense Madsen om sin barndom og ungdom i Nordenskov.

Årre Lokalhistoriske Arkiv

Årre Skole, Skolegade 25 1. sal, 6818 Årre
Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 (oktober-marts)

1. torsdag hver måned resten af året.
Leder: Arne Asp Sørensen, Møllehøjen 7, Fåborg,
6818 Årre. Tlf.: 75 19 28 40

Arkivets postadresse: Møllehøjen 7, Fåborg, 6818 Årre
E-mail: aarrelokal@hotmail.com

2008 var meget begivenhedsrigt for vort sogn med deraf følgende stor aktivitet og festlige arrangementer. Et af højdepunkterne var, da Årre blev kåret til årets landsby i Varde Kommune. Begrundelsen var, at man står sammen i Årre om at skabe og bevare en levende, aktiv landsby. En anden stor lokalhistorisk begivenhed har arkæologerne fra Varde Museum bidraget med forud for nedgravningen af jordkablerne fra Horns Rev 2. Disse skulle passere en tidligere kendt tuegravplads, hvorfor udgravningerne blev meget omfattende, og afslørede en meget større begravelsesplads end tidligere antaget.

Vort gamle andelsmejeris bygninger blev fjernet, og op rejste der sig en ny fabriksbygning. Vores næsten ligeså gamle andelskasse sponserede et smukt nyt torv midt i byen, hvor vi kunne fejre udnævnelsen til årets landsby udendørs, og i den smukt restaurerede, folkeejede kro, kunne man fortsætte fejringen af begge dele. Disse begivenheder kan ikke direkte siges at vedrøre arkivet eller lokalhistorisk forening, men det har givet os en masse historisk stof, som vi selvfølgelig bevarer for eftertiden og betragter som værdifuldt.

Noget der direkte har påvirket arkivet, har været kommunalreformen. I løbet af 2008 er der gjort et stort stykke arbejde for at få de 18 arkiver, som vi nu er i Varde

Deltagere i turen "Mæ æ ruttebil te Waaer" fotograferet på Torvet i Varde. Foto: Årre Lokalhistoriske Arkiv.

Kommune, til at fungere i et godt samarbejde med hinanden og med kommunen. Pga. arkivernes forskellige tilhørsforhold har det været en »en hånd nød at knække«, men vi tror, at det nyoprettede Arkivsamvirke for Varde Kommune bliver gavnligt for alle arkiver. Der er opnået et retfærdigt tilskudssystem, som vi alle kan være tjent med. Omstruktureringen betød for os, at vi igen blev et selvstændigt arkiv, hvilket vi er glade for, da det giver en mere direkte kontakt til RAL og SLA, og en bevidsthed om at vi arbejder i og for vort sogn.

Måske som en følge af stor aktivitet i sognet, har vi ikke følt behov for mange ekstra arrangementer fra foreningens side. Vi startede med generalforsamlingen, som traditionelt kombineres med et lokalhistorisk islat. Dette var også tilfældet i 2008, hvor vi genoplevede et amatørskuespil opført live i 1984 af lokale amatører – dengang videooptaget og i 2008 overspillet til DVD. Som tidligere år har vi deltaget i byfestugen, og dette år var emnet »Mæ æ ruttebil te Waaer«, som i gamle dage, ad de gamle veje, til gamle billetter og i en gammel veteranbus. Endvidere deltog vi i et fælles annoncefremstød i arkivsamslutningen i forbindelse med Arkivernes Dag, og havde åbent hus. Endnu en nyhed blev realiseret i 2008, nemlig Årres hjemmeside (www.aarreby.dk), hvor arkivet også er repræsenteret.

Vort arkiv er, og har altid været foreningsdrevet under Lokalhistorisk Forening for Årre Sogn, og det føler vi som en styrkelse af interessen omkring arbejdet, og selvom kontingentet ikke er stort, er det dog også en økonomisk støtte, især hvis vi kan bevare medlemstallet. Derfor er det også en glæde, at vi har haft en lille fremgang fra ca. 140 til ca. 155 medlemmer, og at besøgene på åbningstidene, samt antallet af afleveringer viser en pæn stigning.

Vejen Kommune

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg. Tlf. 75 19 85 69
 Åbningstid: 1. og 3. torsdag hver måned kl. 15.00-19.00
 samt efter aftale med lederen
 Leder: Birthe E. Cramon, Ryttervænget 7,
 6752 Glejbjerg. Tlf.: 75 19 83 87
 Arkivets postadresse: Ryttervænget 7, 6752 Glejbjerg
 E-mail: Birthe.E.Cramon@skolekom.dk

Fremtiden er altid spændende og for os fyldt med udfordringer. Vi er fem frivillige medarbejdere beskæftiget på arkivet, og har et par ekstra hænder at trække på til forskellige opgaver. 2008 har været præget af store udfordringer i Aastrup Sognearkiv, men vi ser en stor støtte i det fælles Arkivråd for Vejen Kommune, hvor vi bl.a. kan drøfte økonomi, kurser og lave fælles særudstillinger for hele kommunen.

En af de udfordringer vi stadig står over for i Aastrup Sognearkiv er overgangen til Arkibas, og det regner vi med, at vi for alvor tager fat på i 2009 med indkøb af computer og at få folk på de relevante kurser, så vi kan komme i gang med registreringen af arkivalierne.

I vores arbejde på arkivet har vi 2008 valgt at prioritere et projekt med at lave en DVD om Glejbjerg. Vi er så heldige, at en Glejbjergborger har optaget en smallfilm af forskellige begivenheder i Glejbjerg i 1959. Den blev så senere overspillet til et videobånd, som kunne købes på arkivet. Der var dog ingen tale på filmen, og vi har derfor ønsket at modernisere filmen ved at lægge tale på, som fortæller om begivenhederne og få den over på en DVD. Den er næsten færdig og skal med på særudstillingen på Sønderkov den 29. maj 2009. Derudover vil den kunne købes på arkivet.

Tvilho skole ca. 1920'erne. Foto: Aastrup Sognearkiv.

Vi har haft nogle få besøgende på arkivet i 2008 og en del indleveringer bl.a. fra det gamle missionshus i Glejbjerg. Vi får også en del henvendelser pr. e-mail både omkring opsøgende arbejde i forbindelse med slægtninge, der har været bosat i området, men også indleveringer af gamle billeder. Der er stadig interesse for bogen »Aastrup sogn i det 20. århundrede«, som vi stadig sælger på arkivet og i den lokale brugs.

Vi ser fortrøstningsfuldt på fremtiden, og håber at vi i 2009 vil få mere overskud til at fortælle om arkivet gennem billeder og små historier på bl.a. Glejbjergs hjemmeside.

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup

Tlf.: 75 38 18 78

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Peter Christensen, Rahbæks Allé 24,
 6650 Brørup. Tlf.: 75 38 42 81

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk

E-mail: arkivet@broerup-lokalhistorie.dk

Året 2008 har været præget af en udvidelse af arkivets lokaliteter. Arkivet har som nævnt i mange år lidt af kronisk pladsmangel, og det har været lidt pinligt at invitere vore gæster indenfor. Med byggeriet af Foreningshuset, viste der sig så ved kommunens velvilje en mulighed for en udvidelse og modernisering af arkivets lokaliteter med en deling af bibliotekets mødelokale mellem biblioteket og arkivet. Dette arbejde blev iværksat i det sene efterår, og arbejdet fulgte tidsplanen, så vi på arkivet nu ved årsskiftet er i fuld gang med at indrette os i de nye lokaliteter.

Vi har i de 15 lokalarkiver og lokalhistoriske foreninger i Vejen Kommune omsider fået etableret et formelt samarbejde og dannet et arkivråd, så samarbejdet med kommunen i fremtiden bliver mere overskueligt. Det er arkivrådets sag at fordele de bevilgede penge efter den nøgle, som dels det enkelte arkivs budget indeholder og dels som arkivrådets vedtægter foreskriver. Det har i den forbindelse glædet os at konstatere, at kommunen fuldt ud bakker arkiverne op i bestræbelserne på at vedligeholde interessen for historien og lokalarkiverne, og arkivaliernes fortsatte opbevaring i nærområdet, hvor interessen naturligvis er størst. Alle arkiverne går nu over til at anvende den nye Windowsbase-rede version af arkiveringssystemet Arkibas, og kommunen har tegnet en kommunelicens, som gælder for alle kommunens arkiver. Arkivrådet vil arrangere kurser for arkiverne her i kommunen, hvilket selvsagt bliver mere praktisk og desuden betydeligt billigere.

Det daglige arbejde på arkivet med omregistrering af arkivalierne er skredet planmæssigt fremad i årets løb, og vi er nu halvvejs med denne opgave. Alt arbejde har dog ligget stille siden den 1. november, da vi begyndte at rydde alt ind i mødelokalet, så det gamle lokale kunne blive renoveret samtidig med ombygningen. Vi havde et flyttefirma til at hjælpe med omrokeringen, og i den forbindelse benyttede vi lejligheden til at hjemtage alt, hvad vi hidtil havde haft opbevaret i kælderen under det gamle rådhus. Det drejede sig hovedsageligt om de gamle indbundne årgange af dagbladet Vestkysten tilbage til 1945, men også om en del arkivalier og enkelte møbler, som vi ikke hidtil har haft plads til på arkivet. Det fylder alt sammen ganske godt op i vore nye lokaler, men når vi får det hele endeligt på plads, bliver det rigtig godt.

Vi har i årets løb haft nogle få arrangementer udenfor arkivet med billedfremvisninger på Fredenshjem og Lundtoft, hvilket altid er en positiv oplevelse. Vi har netop besluttet os for at anvende nogle af vore fondsmidler til genoptrykning af tre bøger, som i mange år har været udsolgt, og som vi jævnligt får forespørgsler på. Det drejer sig om bøgerne »Lindknud 1930-1992«, »Brørup Sogns Historie« fra 1949 og bogen »Glimt af Fortiden« fra 2001, alle tre bøger genoptrykkes i et oplag på 50 eksemplarer.

Niels Kr. M. Nielsen yder fortsat en meget stor indsats med scanning af alle arkivets gamle glasplader og negativer. En anden gruppe bestående af Ruth Randers og Gerda Philipp er gået i gang med det store arbejde med transskribering af Brørup-Lindknud Sogneforstanderskabs forhandlingsprotokoller, som vi for længst har fået kopieret. Til støtte for denne gruppe har Kaj Larsen, Lindknud, lovet at læse korrektur på det omskrevne materiale. Vi er også ved at få Brørup-Lindknud Sogneråds forhandlingsprotokoller kopieret frem til adskillelsen af de to kommuner i 1909, så det nu er muligt at afskrive disse til digital søgbar form. Dette vil være af uvurderlig værdi, når man i fremtiden skal gøre rede for den lokalhistoriske udvikling i området, idet alle betydende aftaler er omtalt i disse protokoller. Ved en gennemgang af indholdet i protokollerne vil vi forhåbentlig være i stand til at skrive en fyldig beretning om oprettelsen af sygehuset i netop Brørup i årsskriftet 2010, idet der utvivlsomt har været forhandlinger om sygehusets placering og lignende.

Lokalhistorisk Arkiv Holsted

Vestergade 17, 1., 6670 Holsted

Tlf.: 75 39 20 10

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-18.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Klaus Hansen, Foldingbrovej 13, 6670 Holsted
Tlf.: 75 39 33 61

E-mail: Holsted-Lokalarkiv@mail.dk

2008 har som sædvanligt været et travlt år på arkivet selvom antallet af besøgende har været lidt mindre end sidste år, nemlig 165 mod 188 henvendelser. Antallet af afleveringer er også faldet lidt, nemlig til i alt 67 registrerede afleveringer mod 91 registrerede afleveringer for 2007. Vi blev endelig færdige med registrering af arkivmaterialet fra Tobøl Egnsarkiv, som vi modtog i 2005, i alt 15 flyttekasser med arkivalier. Blot nogle få billeder mangler endnu. Vi har stadig en meget stor aflevering, tilbage fra 2006 fra Holsted Erhvervs- og Turistråd, som vi ikke er færdige med endnu, men vi klør på, så godt vi kan. Vi har i løbet af året modtaget flere lidt overraskende afleveringer, blandt andet en aflevering fra Aktive Kvinder i Holsted, en forening under Dansk Husmoderforening, der har nedlagt sig selv. Sidst på året fik vi en aflevering fra Føbling Sogns Forskudsforening, en forening der ligeledes har nedlagt sig selv. Sammen med begge disse afleveringer modtog vi også pæne pengegaver. Vi retter en stor tak til bestyrelserne for de to foreninger, idet vi er meget glade for, at foreningerne tænker på os på denne måde. Gaverne vil blive anvendt til forskellige projekter, som vil blive aftalt i den kommende tid.

Vi er godt i gang med Arkibas4, som vi fik opgraderet og først fik til at køre ved udgangen af 2008. Programmet kører udmærket, men der er dog stadig nogle små fejl, som vi håber, vi får rettet i løbet af 2009. Vi sætter vores lid til den opdatering der, ifølge det oplyste, vil ske i løbet af 2009. Efter vi har fået e-mailadresse, er der også fra den side begyndt at komme henvendelser. I 2008 har vi fået flere e-mails end breve.

Vi har i årets løb deltaget i møder i forbindelse med oprettelsen af et arkivråd i Vejen Kommune. Da Lokalhistorisk Arkiv Holsted er museumstilknyttet, kan arkivet ikke deltage i det økonomiske samarbejde i arkivrådet men kun i det faglige samarbejde. Nogle af arkivets medarbejdere har også deltaget på RALs generalforsamling og kurser. Arkivet har også haft internationalt besøg, idet tre søskende fra henholdsvis Frankrig, USA og Danmark var på arkivet for at finde informationer om familien, som vi kunne levere.

Vi har i løbet af 2008 købt en digital diktafon, hvor vi har anvendt den i foreløbig tre tilfælde omkring en lydoptagelse ved det gamle dommerkantor og en ved det gamle tinghus. Endelig er den anvendt ved et interview med Søren Nielsen, Tobøl omkring Jægerfamilien. Arne Sørensen har tillige overspillet alle vores gamle lydband til CD/DVD.

2008 har som tidligere år været travlt, og vi ser frem til et lige så aktivt år i 2009. Som det fremgår af ovenfor omtalte afleveringer, viser det, at arkivet er godt forankret i lokalsamfundet, hvilket vi er særdeles glade for, idet vi jo bevarer for eftertiden – ja, arbejder for »eviggheden«. Slutteligt må det nævnes, at arbejdet i lokalarkivet slet ikke kunne lade sig gøre uden at have en flok af gode entusiastiske hjælpere, hvad vi heldigvis har i arkivets arbejdsgruppe.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv

Hovborg Skole, Lindevej 5, 6682 Hovborg
 Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00
 Leder: Poul Hansen, Sandagervej 11, 6682 Hovborg
 Tlf.: 75 39 61 70
 E-mail: hovborgsarkiv@gmail.com

2008 har været et stille år på arkivet. Der har været en del besøgende for at aflevere arkivalier, men ellers har vi brugt en del tid på at restaurere og nyindrette, så vi har fået mere arbejdsplads. Vi er endnu ikke helt færdige med projektet, men det har givet os meget bedre arbejdsbetingelser. Arkivet er hjemmehørende i en tidligere lejlighed på 1. sal på skolen, så desværre er adgangsforholdene ikke gode, men det kan vi nok leve med.

Vi har fået adgang til internettet i slutningen af året, og det forventer vi os meget af. Vi har haft to på kursus i Arkibas4, og er klar til at gå i gang. Alle registreringer er indtil nu lavet manuelt, så der forestår et stort arbejde med at få det hele kørt ind på Arkibas4. Det vil der gå meget tid med de kommende år, idet vi sammen med overførslen til Arkibas4 vil benytte lejligheden til at få set alle arkivalierne igennem for at se, om de er placeret og registreret korrekt. Det bliver også spændende at få et bedre overblik over, hvad der ligger i de forskellige afleveringer. Vi har fået et par større afleveringer i 2008, bl.a. fra Hovborg Andelsmejeri og Hovborg Savværk, der begge er nedlagte. Det har vi endnu ikke nået at få registreret, så der forestår et større arbejde hermed i 2009.

I forbindelse med planerne om oprettelse af en dyrehave i Klelund Plantage har vi leveret billeder til en udstilling, og i foråret deltog vi i et arrangement, hvor vi

bl.a. viste film fra dyrskuer i Hovborg i 1950'erne og 1960'erne. Ligeledes er vi et mål for gamle skoleklassers og guldkonfirmanders sammenkomst. Det er enormt hyggeligt, og snakken går livligt, når gamle fotos kommer frem.

I de kommende år forventer vi at komme i gang med at opøge ældre borgere i området, og få dem til at fortælle om deres liv og hændelser på egnen. Der er flere, der har vist interesse for at fortælle og dermed sikre, at denne viden ikke går tabt.

Vejen Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 2, Postboks 186, 6600 Vejen
 Tlf.: 79 96 52 75
 Åbningstid: Tirsdag og onsdag kl. 9.00-14.00, torsdag kl. 8.00-12.00 samt den første mandag hver måned kl. 17.00-20.00 i månederne oktober til april
 Leder: Linda Klitmøller
 E-mail: lokalarkivet@vejenkom.dk

Vejen Lokalhistoriske Arkiv har i det forløbne år koncentreret kræfterne om at få konverteret de sidste poster fra det gamle registreringssystem til Arkibas. Koncentrationen gav resultat. Samtlige arkivfonde er nu konverteret til Arkibas. Det samme er tilfældet med vores samling af bånd og film, mens vi stadig har et efterslæb på fotosiden. Arkivet råder over en meget stor samling af såvel fotografier som negativer og glasplader. Kun omkring 7.000 fotografier er registreret i Arkibas. Vi vil i de kommende år prioritere registreringen af fotografierne meget højt.

Koncentrationen om registrering har betydet, at arkivet ikke har prioriteret de udadvendte aktiviteter så højt i 2008. Det er kun blevet til et par foredrag og rundvisninger. Besøgstallet ligger nogenlunde stabilt på arkivet. I 2008 havde vi mellem 300 og 400 gæster. Vi har besvaret godt 100 skriftlige eller telefoniske henvendelser og vi har modtaget 22 indleveringer. Af væsentlige indleveringer kan nævnes arkivet efter bygmester Niels Pedersen, Dalhus samt en række bånd, film og videofilm fra boet efter radioforhandler Henning Frandsen, Vejen. Han har igennem mange år fotograferet såvel store som små begivenheder i Vejen.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial statements. This includes not only sales and purchases but also expenses, income, and transfers between accounts.

Next, the document outlines the process of reconciling bank statements with the company's records. This involves comparing the bank's record of transactions with the company's ledger to identify any discrepancies. Common reasons for discrepancies include timing differences, such as deposits in transit or outstanding checks, and errors in recording or transcription.

The document then provides a detailed explanation of the accounting cycle, which consists of eight steps: 1) identifying and recording transactions, 2) journalizing, 3) posting to the ledger, 4) determining debits and credits, 5) preparing a trial balance, 6) adjusting entries, 7) preparing financial statements, and 8) closing the books. Each step is described in detail, including the necessary journal entries and ledger postings.

Finally, the document discusses the importance of internal controls to prevent fraud and errors. It suggests implementing a system of checks and balances, such as separating duties, requiring approvals for transactions, and conducting regular audits. These controls are essential for ensuring the accuracy and reliability of the financial information.

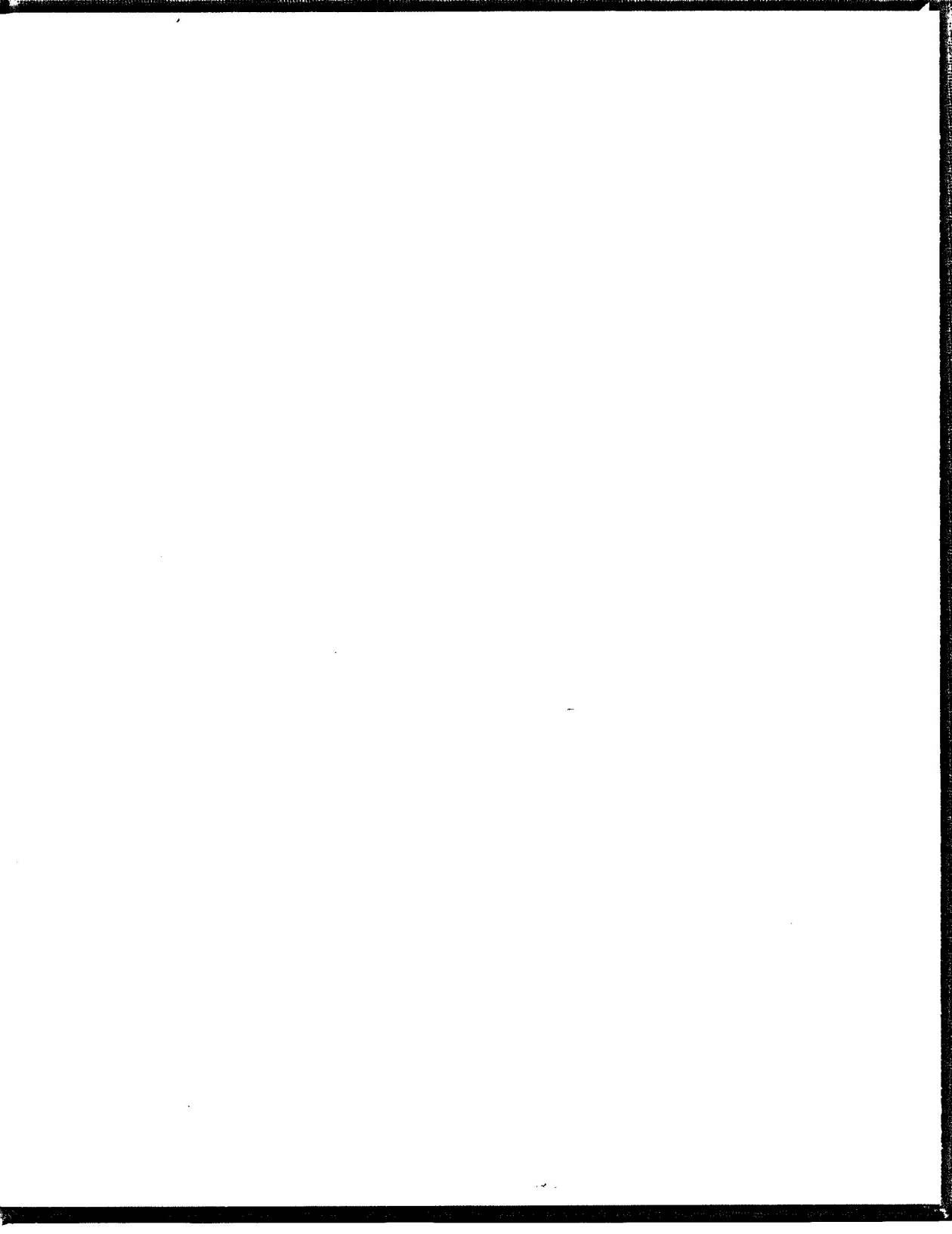
The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial statements. This includes not only sales and purchases but also expenses, income, and transfers between accounts.

Next, the document outlines the process of reconciling bank statements with the company's records. It stresses the need to identify and explain any discrepancies, such as outstanding checks or bank errors, to ensure that the books are in balance. Regular reconciliation is presented as a key practice for preventing errors and detecting fraud.

The document then moves on to discuss the preparation of financial statements. It explains how the recorded transactions are summarized into the Income Statement, Balance Sheet, and Statement of Cash Flows. Each statement is described in terms of its purpose and the information it provides to stakeholders, such as management and investors.

Finally, the document touches upon the importance of internal controls and audits. It notes that a robust system of internal controls is essential for ensuring the accuracy and reliability of financial data. Regular audits, both internal and external, are highlighted as critical components of a sound financial management system.

INDHOLD

Laugesen, Inge Nybro:	
Sneum Å og vadested ved Nybro	5
Mulvad, Søren:	
Dronning Bengerd	10
Juhl, Magne:	
Forsøg på smugleri over Kongeåen langfredag nat 1771	19
Tyrrestrup, Hans:	
Under orgelbruset	34
Jensen, Ernst:	
Nød lærer nøgen kvinde at spinde	41
Nørregaard Frandsen, Johs:	
Antonius og andre lege.....	47
Oxlund, Chr:	
Tørvegravning i Bække Mose under Anden Verdenskrig 1940-1945	55
Laugesen, Inge Nybro:	
Familien Mogensens Ford fra 1929	60
Høy-Nielsen, Aja:	
Godbidder og sidegevinster	67
Prange, Knud:	
Min ven Verner Bruhn 1928-2007	73
Mikkelsen, Viggo:	
Malt- og kølehuse i Janderup sogn	76
Årsmøde og generalforsamling 2009	79
Bibliografi.	87
Register	93